

Montreālas Latviešu
Biedrības
ZIŅOTĀJS

ISSN 0227 - 2423

1998. GADA FEBRUĀRIS

MONTREALA, KVEBEKĀ

49. GADA GĀJUMS

NR. 2. (587.)

111

GADS SĀCIES NEPARASTĀS SLIEDĒS

Pirmais šī gada mēnesis atnesis tik daudz nelaimju, ka daudziem grūti atrast mierinājumu, gaišāku skatu. Vispirms, tas atnesa lielāko klimatisko katastrofu Kanadas meteoroloģiskajā vēsturē - salstošo lietu ar atkalu, par ko ziņojām iepriekšējā numurā. Šī notikuma sekas vēl arvien manāmas un tās jutisim, droši vien, visu gadu. Augstsprieguma strāvas piegāde nebūt nav nodrošināta. Vētras nodarītie postījumi ir tik plaši, ka to aprēķināšana ilgs mēnesus. Sākušies politiskie strīdi, - kam tad nu isti būtu jāsedz negaidītie zaudējumi. Un šo strīdu rezultātā būs tālākas nesaskaņas provinciālo un federālo valdību iestāžu starpā. Braucot pa Kvebekas lielceļiem skats ir visai šaušalīgs - ledū cietuši gandrīz vai visi koki. Īsts kaŗa lauks. Lēš, ka zaudēti ir 100 miljoni koku. Mežu atjaunošana prasīs gadu desmitus un ekoloģiskās sekas šobrīd nav izmēramas. Tās parādīsies vēlāk, kad ziema būs aizvadīta.

Atklājusies cita, savā būtībā vēl lielāka krīze - nespēja sniegt laicīgu ātro palīdzību pilsētas slimnīcās. Ātrās palīdzības telpas nu jau nedēļām ilgi ir pārpildītas līdz malām. Slimniekiem stundām, dažkārt pat dienām, ilgi jāgaida gaitēpos. Ārsti un žēlsirdīgās māsas nav pieejamas. Viens otrs slimnieks aiziet viņšaulē palīdzību nesagaidījis. Tas radījis milzīgu sašutumu - kā vispār kaut kas tamlīdzīgs var notikt brīvā un bagātā valstī? - Notiek! Presē un ziņās gadījums pēc gadījuma. Kas pie visa vainīgs? - Kvebekas provinces Veselības ministram atbilde vienkārša - vadības trūkums! Bet tauta ar to nav mierā, prasa rīcību. Tad nu tagad to sola nākamajās divi nedēļās! Starplaikā simtiem slimnieku būs vēl jāgaida un jācieš slimnīcu gaitēpos... Tāpat kā pārslogoti ir augstsprieguma elektrības vadi, pārslogotas ir slimnīcas. Veselības sargi ir pārguruši un to skaits ir minimāls. Kāpēc? - Tāpēc, ka nav pietiekami ārstu, žēlsirdīgo māsu, apkalpes personāla, naudas un gultu, kur slimos novietot un ārstēt. Kādreiz "labākā medicīniskā aprūpe pasaulē" pēkšņi kļuvusi kropļa... Tā Montrealas salas rietumu daļai ir pieejama tikai viena vispārējā slimnīca, kas, kad tā celta, bija domāta daudz mazākam iedzīvotāju skaitam, kādu tā tagad apkalpo. Un ko te var darīt pilsētas iedzīvotājs? - Neslimot un lūgt Dievu, ka viņam nepiemetas kritiska kaite, kas prasītu tūlītēju medicīnisko aprūpi. Dažkārt lietas gājušas tik tālu, ka par to, kad slimnieks dabūs pirmo medicīnisko aprūpi, izšķiras slimnīcas administratīvās personas! - Cik ilgi vēl tās ies? - Drīz lietas būšot izkārtotas - sola Kvebekas Veselības ministrs. Par ilgu! Tām vispār nevajadzēja notikt! Sava atbildība jānes arī viņam.

77 nedēļu alga var nodrošināt caurmēra Kanadas ģimenei iztiku gadā! - tā ziņo "Vanier Institute of the Family". Tas nozīmē, ka ģimenē jāstrādā abiem - vīram un sievai. Piedevām - darba devējam līdz šim nav interesējus savu darbinieku ģimenes vajadzības. Tur nu katrs ir uz savu roku! Bieži vien šiem cilvēkiem ir jāstrādā virsstundas bez sevišķas atbildības. Tik smagi nodarbinātie vecāki nav teicami savu bērnu audzinātāji un aprūpētāji. Tas rada jaunas problēmas. Turklāt darba piedāvājumu pasaule tik strauji mainās, ka liela daļa darba darītāju nespēj tai pielāgoties un tā vienkārši pazūd no darba tirgus, nonāk bezdarbā, valsts vai provinces daļējā atbalstā. Kvebekā oficiālais bezdarbs atkal sasniedzis 11,3%, bet īstenībā tuvojas 25%, jo tie, kas vairs nesaņem bezdarba atbaltu, oficiālajos ciparos vairs nav ieskaitīti. Pieminētās ledus vētras dēļ, provincē šobrīd darbošanās jāpārtrauc vairākiem tūkstošiem uzņēmumu, dodot 54,000 jaunu bezdarbnieku. "Jaunās pasaules" un globa ekonomijas dēļ, pārkārtošanās itin visur - kā valsts iestādēs, tā privātajā saimniecībā, turpinās bez žēlastības. Lieli uzņēmumi pērk viens otru. Tie kļūst par valstīm valstī. Rezultāts - jauni

tūkstoši bez darba! Lielas bankas vēlas apvienoties, lai sacenstos pasaules banku tirgū. Atkal tūkstoši zaudē darbu, un bankas pakalpojumu likmes iet uz augšu. Kamēr vēl ir darbs un ietaupījumi, kaut kā iztikt var, bet ... pēc statistikas ziņām, ietaupījumi sarūk. Tos parasti paņem valsts savu deficitu segšanai... Nav brīnums, ka Montrealā partikas palīdzības centru skaits no dažiem pieaudzis uz daudziem simtiem, kuŗos palīdzību meklē desmitiem tūkstošu iedzīvotāju, lai tikai pāris reizes nedēļā varētu tikt pie kaut cik pienācīgas maltītes. Un šo palīdzības meklētāju vidū ir kādreiz labos darbos nodarbināti un labas algas saņēmēji vidus šķiras ļaudis. Cik ātri gan var mainīties situācija, neskatoties uz to, ka Kanada esot ekonomiska uzplaukuma stāvoklī. Tos, kam ir nauda, kam ir darbs, šīs lietas neskaŗ. Nelaieme tikai tā, ka neviens vairs nav drošs. Nevienam nekas vairs nav garantēts, pat arodbiedrību locekļiem ne. Pat uzņēmumu prezidentiem un vadītājiem ne. Citiem vārdiem, modernais cilvēks ir atradis tehnoloģijas brīnumus, pielieto tos, bet reizē netiek galā ar savas sabiedrības uzturēšanu. Lolotās brīvdienas no darba, iespēja veltīt laiku tikmetiem, kultūrai, mākslām un citām burvīgām izdarībām nav īstenojušās. Tādēļ arvien vairāk rodas balsu, kas jautā: kas notiks tālāk?

Pasaules frontē atkārtoti uzpeldējis Irakas Sadama mākonis. Šis nežēlīgais un aķīgais diktators spēlē savu spēli bez žēlastības. Viņš ir savas taisnības aizstāvis par katru cenu, kas nesaka neko labu par tiem, kas ir viņam līdzīgi. Pasaule mēģina panākt diplomātisku atrisinājumu, jo tā taču grib nodrošināt savas izdzīvošanas iespējas, bet nespēj. ASV ar saviem sabiedrotiem draud ar bumbām. Jeļcins - ar pasaules kaŗu! Lietas kļūst karstākas par karstām. Kanada piebiedrojas ASV aicinājumam nākt tām talkā, jo bioloģiskā kaŗa briesmas esot reālas un aptuŗamas. Lielajiem politiķiem grūti risināt cīņu pret mazajiem diktatoriem, kas kļuvuši par sava veida teroristiem un spēj sakurināt visādas pārbaudes pirtis. Lielais jautājums: kad un kā ASV uzbruks Irakai? Olimpisko spēļu vadītāji lūdza to nedarīt Olimpiādes laikā. Lūgums, šķiet, tiks ievērots. Bet kā būs tad, ja uzbrukums notiktu jūnija beigās vai jūlija sākumā, kad Latvijā notiks 22. Dziesmu svētki un liela daļa rietumnieku dosies uz tēvzemi tos svinēt? Tādēļ jau ASV un Klintons savu kaŗu ar Iraku neuzdos.

18. olimpiādē piedalās 33 Latvijas sportisti. Vai tie iegūs kādu medāli, grūti paredzēt. Sarkan-balti-sarkanos tērpos tie iesaŗoja laukumā spēļu atklāšanas ceremonijā. Šoreiz tos redzējam arī televīzijā. Fakts kā tāds, ka mazā Latvijā varējusi uz Sagano, Japānā, aizsūtīt tik daudz olimpiešu, ir nozīmīgs un pats par sevi liecina, ka dzīve iet uz augšu. Kad 500 metru ātrslidošanā pirmo vietu ieguva japānis, bet nākošās 4 - kanadieši, atmiņā nāca četrdesmito gadu sākums kad arī latviešiem bija izcils ātrslidotājs - Alfons Bērziņš. Toreiz viņa panākumiem sekojām pie radiofona. Tagad visas olimpiādes aprises notikuma mirkli varam skatīt televīzijas aparātos jeb kuŗā pasaules daļā. Kas par milzīgu pārmaiņu, par kuŗu maksā jeb kurš šīs pasaules iedzīvotājs, katrs savā veidā, laikā un vietā, bet maksā. To varbūt grūti apjaust, bet tā nu tas ir. Arī Latvijā maksā! Vēlēsim mūsu latviešu olimpiešiem labākos panākumus un apziņu, ka viņi ir aizstāvējuši Latvijas krāsas citu tautu saimē. Un tas ir ievēribas cienijams panākums, par kuŗu ir vērts maksāt kādu grasi no Latvijas samērā nabadzīgās kases. Kaut kur, kaut kā tas varētu atmaksāties, kā tas ir ar katru labi un krietni paveiktu darbu.

Nobeigumā vēlēsim laimi, ilgu mūžu un sekmes mūsu Montrealas Latviešu Biedrībai tās 50 gadus pastāvēšanas svētkos, kā nu katrs to protam un vēlamies. □

BĒRNĪBAS ATMIŅAS

Manas bērniņas saulainās vasaras ar sauli, vēju un zemes spēku,
Ar upēm, ezeriem, siliem un mežiem - ar druvā ziedošu rudzu vārpu,
Pa basu kāju iemītām taciņām, gadsimtu vecām, pa senču pēdām -
Tās izskrēju plīvojot zeltainiem matiem ar prieku sejā bez bēdām.

Tur pavasarī, ziedu laikā, es simtgadīgā ceriņkokā uzkāpu -
Tur man bij miļa vietīņa, kur apsēties uz zara un atspiest muguru;
Visapkārt zari, lapas, mēļie ceriņziedi - tur senču balsis dzirdēju:
"... Apstājies, kad rudzi zied - noņem cepuri un vēro Dieva svētību..."

Un dārzā baltie-dzidrie āboli gar vaigu glaudās un smaržā noreibu -
Jau rīta agrumā pirms rasa nožuvusi tur nokritušos meklēju;
Un zemenes no vagas vagā: lielas, gatavas un sarkanas, sarkanas,
Tik viegli rokā iegūlās un padevās, kad kārām acīm plūcu tās.

Viss mežs un lauks bij manā ziņā: gan putnu ligzdiņas, ežu mātes bērni,
Un irbīte pa taciņu pretim tecēja ar gaļu rindu irbēnu,
Bet tūdaļ kartupeļu vagā iebēga - kā prata visas rindā savērt?
Kad rīta pirmā blāzma pār mūsu mežu cēlās - es gāju makšķerēt.

Tur, Vaidavas ezera malā, guļ pasaku valstības atslēga mana.
Pēc tam, kad vieglā rīta migliņa pār ezeru pārvēlusies jau bija
Tur spāres un spārītes visneiedomājamākās krāsās vien zibēja.
Ķērās asari un raudas un iztraucētie vēži lēnām ļēpoja.

Un siena laikā! Ai, siena laikā, kā meža pļavas pārlieku ziedēja.
Un nopļauts, izzāvēts un mājās lielajā klētsaugšā augstos pantos salikts
Siens smaržoja! Kā gan tas smaržoja - kā visa vasara sauajā saņemta!
Tās bija skaistas naktis svaigā sienā, āboliņā par dzīvi sapņot...

Kā rudzi ziedēja! - un Dieviņš savu apmetni pār visām druvām klāja;
Ar kādu prieku vēroju, kā auga labība un zilie linu lauki;
Kā druvās vilņoja un brieda zemes rūķu sviedriem sētie darba augļi.
Gan rudzu pļaujas laikā darba bija daudz zem karstās augusta saules!

Un sestdienās, kad pirts bija kurināta un sievieši jau nomazgājušies,
Kā gan man pērties patikās ar mīkstām bērzu slotām, vecātēva grieztām;
Cik viegli bija kalnā iet pa gludo, gludo taciņu no pirts tik tīram -
Ēst gurķu salātus - rūgušpienā grieztus ar rupjās maizes riecieni.

Un rudenos, pirms kartupeļu laika, mēs gājām sēņot mežos, krūmmalās;
Kad rudmieses ar lielu sparū auga, bij grozi pilni - nēšiem jānes tie;
Un kur tad baravikas, bekas, gailenītes un bērzlapītes dažādās.
Kas gan pa prieku bija lasīt tās un ēst ar gardu muti maltītē.

Pēc Vilku mēneša puteņiem atsteidzās gaišie, bagātie Ziemassvētki;
Jūdza zirgu kamanās un zvaniņiem liksmi skanot uz dievnamu brauca
Un svētvakara mirdzums saimes sejās, kā svecītēs iedegtai eglītei;
Tad svētku dienā vecaistēvs tikko nožāvētu cūkas galvu nesa...

Ai, dienas tās - es atceros it visas -
Tās žāvē trimdā bēdu asaras...

1997. gada 1. septembrī

LABIEŠI UN SAVIEŠI

Latvju tauta vēl vienmēr staigā svešām laipām. Svešās laipas mēs laipojam kultūrā, politikā, sadzīvē, saimniecībā. Ligojas un grīļojas šis svešinieku mestās laipas. Klūpam un ālojamies mēs paši, pa tām staigādami.

Tā rakstija Brastiņu Ernests 1932. g. Vai šodien kaut kas mainījies? Vienīgi mēs esam daudz tuvāk šo laipu no beigumam, kā toreiz, kad tauta sapņoja par savu nākotni. Reti vairs dzird, ka tauta dainotu:

Labāk tēva dubļus bridu,
Ne tautieša laipu gāju.
Tēva dubļi sidraboti;
Tautu laipa asarota.

Tikpat labi šī daina var attiekties uz mūsu tautu, kas šodien labāk iet svešu tautu mestās laipas, kā savu senču par labu atzītās takas. Sidraboti ir tēva dubļi, jo tie ir mūsu, ar visām labām un sliktām dienām, bet tie ir audžu audzēs mīti un par labu atzīti, jo viņas ir iemīta visa mūsu tautas vēsture, tautas tikumi, cerības un sapņi.

Tēva dubļi sidraboti. Sidrabs, dainu valodā, bieži nozīmē tikumus - tikumīgu dzīvošanu, kur darbs un godīgums tiek augstu vērtēti. Savādākais ir tas, ka mēs to apzināmies un saprotam. Nevieni mūs nespēj iet šis svešinieku mestas nedrošās laipas, bet mēs tās ejam, kā kāda vadātāja apmāti. Tas, ka šīs laipas izbeidzas staigā purva malā, šķiet, šodien tautu neinteresē. Tie nedaudzie, kas to apjēdz un redz, izmisīgi mēģina bridināt šos vadātāja apmātos. Vai no šī vadātāja, šī internacionālā krāpnieka skavām spēsim atraisīties, to rādīs nākotne. Vai nu tad, kad latvietis atkal spēs godam nest savu vārdu, jeb tad, kad šāds vārds vairs nebūs, būs aprakts svešā dūņu purvā.

Šodien uzpeld jautājums: kādēļ tas tā notiek? Zinām, ka katrai norisei ir savs cēlonis. Arī šim svešinieku mestām laipām un šiem vadātāja apmātiem ļaudīm kaut kur ir cēlonis. Vai tas būtu meklējams latviešu iedabā, kur svešinieki tiek godam uzņemti pat tad, ja viņi kļūst noteicēji un kungi? Daudzi mēģina viņiem izdabāt un atdarināt viņu ierašas.

Mūsu tautas gadsimtu vēsture māca, ka svešinieku nestās ierašas un viņu tikumi (būt kungiem par salaupīti) latviešu garīgo pasauli ir pamazām drupinājuši. Pamazām no latviešu sētas izslidēja lepnums, godīgums un Dieva atskārsmes. Tas, ko mūsu tauta gadu tūkstošiem no saviem pirmavotiem iznesa līdz Baltijas jūrai, šodien tikpat kā vairs nav. Krustneši un priesteri ar savu laupīšanas un dzimtbūšanas kultūru nespēja tā noārdīt mūsu tautas celto garīgo templi, kā internacionālais zemcilvēks ar saviem melniem. Šodien latviešu tautā ir kā nopērtis suns, kas smilkst, ieraugot sava kunga (okupantu atstāto vietraudžu) pātagas. Vai jebkad pienāks diena, kad šis smilkstošais, nopērtais suns atņirgs zobus un ies pretim nelietim? Vai tiešām šie svešinieku ieceltie kungi jūtas tik droši, ka neko negrib zināt par vēstures likumību? Latviešu strēlnieki reiz pasaulei pierādīja, ka vēstures ratu varoņi var bīdīt un griest pēs saviem ieskatiem.

Klausies savas tautas dunā,
Viņas varoņos un nāvē.
Mācies līdz ar viņiem stāvēt
Uzvarai un briesmām pretim,
Un nekad vairs kails un netīrs
Nebūsi tu visos mūžos.

(A. Čaks)

Dieva dzirnas maļ lēni. To pierāda vēsture. Kungi nāk un iet, valdnieki ceļas un grimst. Valstis, kas mākslīgi radītas, iekarojot un apvienojot - izirst, jo vara kādas vadības rokās ir tikai pārejošs jēdziens, tā mainās tāpat kā diena ar nakti. Lielā Čin-Gin-Hana imperija, kas pārvaldīja lielu

daļu Āzijas un Eiropu izšķīda, tāpat kā Atilla the Hun, milzīgā, pārvaldītā valsts. Arī Romas imperija izšķīda un romieši kā tauta beidza eksistēt. Anglija un Krievija ir uz šīs pašas slidošās lentas.

Šādu imperiju bojā eju gribu salīdzināt ar plostu upē. Kamēr upe tek mierīgi - viss šķiet labi, ļaudis uz plostu pat priecājas, bet, nonākot krācēs, sevišķi, ja plostnieki neprot savu darbu, var notikt liela kļūme. Ja plosts uzskrien kādai radzei un sašķīst, izglābjas tie, kas prot peldēt. Tāpat ar imperiju, paliek tās tautas, kas ir dzīvot spējīgas. Cik Eiropā vien nav vēsturei zudušu tautu? Pat no mūsu mazās Baltu saimes pazuduši prūši, galli, javīgi. Kādu lai zilējam nākotni? Ja tautai svešais šķiet labāks par savējo, tad tāda tauta savu laiku ir pārdzīvojuši, viņas vietā nāks cita ar savām tradīcijām un savu dzīves kārtību, tāda ir Dieva noliktā kārtība. Satrūdējušam kokam nav vietas Dieva laistā pasaulē, tā jāatbrīvo tam, kas spēj augt un zaļot.

Kāds tad ir stāvoklis latviešu tautas dzīvības kokam savā tēvu zemē? Tautas dzīvības sulu, jau gadu simteņiem, savos upuru traukos lej svešo dievu priesteri. Maz šīs dzīvības sulas (lepnums) ir vairs palicis, kas spētu uzturēt jau kalstošo, nāvei nolemto, latviešu tautas dzīvības koku. Svešo iebrucēju pulki, savā laupīšanas kārē, aplauza un apcirta visus zarus, cik tālu viņu strupās rokas un cirvi spēja sniegt. Vēl palikuši nedaudz vīstos zaru. Vai radīsies, kas aplaista šo dzīvības koku ar nākotnes cerības un darba gribas valgumu? Ja tādi neradīsies, tad tautas bojā eja ir šķietami redzama. Vai tiešām tam tā jānotiek?! Vai tie nedaudzie tautas dzīvības zari (tikumi) nespēs salapot?

Tu tak negribi, lai atkal latvju tauta ceļos krit,

Un lai mūs, kas šodien brīvi, atkal važās saslēdz rit.

Tā lūdz mūsu dziesminieks Leonīds Breikšs, un tā lūdz arī latvju tauta savu Dievu, savu Māru un Laimu. Maz mums ir palikuši Labiešu (latvju tautas gara aristokrātu), kam dzīves ziņa ir arī tautas dzīves ziņa, bet tādu vēl ir. Kā ceļinieks, kas apmaldījies purvā izmisīgi meklē ceļu ārā no šī murga, kur ilgos svešniecības ideju gados viņam ierādīta mājvieta, tā šodien mūsu Labieši mēģina vest tautu atpakaļ tu, kur

Darbā meitu nolūkoju,

Ne zeltā, sudrabā.

Ja Labiešiem tas izdosies, tad cerības, ka kalstošais koks sāks laist jaunas atvases un Savieši (tie, kas seko Labiešu padomiem) varēs vīt Jāņu vaiņagus no jauniem dzinumiem un mūsu tautai vēl būs cerība izdzīvot. □

• Fragments no topošās grāmatas "Mūsu godi".

Memeru Arvīds

LATVIEŠU STRĒLNIEKUS ATCEROTIES

Sākuma gados Čikāgā bija Strēlnieku kopa, visai aktīva. Tā kopā ar DV katru gadu janvāra sākumā rikoja strēlnieku atceri, eglīti ar balli un vakariņām. Pie tam uz šo sarīkojumu toreiz ieradās arī pats strēlnieku dibinātājs un tēvs Jānis Goldmanis, kurš bija apmeties Kalamazū pilsetā.

Kādā sarīkojumā mēs sēdējām pie viena galda, un, kad spēlēja mūzika un visi aizgāja dejot, jo toreiz visi bija jauni, tad mēs ar Goldmana tēvu varējām parunāties. Viņš bija vēsturiska personība. Kādreiz skolas gados vēstures grāmatā redzēju viņa bildi un nevarēju iedomāties, ka kādreiz viņu satikšu un būšu kopā. Goldmanis labprāt man šo to pastāstīja un teica: "Atbrauc pie manis uz Kalamazū un paliec kādu nedēļu, es tev pastāstīšu tādas lietas, par kurām nekad nav runāts, nedz rakstīts, un ko neviens nezina."

Man toreiz Čikāgas dzīve tikko sākās un nevarēju atstāt darbu. Es apsolījos apciemot viņu kādreiz vēlāk, bet viņš to nesagaidīja, jo drīz aizgāja mūžībā pie saviem strēlniekiem.

Viņš uzsvēra, ka viņa lozungs vienmēr esot bijis: "Latvijai ne melnai, nedz sarkanai kļūt; Latvijai mūžu mūžos baltai būt!" Vēl teica, ka viņš Pēterpīli griezies pie ministru prezidenta Kerenska un teicis, ka viņam vēl esot uzticami strēlnieki, kas būtu ar mieru Ļeņinu nolaist no kājām. Kerenskis atbildējis - nē. Tagad visiem ir brīvi runāt, ko vien grib.

Kad latviešu strēlnieku lielākā daļa aizgāja uz Krieviju pulkveža J. Vācieša vadībā, tad arī viņš griezies pie Kerenska un piedāvājis latviešu strēlnieku palīdzību, bet Kerenskis atteicies dzirdēt par tādiem latviešu strēlniekiem un Latvijū. Tad plkv. Vācietis griezies pie Ļeņina ar piedāvājumu un Ļeņins tos uzņēmis atplestām rokām. Un tā latviešu strēlnieki pārgāja sarkano pusē.

Vai tā bija - nezinu. Bet J. Goldmanis tā teica.

Toreiz Čikāgā bija labs pulciņš bijušo latviešu strēlnieku - isto strēlnieku. Strēlnieku kopa izdeva žurnālu "Strēlnieks", ko es gatavoju, kaut mans vārds redakcijā neparādījās, jo es nevarēju soladarizēties ar dažiem rakstiem par ģen. J. Balodi, prez. K. Ulmani un Ulmaņa laiku, bet kopas valdē mani ievēlēja un sabiju līdz kopas beigām.

Žurnālu "Strēlnieks" gatavojot, es tuvāk sadarbojos sākumā ar plkv. un rakstnieku Edv. Medni, bet pēc viņa pēkšņās nāves īsu laiku ar plkv. Poruku, un visilgāk - ar plkv. un Strēlnieku globālo pārstāvi P. Dardzānu, turpat 20 gadus.

Tagad Strēlnieku kopa ir oficiāli likvidējusies un iekrātos līdzekļus (\$ 8000.-) noziedoja Latvijas zemes sargiem (\$ 3.000.-), Okupācijas muzejam (\$ 3.000.-) u. c.

* * *

Vēl varētu minēt kādu epizodi no atmiņas, kam ir sakars ar strēlniekiem un kas varētu, domāju, lasītājus interesēt.

II pasaules kara laikā kādu laiku mans bataljona komandieris bija majors L. Es ar viņu sadraudzējos un izrādījās, ka viņš bija leģendārs virsnieks. Ciniņies 4 armijās un visur dabūjis augstus apbalvojumus. Vispirms, latviešu strēlniekos, kur Ziemassvētku kaujā apbalvots ar Sv. Juŗa krustu. Tad bijis Sarkanarmijā, kur izcīnījis Sarkanā kara ordeni. Pēc tam pārnācis uz Latviju un piedalījies Latvijas atbrīvošanā un par varonību apbalvots ar Lāčplēša kara ordeni. II pasaules karā par varonību Latviešu leģiona rindās apbalvots ar Dzelzs krustu.

Zimīgākais viņa mūžā bija tas, ka 1918. g. 6./7. jūlijā, eseru sacelšanās laikā, kad jau visa Maskavas pilsēta bija eseru rokās, palicis tikai Kremlis. Viņš Kremli apsargājis Ļeņinu. Tai laikā Kremli notikusi vēsturiska apspriede, kurā piedalījies arī plkv. Vācietis. Ļeņins bijis par Maskavas atstāšanu, jo neesot bijušas izredzes. Tad vārdu ņēmis plkv. Vācietis un teicis, lai viņam ļaujot no frontes atvilkt uz Maskavu 2 latviešu strēlnieku pulkus un viņš apsolut, ka Maskava 2 nedēļu laikā atkal būšot boļševiku rokās. Ļeņins to atļāvis, un Vācietis savu solījumu arī izpildījis. Maskava 2 nedēļu laikā atkal bija Ļeņina rokās. Gūstā bija saņemta eseru vadone Marija Spiridonova, kurai tad arī apsargāja minētais majors L. Viņš ar viņu bieži sarunājies un viņa teikusi:

"Jūs, latvieši, kādreiz nožēlosit, ka gājāt kopā ar Ļeņinu."

Protams, Mariju Spiridonovu nošāva, bet viņas vārdi piepildījās.

* * *

Katru gadu ap Ziemassvētku vai Jaungada laiku latvieši atcefas kādus patiesus notikumus, kas nu jau pieder vēs-

turei un kļuvuši par leģendu. Tie ir mūsu strēlnieki un viņu slavenās Ziemassvētku kaujas. Tas bija sajūsmas, ideālisma un arī uzpurēšanās laiks, kad viss "kā spārņos gāja".

To ir aprakstījuši mūsu vēsturnieki, rakstnieki iemūžinājuši savos darbos, to ir apjūsmojuši mūsu dzejnieki, un tā tie ir kļuvuši nemirstīgi, kaut arī jau visi ir pievienojušies zvaigžņu pulkiem.

Armija ir katras tautas gods un lepnums. Tā ir reālais spēks un cerība, uz ko tauta var paļauties grūtos brīžos. Un izdevīgos apstākļos pat maza saujiņa kaŗavīru var daudz darīt. Tādi bija arī strēlnieki - Latvijas pirmais kaŗaspēks, kad pašas Latvijas vēl nebija. Tie bija pirmie Latvijas brīvības zvani, kas iezvanīja jaunu ēru Latvijas vēsturē. Strēlnieki bija tie, kas ar savām asinīm ierakstīja pirmās lappuses. Viņu slava gāja pa priekšu un tikai tai sekoja politiķu ideja par savu brīvu un neatkarīgu Latvijas valsti. Ilgajos nebrīvības gados latviešu kaŗavīru zobenu bija pārklājusi rūsa, bet strēlnieki ar savām asinīm šo rūsu nomazgāja un atdeva tam agrāko spožumu. Liela daļa strēlnieku iekļāvās Latvijas brīvības cīņās, ar ieroci un varonīgu sirdi stāvēja pie Latvijas neatkarības šūpuļa.

Diemžēl, daļa strēlnieku ar varonīgo plkv. Vācieti priekšgalā aizgāja uz Krieviju un leja asinis par svešu lietu. Kā Ulmanis teica: Kad mums bija vajadzīgi viri mūsu zemes atbrīvošanai, tad mums to nebija.

Latviešu strēlnieku cīņas daudzkārtīgi vērtētas un pārvērtētas, slavētas un kritizētas. I pasaules kara laikā latviešiem bija radusies izdevība pulcēties zem saviem nacionāliem karogiem un ieročiem rokās aizstāvēt dzimto zemi. - Tie bija latviešu strēlnieki. Viņu drosmīgās cīņas tos uzcēla nemirstošu varoņu godā un slavā. Ja mēs šodien jautājam, ko latviešu strēlnieki ir devuši un atstājuši latviešu tautai, kāds ir viņu mantojums, tad jāsaka, ka strēlniekos dzima ideja un atziņa, ka grūto cīņu rezultātā latvju zemei un latviešu tautai jāklūst brīvai, nokratot citu tautu virskundzību.

Šo domu un atziņu pārņēma latviešu politiķi. Latviešu strēlnieku slava tiem bija stiprākie argumenti, ar kuriem tie varēja griezties pie lielajām valstīm, lai latvju zemi atzītu par neatkarīgu un suverēnu valsti. Politiķu pūles vainagojās panākumiem. Tādā kārtā latviešu strēlnieku un Latvijas atbrīvotāju kopīgā balva latviešu tautai bija brīvā Latvija.

Bez šī laicīgā mantojuma, strēlnieki savai tautai atstāja lielu garīgu mantojumu - jaunu atziņu, ka latvieši paši var būt valdnieki savā zemē. Šī ticība un atziņa ir dziļi iesakņojusies katrā latvieša sirdī.

Strēlnieku dotā ticība II pasaules karā pulcēja latviešu leģionārus, lai sargātu savu zemi un valsti. Strēlnieku dotā ticība bija dzīva dzimtenē visus smagās okupācijas garos gadus. Varmācīgie apspiedēji gan mēģināja to iznīdēt no latvju sirdīm, bet viņu pūles palika veltas.

Ja jau komūnismu Krievijā palīdzēja ievest latvieši, par ko nav šaubu, tad jāsaka, galvenais vaininieks būtu plkv. Vācietis, jo ar viņu, kā kaŗavīros ļoti iecienītu komandieri, uz Krieviju aizgāja liels vairums latviešu strēlnieku. Vai plkv. Vācietis bija komūnists, par to vēl šodien ir dažādās domās gan militāristi, gan vēsturnieki, gan par viņu ļoti labus vārdus teikušie toreizējie rakstnieki, nacionālisti, kā Virza, Skalbe un citi. Viņš, protams, bija cietis no vācu baroniem, tāpēc viņam bija naidis pret vāciešiem.

Citi saka, ka viņš bijis viens no nacionālākiem virsniekiem un runājis ar kaŗavīriem tikai latviski. Lai minam arī viņa dievkalpojumu Piņķu muižas baznīcā, kur viņš teicis sprediķi šādiem vārdiem:

"Kristus virs ūdeņiem kā smiltīm

Iet un negrimst. Tāpēc, ka viņš tic sev,

Savam garam, darbam, ko viņš dara.

Ticiet arī jūs un arī nenogrimsit,
Neatslikstiet nebūtībā otrreiz,
Kur jau bijāt simtiem, simtiem gadu."

Pēc manām domām, viņš bija godkārigs un, nedabūjis ģenerāļa uzplečus no cara, cerēja tos dabūt no Ļeņina, bet arī vilās. Kaut, kā armijas komandierim, kāds viņš kādu laiku bija un kas izveidoja Sarkanarmiju, viņam pienācās ģenerāļa pakāpe.

Vēl gribētu pieminēt kādu citu notikumu. Kad sākās II pasaules karš un vācu straujais trieciens atbrīvoja Baltijas valstis, arī tad daudz latviešu aizgāja līdzī sarkanajiem, lai gan viņi varēja izvairīties.

Mani visu laiku nodarbināja jautājums - kā tas bija, vai viņi bija piespiesti vai aizgāja labprātīgi. Vai mūsu, t. s., teritoriālā korpasa karavīri nevarēja izklist pa mežiem un palikt Latvijā? - Daži to darija, bet lielais vairums gan atkāpās uz plašo dzimteni, pat ar kaujām pret vāciešiem. Un smagās kaujās aizstāvēja Maškavu un izveidoja latviešu korpusu, kuŗš atkal palīdzēja Sarkanarmijai "atbrīvot" Latviju. Es saprastu, ja latvieši nebūtu piedzīvojuši "Baigo gadu", tad vēl varētu spriest visādi. Kad latvieši bija Baigajā gadā redzējuši komunistu terroru un briesmas, tad es nevaru saprast, kā var cīnīties un ziedot dzīvības par to, lai komunisti atkal atgrieztos mūsu tēvzemē?

Tagad mūsu dzimtenē ar nolūku, ar dezinformāciju tiek sajaukta terminoloģija, lai mūsu jaunajai paaudzei paliktu mūsu vēsturiskie notikumi citādā gaismā. Kas un kāpēc to cenšas darīt, mēs to zinām.

Tā tiek sludinātas versijas, ka:

Okupācijas nav bijis,
Deportāciju nav bijis,
Apspiešanas nav bijis,
Latvija brīvprātīgi pievienojusies Padomju Savienībai,
Visu jaunu nodarījuši vācieši
Un latvieši viņiem palīdzējuši, sevišķi leģionāri,
kas cīnījušies nepareizā pusē un t. t.

Tagad varoņi ir tie, kas cīnījušies kopā ar sarkano armiju, pret vāciešiem un leģionāriem.

Lai paliek šie murgi. Mēs šodien svinīgā dienā nesam nākuši tos klausīties, bet gan esam nākuši cildināt mūsu istos varoņus, kas ziedojuši savas dzīvības pie Ļeņingradas, Volchovas, Veļikajas, Opočkas, Sebežas, Lubānas, Cēsaines, Mores, Pomerānijas sniegotos klajumos un, sevišķi, Kurzemes cietoksni - par brīvu un nacionālu Latviju. Lai to priekšā dziļi noliecam galvas pateicībā.

Sevišķi Kurzemes cietokšņa smagās cīņās mūsu leģionāri parādīja bezpiemēra varonību un, neraugoties uz krievu sūtītām uzbrucēju masām, viņu tanku, lidmašīnu tūkstošiem, liелgabalu un Staļina ērģeļu uguns orkānu, mūsu vīri, kaut ar smagiem zaudējumiem, savas pozīcijas noturēja.

Tur ir lijušas latviešu karavīru asinis, tur trūd latviešu cīnītāju kauli. Tāpēc šī zeme ir svēta. Visdrausmīgākā lielkauja notika tieši Ziemsvētku laikā, līdzīgi strēlnieku kaujām.

Lai viņiem mūžīga pateicība, gods un slava!

Ja viņi nevarēja sasniegt to, ko bija cerējuši, tad tā nebija viņu vaina, bet gan pasaules lielo, kas izšķīra pasaules likteņus.

Nobeidzot gribu strēlniekiem veltīt dzejnieka Aleksandra Čaka rindas:

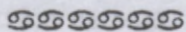
Tie bija strēlnieki, kuŗu vairs nava,

Un kuŗu nebūs otrreiz vairs.

Tikai viņu mūžīgā slava

Tautu sargā kā karogs kairs.

Alberts Raidonis

Tiksimies XXII Dziesmu svētkos Latvijā!

Arnolds Apse

VECAIS VANAGS

Kurzeme, Prūsija, Pomerānija.

Beļģijas bads un dzeloņu žogi.

Kas teica -

tie stāsti ir veci?

Nē, tie ir jauni,

kaut gadu desmiti pagājuši

un es esmu vecs.

Un tomēr - es esmu tas pats!

Kā gan var būt vēl tas pats?

Var!

Jo vēl arvien man sāp mani kritušie biedri,

man sāp mums atņemtā zeme,

sāp kapenes tundrā,

sāp svešums,

un sāpes līdz galam.

Es esmu tas pats,

jo mans gars liedz piedot un uzsmaidīt

svešiem,

kas manai tautai Daugavas krastos

liek dzīvot bez smaida -

Sakostiem zobiem.

Es esmu tas pats,

jo māju atslēgu paņēmu līdz -

tā ir man vēl šodien.

Un ja tā būs,

ka svešumā svētvakars pienāks,

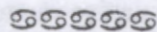
es Latvijas atslēgu atdošu dēlam,

uz Aizsauli iešu

ar Daugavas Vanagu dziesmu,

un Aizsaulē būšu -

tas pats!

Valentīna Uzare

LAIKMETS

Laikmets šis, kas pienācis,

Ir nācis, lai cilvēki dzīvotu.

Laikmets šis, kas pienācis,

Ir jāizprot cilvēkam apziņā.

Laikmets šis, kas pienācis,

Ir jāvērtē cilvēkam sirsniņi.

Laikmets šis, kas pienācis,

Ir jāizprot vienmēr cienīgi.

Laikmets šis, kas pienācis,

Ir jādzīvo vienmēr sirsniņi.

Tā cilvēki visi izprotiet, ka vienmēr sevi jāciena.

Tā cilvēki visi izprotiet, ka cilvēkam cilvēku jāciena,

lai atbildību sevi izprastu.

Tā cilvēki visi izprotiet, ka pateikties vajag sirsniņi

par katru darbu paveikto, lai labklājībā dzīvotu.

Tā visi strādājam, gādājam un apzinīgi dzīvojam.

Tā paši sevi izprotam un vienmēr citus izprotam.

Lūk, Droša Brīvība Cilvēkam -

ja ciena sevi un otru ar,

ja ciena, izvērtē paveikto,

ja cienīgi pateicas sirsniņā,

ja apzinīgi sirsniņi miermīlīgs,

ja veselīgs dzīves veids izprotams,

ja sirdsapziņa sevi izprasta,

tad savstarpēji attiecības sirsniņas.

Ja sirdsapziņā apzinīgi atbildība izprasta,

tad Droši Brīvē Dzīvojam, sirsniņi apzinīgu, miermīlīgu,

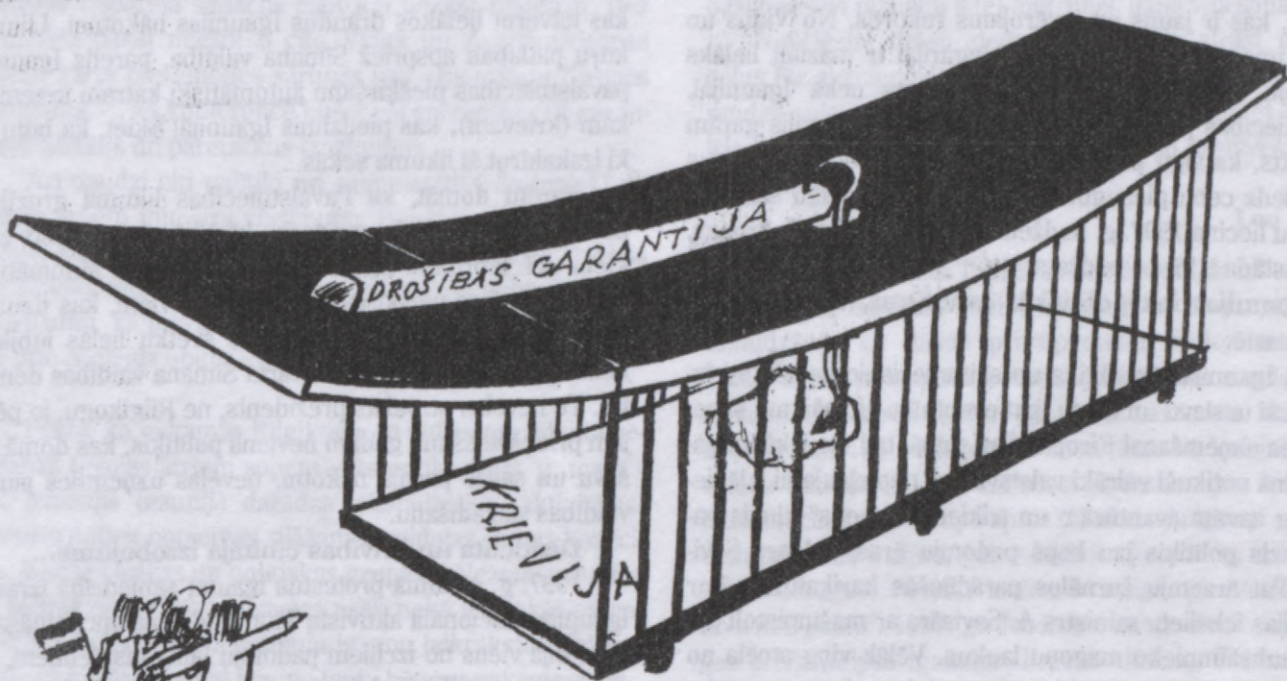
veselīgu, labklājīgu, mīļu ģimeni un ekonomisku veidojam

un visas Cilvēku Dzīvības ik brīdi vienmēr sargājam.

Lūk, reāli apzinīga, veselīga, labklājīga, cienijama,

atbildību, pateicību izprotoša Cilvēka Dzīvības
Ķermeņa modelis Reāli Brīvajās Valstīs,
sabiedrībā visā, ģimenē katrā, Pasaulē brīvā un plašā,
kā arī Visumā visā un Izplatījumā visā.

Vai cilvēks apzinīgi izprot sirdsapziņā atbildību,
pateicību un dzīvo aicinājumu, veselīgu dzīvi,
var jau secināt pēc valodas.

Tuvāk nevar, citādi mūs ieraus iekšā.

ED

ELAGU EESTI! - LAI DZĪVO IGAUNĪJA!

Konspektīvs atskats uz atjaunotās brīvvalsts 5 gadiem
80. valsts svētkos.

Pēdējos gados vairāki igauņu vēsturnieki centušies apstrīdēt 24. februārā atzišanu par Igaunijas brīvvalsts dzimšanas dienu. - Tie apgalvo, ka Igaunija kā valsts sākusī eksistēt 1917. g. 28. novembrī, kad Tallinā sanāca tā laika Igaunijas guberņas 62 pilsētu un apriņķu delegāti, kas kā tautas pārstāvji sastādīja, t. s., Zemes Padomi. Tā izsludināja Igaunijas teritoriju par neatkarīgu apgabalu un pieņēma lēmumus Igaunijas apgabala pārvaldei.

Kaut Zemes Padome spēra pirmos soļus Igaunijas brīvvalsts sākumiem, par oficiālu Igaunijas brīvvalsts sākumu jau kopš 1918. g. uzskata Brīvības manifesta pieņemšanu un brīvvalsts pasludināšanu 1918. g. 24. februārī.

Šogad kopš šīs vēsturiskās dienas pagājuši apaļi 80 gadi! Jubilejas sarīkojumos visā pasaulē, kur vien dzīvo kāds pulciņš igauņu, šo dienu atzīmē ar sevišķu svinīgumu. Vispirms piemin brīvvalsts 20 neatkarības gadu uzplaukuma un ziedu laikus. Tad klusās sērās noliec galvas, pieminot tos vairāk kā 100.000 savas tautas dēlus un meitas, kas pēc tam, 50 gados krituši par upuri baigajam teroram un iznīcībai.

Tad, atgriežoties tagadnē, igauņi, sevišķi ārzemēs, uzmanīgi un piesardzīgi atskatās uz pēdējo gadu notikumiem brīvās Igaunijas atjaunošanas darbībā. - Tur ir daudz apsveicama, bet arī daudz nopeļama...

Īsumā ielūkosimies pēdējo 5 gadu veiksmēs un neveiksmēs. -

Pirmajās atjaunotās Igaunijas Rīgikogu vēlēšanās uzvarēja labā spārna koalīcija, at "Tēvzemes" partiju priekšgalā. Prezidenta vēlēšanās pirmajā kārtā neviens no 3 kandidātiem nesaņēma pietiekamu balsu skaitu. Otrā kārtā Rīgikogu par valsts prezidentu ievēlēja Lennartu Meri, atstājot otrā vietā Arnoldu Riteri un trešā - disidenti Lagli Pareku.

Par pirmo atjaunotās Igaunijas ministru prezidentu kļuva rosīgs reformu atbalstītājs, "Tēvzemes" priekšsēdis, vēsturnieks un politiķis Marts Lārs. Ar drosmīgu roku viņam izdevās Igaunijas saimniecību ievadīt pareizās "tirgus saimniecības" slīdēs. M. Lāram nāca talkā Igaunijas Bankas prezidents, lietpratīgs finanču speciālists Sims Kallass ar saviem palīgiem. Valsts saimniecībai pozitīvu, gan daudziem sāpīgu, grūdienu piedeva laikā iedzīvinātā naudas reforma.

Pāreja uz tirgus saimniecību sagādāja ātru vispārējās ekonomijas augšupeju, prasot reizē arī sāpīgus upuņus, sevišķi no nabadzīgākās tautas daļas. "Strādnieku paradīzes" vienlīdzības sludinātājiem auglīgu darba lauku sagādāja tieši šī novēršanās no "padomju vienlīdzības"... (kāda nekad nav pastāvējusi).

Valsts varu pārņem kreisā spārna koalīcija

Pēc 2 sekmīga darba gadiem, kad varēja sākt gaidīt lielo upuņu augļus, kreisā spārna opozīcija panāca M. Lāra valdības demisiju. - Nākamās 3 gados 5 valdības sekoja viena otrai... Kā pirmā bija Andresa Tarandi valdība, sekoja Tita Vehi, Sima Kallasa, otrreizējā T. Vetī un beidzot pašreizējā Marta Simaņa, kuŗa strīdu dēļ koalīcijā kļuvusi par mazākuma valdību.

Satversmē noteiktais laiks - 4 gadi - tika pirmajam Rīgikogu grozīts uz 3 gadiem, jo pagāja vesels gads priekšdarbos... Otrā atjaunotā Rīgikogu vēlēšanās, 1995. g., uzvarēja kreisā spārna koalīcija, ar nomeklaturīstiem priekšgalā.

Savas isās valdīšanas laikā neviena no Lāram sekotājam valdībām nepaspēja, vai negribēja mainīt Igaunijas ārpolitiku, nedz ārējās tirdzniecības vai ārzemju kapitāla pieaugošo un labvēlīgo gaitu. - Kā ārpolitikā, tā starptautiskā tirdzniecībā izcilu ievēribu un tikpat kā visu aprindu atzīnību izpelnījušies ārzemju igauņu akadēmiķi. Igaunijas politiskās attieksmes ar ārvalstīm sekmīgi vada ārlietu ministrs Toomass H. Ilvess, dzimis un izglītojies Zviedrijā, papildinājis politisko izglītību Eiropas un ASV universitātes. Vērtīgus padomus starptautiskā tirdzniecībā sniedz

Harvardas starptautiskās saimniecības doktorands Ardo Hansons, kas dzimis Ņujorkā, līdz ar vecākiem pārcēlies uz Vankuveru (Br. Kolumijā), kur nobeidzis universitāti. - Tallinas populārais žurnāls "Luup" viņu izraudzījies par 1997. g. izcilākot igauni!

Pēdējie statistikas dati liecina, ka ārzemju kapitāla ieguldījumi 1997. g. 3. ceturksnī pārsnieguši 3 miljardus kronu, kas ir jauns un ievērojams rekords. No Vidus un Austrumeiropas valstīm tikai Ungārijai ir mazliet lielāks ārzemju kapitāla ieguldījumu procents nekā Igaunijai. Saimniecības pazinējiem (ekspertiem) nav pagājis garām arī fakts, ka algu pieaugums Igaunijā jau vairākus gadus pārsniedz cenu pieaugumu. Tāpat par saprātīgu saimniekošanu liecina 1997. g. budžeta atlikums - 1,3 milj. kronas, kas sastāda 9,5% no budžeta!

Igaunijas iekšpolitiskās avantūras, ar atskaņām ārpusaulē.

Ja Igaunijas ārpolitika un saimnieciskie panākumi izpelnījuši uzslavu un cieņu, pat eventuālu aicinājumu sagatavoties uzņemšanai Eiropas Savienībā, tad tās iekšpolitiskā arēnā notikuši vairāki valstsvīriem nepieļaujami izlēcieni. - Ar savām avantūrām un trikiem "slavens" kļuvis pazīstamais politiķis jau kopš padomju ēras, Edgars Savisārs. Pat ārzemju žurnālos parādījušās karikatūras, kur Igaunijas iekšlietu ministrs A. Savisārs ar mašīnpistolī apšauj lauksaimnieku magoņu laukus. Vēlāk viņu atcēla no ministra posteņa par noklausīšanās iekārtošanu augstāko valstsvīru darba telpās. Šis Savisāra izlēcieni izsauca T. Vehi valdības demisiju. Pāris valdības vēlāk, kad T. Vehi atkal bija ticis pie valdības stūres, arī tam bija jāatlūdzas no ministru prezidenta amata korupcijas dēļ. Būdam tai pašā laikā arī Tallinas pilsētas padomes priekšsēdis T. Vehi bija pilsētas namu privatizācijas "machinācijās" sagādājis pilsētai zaudējumus vairāku simts tūkstošu vērtībā... Tīts Vehi atteicās arī no savas "Vienības" partijas priekšsēža amata un vispār atstādot politikas lauku un pievērsīšoties saviem saimnieciskiem pasākumiem. Pirms pāris gadiem arī Edgars Savisārs publiski "atteicās" no savas partijas (Centra vadības p.) un teica žurnālistiem, ka vispār "aizies" no politikas. Tagad, pāris gadus vēlāk, E. Savisārs atkal vada savu Centra partiju un gatavojas nākamajam Riigikogu un prezidenta vēlēšanām!

Arī tagadējā, nomenklatūriešu kārtas un kreisās koalīcijas ministru prezidenta valdības ceļš piebārstīts ar nepatīkamiem "cipiem un celmiem"! Koalīcijas iekšējo strīdu rezultātā viņa valdība kļuvusi no vairākuma valdības par mazākuma. Pirms pāris mēnešiem, bez tam, sagājis "ragos" ar valsts prezidentu L. Meri, kas bija Simanam pieprasījis atcelt no amata aizsardzības ministru Andrusu Ēveli, kuŗš papildus vairākām citām nesaskaņām it kā pāraudzījis tragisko jūņas manevru sagatavošanu. Šajos glābšanas manevros pie Kurksas salas (Tallinas tuvumā) vētrinos ūdeņos bojā gāja 14 igauņu kaŗavīri. Simans atteicās klausīt prezidentam. Kopš tā brīža abu sadarbību labākā gadījumā var saukt par nedraudzīgu...

Lielākie Simana valdības pārbaudījumi stāv vēl priekšā. Kaut kā ar "tirgošanos" un balsu pirkšanu Simans īsi pirms Ziemsvētkiem panāca daudzkārt atliktā Igaunijas valsts 1998. g. budžeta apstiprinājumu Riigikogu (ar 62! par balsīm). Simana politikas pretinieki pareģo, ka šis "an-deles" Simanam un viņa partijai dārgi maksās! Simanu un viņa valdību šoreiz izglāba izveicīgais žonglieris Edgars Savisārs. Viņa "Centra" partijai kā aste arvien seko minoritāšu (krievu) deputāti. Tā Savisārs ar krieviem izglāba valdību.

Labā spārna partijas, ar "Tevzemi" priekšgalā prasīja 200 milj. kronu pievienošanu budžetā skolotāju algu paaugstināšanai. Šo papildinājumu atbalstīja arī vairākas ci-

tas partijas. Tagad skolotāju algām pielikuma nebūs, bet budžetu gan papildināja ar A. Riteļa "Lauku partijas" (Sarkano baronu) prasību - 100 milj. kronu piešķiršanu sarkano baronu bankrotā nonākušo lauksaimniecības darījumu atbalstam. Šī sakarībā varētu teikt, ka "vilks paēdis un kaza beigta"! Pēc politisko novērotāju sprieduma, lielā žongliera prasības esot saturējušas likuma atbalstīšanu, kas ietverot lielākos draudus Igaunijas nākotnei. Likums, kuŗu patlaban apspriež Simana valdība, paredz Igaunijas pavalstniecības piešķiršanu automātiski katram ārzemniekam (krievam), kas piedzimis Igaunijā! Šķiet, ka būtu lieki izskaidrot šī likuma sekas...

Varētu domāt, ka Pavalstniecības likuma grozījumi netiks uzņemti Riigikogu darba kārtībā pirms valsts svētkiem - 24. februāra. Strīdi un nesaskaņas par automātisku pavalstniecības piešķiršanu visiem krieviem, kas dzimuši Igaunijā, var tikai sagandēt valsts svētku lielās jubilejas noskaņu un novest par pie Mārta Simana valdības demisijas. To nevēlas ne valsts prezidents, ne Riigikogu, jo pēdējam priekšvēlēšanu gadam neviens politiķis, kas domā par savu un savas partija nākotni, nevēlas uzņemt jaunas valdības sastādīšanu.

Disidenta un brīvības cīnītāja izzobojums...

1997. g. sākumā protestus igauņu sabiedrībā izraisīja Igaunijas nacionālā aktivista Tita Madisona apcietināšana. Viņš bija viens no izciliem padomju laika disidentiem, kuŗu izsūtīja uz Sibīriju kā valsts un tautas ienaidnieku! Pēc atbrīvošanas no vergu noietnēm, Madisons kļuva par dzīgu Igaunijas valsts un tautas brīvības cīnītāju. Viņš sastāvēja Helsinku 86 grupā, bija viens no Tallinas Hirve (Stirnu) parka (1889. g.) brīvības demonstrācijas organizētājiem Lāra valdības laikā Tīts darbojās bez traucējumiem, bet pēdējo gadu kreiso valdību laikā viņš ar savu nacionālo aktivitāti kļuva par "valsts ienaidnieku Nr. 1!" - Viņu apcietināja, un to darīja tie paši Igaunijas drošības policisti, kas biņu bija iesprostojuši bēdīgi slavenajā Pagari ielas cietumā čekas "ziedu laikos"! Arī šoreiz drošības policijas aģenti viņu apsūdzēja "pastāvošās valsts varas graušanā"! Policija bija ielauzies Madisonu dzīvoklī, kad neviens nebija mājās un "atradusi" tur papīra lapeles ar "plāniem" par valsts varas gāšanu. Tiesa viņu iesēdināja uz 1 gadu Pagari ielas cietumā! Tā padomju varas disidents un Igaunijas brīvības cīnītājs kļuva par pirmo demokrātiskās Igaunijas disidentu un cietumnieku. Memorandi un protesti, kas sasniedza par internacionālās cilvēktiesību organizācijas, nekā nelīdzēja. Beidzot, tikai pāris mēnešus pirms soda izciešanas Riigikogu pēc depresēto organizācijas deputātu protestiem un pieprasījuma pieņēma lēmumu par Madisona "apzēlošanu". - Krievijas laikraksts "Izvestija", komentējot šo Igaunijas Riigikogu "humanitāro" žestu, pieminēja arī tikpat teicamu Latvijas valdības lēmumu par "disidenta" Alfrēda Rubika "amnestiju".

Igaunija un Eiropas savienība...

Eventuālā Igaunijas pievienošanās Eiropas savienībai kļuvusi par dzīvu pārrunu objektu Igaunijā. Nopietnākie Igaunijas politiķi bridina sabiedrību un valsts varu ar saukli: " ...Nebrauc tik dikti..." - Bravūrigā nostāja un domas, ka pievienošanās Eiropas savienībai tagad, pēc aicinājuma, būs viegla un vienkārša lieta, ir pilnīgi aplamas.

Igaunijas ārlietu ministrs R. H. Ilvess kādā nesēnā preses konferencē centās nomierināt nepacietīgos žurnālistus un aicināja tos raudzīties uz pievienošanās Eiropas savienībai no reālo faktu viedokļa. Paskaidrodams pievienošanās laiku, viņš, starp citu, teica: " ... Pēdējā kārtā uzņemtām valstīm - Somijai, Zviedrijai un Austrijai - pagāja pusotra gada no uzaicinājuma līdz uzņemšanai... Igaunijai noteikti paies vismaz 4 gadi, kamēr tā būs gatava uzņemšanai..." Pēdējās uzņemtās trijotnes saimnieciskais lime-

nis esot līdzīgs Eiropas savienības locekļu valstīm. To veterinārie un sanitārie apstākļi, kā arī infrastruktūras un pat ceļu tīkls esot līdzīgs un apmierinošs. Igaunijai turpretī būšot nopietni jāpiestrādā, lai sasniegtu Eiropas savienības valstu līmeni. - Intervijas gaitā ārlietu ministrs pastāstīja, ka pastāvot reālas iespējas par Latvijas pievienošanu jau 1998. g. sarunām par iestāšanos Eiropas savienībā. - Latvijas vispārējā situācija esot ļoti līdzīga Igaunijai. Bez tām tālu pakaļ neesot 6 citu Vidus un Austrumeiropas valstu kārtā pievienoties sarunās par uzņemšanu Eiropas savienībā. - Tad konference būšot vēl spraigāka. Tā garantējot labākus un pareizākus iznākumus...

Arī daudzi citi politiķi un saimniecības darbinieki atbalsta ārlietu ministra vērtējumu. Bijušais ministru prezidents, Reformu partijas priekšsēdis un Igaunijas Bankas prezidents Sims Kallas gaŗāku iztirzājumu nobeidz ar apgalvojumu, ka pievienošanās Eiropas savienībai būs grūta un prasīs daudz upuŗu un laiku...

Fakts, ka nākamās Rīgikogu un valsts prezidenta vēlēšanas tuvojas ātriem soļiem - tās notiks 1999. g. maijā - jau izraisījis Igaunijā dažādas iekšpolitiskas aktivitātes. Partijās notiek nopietnas sījāšanas, veidojas jaunas koalīcijas, jaunas partijas un politiskas grupas... Neapmierinātība ar pašreizējo valdību izpaužas asāk nekā iepriekšējos gados. Kā dzimtenes, tā ārzemju igauŗu laikrakstos tiek apspriesti jautājumi - Vai igauŗu tauta būs jau nākamgad ga-

tava jaunai demokrātijai? Vai tās spēš atrast istos cilvēkus valsts vadības orgāniem? Cilvēkus, kas valsts un tautas intereses stādis augstāk par savu personisko kabatu un mīksto krēslu?

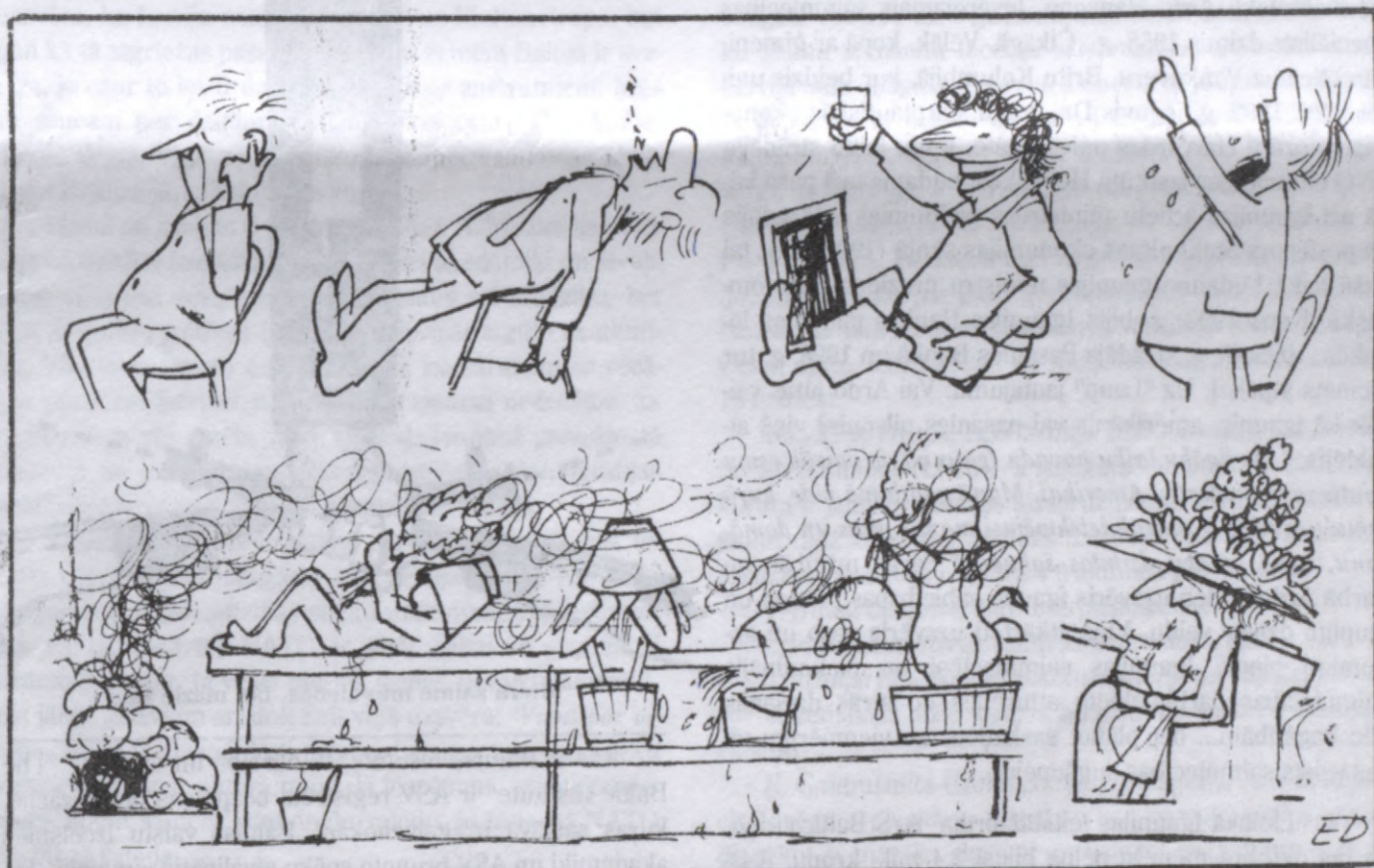
Liela nozīme Igaunijas nākotnei slēpjas Pavalstniecības likuma grozījumos, kas būs Rīgikogu darba kārtībā visā drīzumā. Šī likuma pārveidojums un grozījumi var jau paši par sevi manāmi ietekmēt 1999. gada vēlēšanas.

Novēlēsim mūsu ziemeļu kaimiņam atrast pareizos ceļus Pavalstniecības likuma grozījumos un nākamgad izraudzīt valsts dzīves vadītājus, kas spēš garantēt igauņiskas Igaunijas kontinuitāti (veidošanos un pastāvēšanu) uz mūžu mūžiem! □

Leo Švarcs

♦ Igaŗu nams Tallinā nesen atskatījās uz sekmīgu pirmā gada darbību. Namu izveidoja ar ārzemju igauŗu organizāciju un dāsno privātpersonu ziedojumiem. Arī Tallinas igauŗu uzņēmēji atbalstījuši Igaŗu namu ar materiāliem un darba spēku. Igaŗu nams ir tīrs bezpeļņas uzņēmums. Tas savā plašajā restorānā un kafejnīcās pasniedz saviem viesiem dažādus gardumus par iespējami lētākām cenām. To kupli apmeklē ārzemju igauŗi no dažādām pasaules malām, gan satiekot citu zemju, gan dzimtenes draugus. Sevišķi iecienīts ir Igaŗu nama, t. s., "ziedru galds". 1997. g. decembrī nams atvēlēja pastāvīgas brīvas telpas Igaunijas Preses klubam. Kluba ik mēneŗu kārtējās konferencēs kā pastāvīgs viesis būs kāds no

TAUTIEŠA NEDĒĻAS PROGRAMMA

PIRMDIENA: koncerts

OTRDIENA: referāts

TREŠDIENA: izdevīgi ieguldīta naudiņa

CETURTDIENA: piepalīdzēt runas vīriem

PIEKTDIENA: pāršanās kā nekad mājas pagrabā

SESTDIENA: pietrūka vietas

SVĒTDIENA: svinīga parādišanās

augstākiem aizsardzības spēku pārstāvjiem. Citu ministriju pārstāvjus ieaicinās uz preses konferencēm pēc vajadzības. Kārtējām Preses kluba saāksmēm Igauniju nama pārvalde apsolvījusi bezmaksas "zvedru galdu" ar astpirdzinājumiem.

♦ Igauniju laikrakstos pēdējā laikā plaši pārrunāts Okupācijas mūzeja jautājums. Ņujorkas igauņu laikraksts "Vaba Eesti Sona" 1. janvāra numura pirmā lappusē sniedz plašāku pārskatu par Latvijas Okupācijas mūzeju, kas sekmīgi darbojoties kopš 1993. g. Tas pārskatāmi demonstrējot latviešu tautas neseno traģēdiju no 1940. līdz 1991. g. Ārzemju viesi un latviešu jaunākā paaudze, kam sveša latviešu tautas baigā nesēnā pagātne, mūzejā varot labi iepazīties ar latviešu tautas iznīcības un moku ceļiem. Mūzeju atbalstot nelielā mērā arī valsts, bet galvenais atbalsts nākot no privātām latviešu organizācijām un personām ārzemēs un arī dzimtenē. - Igaunijai gan esot daudz un dažādu grāmatu un pārskatu par igauņu tautas traģēdiju, bet viņiem trūkstot latviešiem līdzīga pasākuma - Igaunijas Okupācijas mūzeja. Esot pats pēdējais laiks ķerties pie šāda dokumentālā pasākuma veidošanas. Sākums jau esot ielānots. Jaunajā un plašajā Igauniju tautas mūzeja celtnē, kuŗa būvi paredzēts nobeigt 2002. gadā, rezervētas telpas Igaunijas Okupācijas mūzejam. Līdz tam laikam visai igauņu sabiedrībai, valstij un organizācijām jānāk talkā gan ar darbu, gan līdzekļiem, lai šis lielais robs Igaunijas nesēnā vēsturē tiktu godam aizpildīts...

♦ Tallinas populārais žurnāls "Luup" (Lupa) par izcilāko 1997. g. igauņi izraudzījis 39 gadus veco ekonomijas zinātnieku Ardo Hansonu. Ievērojamais saimniecības speciālists dzimis 1958. g., Čikāgā. Vēlāk, kopā ar ģimeni, pārcēlies uz Vankuveru, Britu Kolumbijā, kur beidzis universitāti. 1992. g. ieguvis Dr. gradu starptautiskās ekonomijas nozarē Harvardas universitātē. Kādu laiku strādājis ANO ekonomijas izstrādātā Helsinkos, būdams tajā pašā laikā arī Igaunijas ārlietu ministrijas padomnieks. Strādājis kā profesors Stokholmas ekonomijas skolā (1992.-95.), tai pašā laikā būdams Igaunijas ministru prezidenta padomnieks. Kopš 1993. g. bijis Igaunijas Bankas padomes loceklis. 1995./6. g. strādāja Pasaules Bankā un 1998. g. tur aicināts atpakaļ. Uz "Luup" jautājumu: Vai Ardo jūtas vairāk kā igauņis, amerikānis vai pasaules pilsonis? viņš atbildējis: *"...Jo ilgāku laiku pavadu Igaunijā, jo vairāk esmu izjutis savu piederību Amerikai. Manā gadījumā vide, kuŗā esmu uzaudzis ir vairāk ietekmējusi manas jūtas un domāšanu, nekā vecāku dzimtas saknes..."* Savās mācībās un darbā Ardo arvien uzsvēris igauņu sabiedrības prātīgo un taupīgo dzīves veidu. Viņš atkārtoti uzsvēris vēso un apdomīgo pieeju Igaunijas saimniecībai un piekodinājis saimniecības darbiniekiem atturēties no ātrās dzišanās pēc bagātībām... bet plānot saskaņotu un vienmērīgu visas valsts saimniecības augšupeju...

♦ Lielākā Igaunijas tekstilfabrika A/S Baltica ziņo, ka tās oktobra mēneša peļņa bijusi 2,4 milj. kronu, 8,4% vairāk nekā iepriekšējā oktobrī. Igaunijas apdrošināšanas sabiedrības oktobrī ieņēmušas prēmijās 24 milj. kr. - 35% vairāk kā iepriekšējā oktobrī. Uz Igaunijas ceļiem saradušies 3859 jauni auto. Lielākais skaits esot Forda, sekojot Opelā, Tautas vāģu (Volkswagen) un Mazdas ražojumi... Sakarā ar nelielām pārmaiņām vācu markas kvotējumos, Tallinas Banka paaugstinājusi aizdevumu % no 8 uz 9,5%. Paaugstinājums spēkā tikai uz jauniem aizdevumiem.

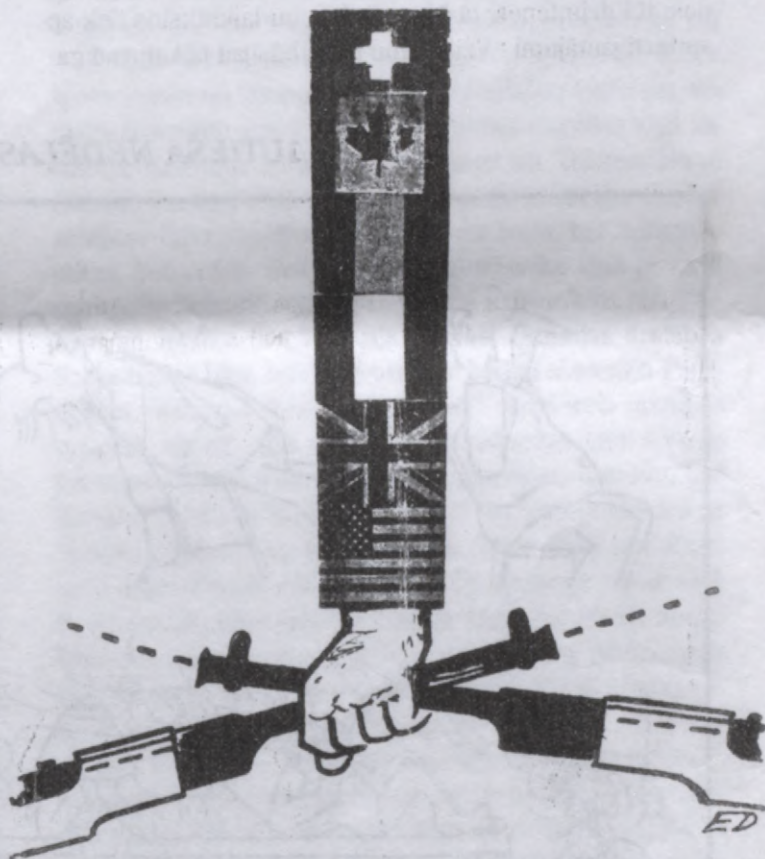
L. Šv.

Sveicinām igauņus (24. II) un lietuviešus (16. II) viņu valstu 80 gadu pastāvēšanas svētkos!

IESAKA LATVIJAS BRUŅOTO SPĒKU PĀRORGANIZĒŠANU

Atvaļinātie ASV bruņoto spēku virsnieki - latvieši
gludina Latvijas ceļu uz NATO

Baltijas institūta (The Baltic Institute) izkārtojumā š. g. 24./25. janvārī, Vašingtonas latviešu draudzes telpās risinājās seminārs "Latvia and NATO". Tā kā līdzdalību ņēma arī cittautieši, visa norise, referāti un debātes notika angļu valodā. Kā viesis piedalījās Mičiganas pavalsts ASV nacionālās gvardes komandieris ģen. Gordons Stamps (Gordon Stump). Viņš savā uzrunā piekāpās patreizējai un nākotnes sadarbībai starp ASV nacionālo gvardi un Zemessardzi. Jānorāda, ka viņš jau vairākas reizes bijis Latvijā oficiālos apmeklējumos un ir ļoti labi informēts par daudzajām nepilnībām un vajadzībām mūsu bruņoto spēku uzbūvē, galvenokārt, pievērsot uzmanību Zemessardzes apmācībām un apgādes trūkumiem. Vadoties no viņa teiktā un semināra rīkotāju paskaidrojumiem, var redzēt, ka Mičiganas nacionālā gārde ir ņēmusi Latvijas Zemessardzi savā "azotē". Ir dots liels materiālais atbalsts, un mūsu zemessargi skoloti aizsardzības zināšanās ne tikai Latvijā, bet viņiem dota iespēja piedalīties militārās mācībās Mičiganā.

Miera saime mūsdienās, bet mazie šauj

Kas ir Baltijas institūts, tā darbība un ieceres? "The Baltic Institute" ir ASV reģistrēta bezpeļņas organizācija, kuŗas sastāvā ir, galvenokārt, Baltijas valstu izcelsmes akadēmiķi un ASV bruņoto spēku atvaļinātie virsnieki. Tie iepazīstas un izvērtē problēmas Baltijas valstīs un mēģina tām rast atrisinājumu, vienalga, vai tas ir ekonomijas vai aizsardzības jomā. Dzinējspēks no latviešu puses semināra "Latvija un NATO" izkārtošanai bija Latvijas Aizsardzības Darba grupas locekļi.

Semināra programma bija balstīta uz Baltijas institūta izstrādātiem ieteikumiem Latvijas aizsardzības spēku pārorganizēšanai, piemērojot tos rietumu veida aizsardzības organizācijām, tā veicinot Latvijas iekļaušanu NATO saimē. Ir sagatavots ļoti profesionāls, pilnīgs un nepārprotams ieteikums, vadoties no 1922. g. 15. februārī pieņemtās Latvijas Republikas Satversmes, bet maiņas iesakot ti-

kai valsts militārās aizsardzības jomā, kādas tās ir nepieciešamas, veidojot ceļu uz NATO.

Dokuments apzīmēts kā Latvijas nacionālās aizsardzības uzbūve un uz to norāda Latvijas aizsardzības pārorganizēšanas plāns "The Latvian Defence Reorganization Act" (LDRA). Iesniegums aptver 74 liela formāta lappuses un ievadā ir izskaidrojums par nepieciešamību Baltijas valstīm rast ceļu uz NATO saimi, bet šis dokuments (LDRA) ir domāts tikai Latvijas bruņoto spēku pārorganizēšanai. Līdzīgu dokumentu, kas ir balstīts uz Lietuvas Satversmi un uz Lietuvas bruņoto spēku pārorganizēšanas vajadzībām, arī sagatavoja Baltiešu institūts. Tas tika iesniegts Lietuvas valdībai, un tā to jau ir pieņēmusi un sāk iedzīvināt. Ir gan jāpiezīmē, ka, plānu pasniedzot, tie virsnieki, kas bija izglītoti un apmācīti Padomju Savienībā, par šo priekšlikumu bijuši šaubīgi, pat noraidoši, bet Lietuvas valdība, neskatoties uz to, plānu tomēr pieņēma. Mūsu brāļu tauta savas valsts aizsardzībā līdz ar to ir mums labu soli priekšā.

Baltijas institūta priekšsēdis Andrejs Mežmalis, komandieris ASV flotē (Atv.), semināru atklājot, norādīja, ka šis esot pirmais no semināriem, kuŗā vienīgais temats ir, kā veicināt Latvijas ceļu uz NATO un vajadzība pārorganizēt Latvijas aizsardzības spēkus. Nākamais seminārs paredzēts šo pavasari Latvijā, kad sagatavotais dokuments (LDRA) būs pārtulkots latviešu valodā un ar to semināra gaitā varēs arī iepazīstināt valdības pārstāvjus.

Kā pirmais dienas darbības aprisēs referēja V. E. Ojārs Kalniņš, Latvijas vēstnieks ASV. Temats - vajadzība Latvijai iesaistīt Rietumeiropas organizācijās. Vēstnieks uzsvēra, ka Latvija neatgriežas tikai uz Rietumeiropu, bet gan kā tā atgriežas pasaulē. Rietumu zemēm Baltija ir svarīga, jo caur to iet tirdzniecības ceļš uz austrumiem. Mēs to saucam par dzintara tirdzniecības ceļu (The Amber Trade Way). Viņš arī norādīja, ka Latvijas ekonomijai vēlama Baltijas jūras valstu apvienība.

Pirmā no saviem 2 referātiem kom. A. Mežmalis norādīja uz Baltijas institūta darbu. To visi akadēmiķi un atvaļinātie virsnieki veic, nemeklējot amatus vai atlīdzību, bet gan lai varētu palīdzēt Latvijai nostiprināt atgūto neatkarību. Viņa novērojumi un secinājumi, no sarunām ar vecākās paaudzes latviešiem, norāda uz zināmu nedrošību, ka krievu vara vēl varētu nākt atpakaļ. Jaunākā paaudze tā nedomā un uz to mums jākoncentrējas ar demokrātijas nostiprināšanu un pozitīvām pārmaiņām Latvijā.

Vajadzība pēc aizsardzības pārorganizēšanas bija temats plkv. I. Dambergam, ASV armija (Atv.). Kā vienu no galveniem aizsardzības spēku uzdevumiem jāievērojot tas, ka, lai sastāvētu NATO, ir jābūt gribai un apņēmībai uzdoti sasniegt. Ja vēlas būt tās saimē, nevar tikai gaidīt, bet jābūt gataviem arī dot. Šeit viņš uzsvēra: "*Viens par visiem, visi par vienu!*" Ļoti svarīgi Latvijas bruņoto spēku virsniekiem, instruktoriem un, ja iespējams, arī ierindniekiem, apgūt samērā labu angļu valodu, jo tā ir arī NATO darbības valoda.

Līdzdalību NATO var sagrupēt 2 daļās - politiskā un militārā. Lai valsti uzņemtu, tai politiski jābūt demokrātiskai un ar pilnām pilsoņu tiesībām. Jābūt spējīgiem dot savu nozīmēto daļu NATO budžetam un dalīties starptautiskā izmeklēšanā (allied intelligence) un jābūt politiski spējīgiem pildīt vēl citas prasības.

Militārās prasībās uzsvars liekams uz: būt gataviem uzņemties atbildību, dalīties uzdevumos un varbūtējos riskos. Jābūt gataviem pieņemt NATO doktrīnu un likumus. Un varbūt vissvarīgākais ir tas, ka jāiegūst augsta līmeņa militārās zināšanas Latvijas bruņotos spēkos. Lai šīs prasības varētu sasniegt un lai ceļš uz NATO pavērtos, nepieciešams standartizēt apmācības, administrāciju, apgādi,

ieročus un municiju. Lai bruņotos spēkus pārorganizētu, vadoties no iepriekš minētām prasībām, Baltijas institūts izstrādājis savu ieteikumu (LDRA).

Nākamais semināra referāts - Ieteiktā aizsardzības uzbūve - bija sadalīts 2 daļās. Pirmā runāja kapt. I. Krasts, ASV flote (Atv.), otrā - kom. A. Mežmalis, ASV flote (Atv.). Bija norādījumi uz Latvijas aizsardzības spēku uzdevumiem un lielumu, kuŗu noteiktu Saeima, vadoties no valsts prezidenta un Aizsardzības ministrijas ieteikumiem. Jānorāda, ka ieteiktā aizsardzības uzbūvē valsts prezidents ir arī bruņoto spēku augstākais komandieris. Otrs ļoti svarīgs faktors ir Aizsardzības ministrijas budžets. Latvijai tas ir smieklīgi zems, it sevišķi, salīdzinājumā ar Lietuvu. Nav šaubu, ka arī aizsardzības budžeta lielums ir atkarīgs no valdības gribas to palielināt. Ja Lietuvā 1996. g. aizsardzības budžets bija zem 0,5% no kopprodukta (IKP), tad, nākot pie varas labā spārna valdībai, viņu aizsardzības budžets tika gandrīz trīskāršots uz 1,45% no IKP. Tas pierāda ka var, ja ir griba to darīt, bet tas līdz šim ir trūcis Latvijas valdībai. Par nožēlu mūsu aizsardzības budžets ir zemākais no visām 3 Baltijas valstīm un 1998. g. nolikts tikai uz 0,67% no IKP. Dolāros tas iztaisa 39,3 miljoni un iepriekšējā gadā tas bija tikai 38,6 milj. dolāru. Tā tad palielināts tikai par \$ 700.000. Atvēlot tik maz aizsardzībai, Latvija iemanto nopietnus šķēršļus, lai virzītos uz NATO.

Plkv. A. Plato, ASV armija (Atv.) pieskārās tieši Zemessardzei un rezerves dienestam. Baltijas institūts savā iesniegumā (LDRA) norāda, ka ir nepieciešams, ka tie, kas ir dienējuši regulārā dienesta 2 gadus, tiek ieskaitīti obligātā rezervē uz 4 gadiem, tādā veidā nodrošinot lielāku skaitu apmācītu locekļu aizsardzības spēkos. Patreiz Latvijā tāds obligāts rezerves dienests nav. Zemessardze ar 16,000 sastāda lielāko daļu no Latvijas aizsardzības spēkiem. No tiem, apm., 1,500 ir atalgoti, pilna laika zemes-sargi, bet pārējie - brīvprātīgie, kuŗiem maizes darbs ir cits, Zemessardzei ziedojoš daudz no sava brīvā laika. I. Plato norādīja, ka daudz no brīvprātīgo apģērba un apbruņojuma iegādāts par pašu līdzekļiem. Kā ieteicamas un atbalstāmas tika izceltas Jaunsargu vienības, kuŗas jau apvieno, apm., 5,000 zēnus un meitenes, vecumā no 12 līdz 18 gadiem.

Plkv. V. Drupa, ASV armija (Atv.) norādīja, ka viens no ieteikumiem (LDRA) iesniegumā ir budžeta process, kuŗam ir jāietveŗ Latvijas aizsardzības uzbūve un, otrkārt, jānosprauz noteiktas valdības darbības robežas valsts aizsardzībai. Runātājs uzsvēra 4 trūkumus pie budžeta:

1. trūkst tālejošas darbības plānošanas.
2. vāja sadarbība ar valdības citām nozarēm.
3. armijai nav skaidri nākotnes mērķi un vajadzības.
4. zemākais aizsardzības budžets no visām 3 Baltijas valstīm.

E. Goldšmits (Goldschmidt), atvaļināts ASV armijas civilierēdnis, pieskārās tematam par bruņoto spēku apgādi, sākot ar mazāko skrūvīti un beidzot ar tankiem. Armijas apgādei jāmeklē labākais, jo ļoti lielā mērā no pareizas, kvalitatīvas apgādes atkarājas bruņoto spēku kaujas spējas.

Plkv. Juris Eihmanis, Zemessardzes komandieris, tika iepazīstināts kā gaiša, spējīga un ieinteresēta persona, ar lielu pienākuma apziņu savu uzdevumu veikšanai. Viņš patreiz uz vienu gadu apmeklē ASV armijas Kaŗa koledžu (Carlyle), Pensilvānijas pavalstī. Mācības tur esot intensīvas un ļoti vērtīgas. Pulkvedis kursu nobeigs jūlijā, kad atgriezīsies Rīgā. Savu runu viņš sniedza labā un pilnīgā angļu valodā. Klātesošiem viņš deva labu ieskatu Zemessardzes tapšanā, uzbūvē un darbā. Sniegums bija interesants un informatīvs, it sevišķi daudziem semināra dalīb-

niekiem, kuriem šī bija pirmā izdevība ar viņu tikties un uzklausīt.

Noslēgumā kapt. I. Krasts norādīja, ka bez kavēšanās, vēl pirms 7. Saeimas vēlēšanām, ir jāgriežas pie Latvijas lielākajām politiskajām partijām un jāuzzin viņu domas par Baltijas institūta sagatavoto iesniegumu (LDRA) un tā pieņemšanu kā pārorganizēt Latvijas bruņotos spēkus. Politiski var solīt, bet solījumam ir jābūt pozitīvam un tas noteikti jātur. Ja Latvija šo plānu pieņems, tai noteikti būs labāka militārā organizācija. Mums esot jāredz realitāte un jāturpina iet tikai uz priekšu.

Semināra otrās dienas norisē bija paneļa diskusijas, kurās apskatīja un iztirzāja iepriekšējā dienā apskatītos jautājumus un domas par Latviju un NATO. Paneli piedalījās VE Dr. Jānis Priedkalns, Latvijas vēstnieks pie Apvienotām nācijām, deputāts Ģirts Kristovskis, PBLA priekšsēde Vaira Paegle, ZS komandieris J. Eihmanis un DV priekšnieks Varimants Plūdons. Kā jau paneļdiskusijās, pārrunāja daudz jautājumu, izteica dažādus uzskatus, bet viss tas paliek pārdomām un varbūtējai vēlākai pielietošanai. Kaut kādu iemeslu dēļ debatēs daudz cilāja jautājumu par krievu migrantu stāvokli Latvijā. Tas ir grūti risināms un var apdraudēt valsts neatkarību. Dzirdējām domu, ka Latvijas valdība uzvedās kā Strauss - briesmas redzot, iebāž galvu smiltis cerībā, ka viss paies gažām. Bija cita doma, ka mums jāsež pie viena galda ar migrantiem un jāved sarunas, tādā veidā mazinot konfrontāciju, jo mēs esam nostādīti fakta priekšā - viņi ir un būs Latvijā. Mums jāstrādā attiecību normalizēšanā. Bistamākā situācija varētu rasties, ja Latvijas krievi nemeklē Latvijas pavalstniecību, bet kļūst Krievijas pavalstnieki. Tāds stāvoklis var radīt civilo kaŗu, un mēs visi zinām, kuŗa puse nāks viņiem palīgā. Bija doma, ka stāvokļa stabilizēšanas dēļ būtu vēlama Krievijas līdzdalība NATO. Ja krievi ir gājuši cauri sliktam sapnim, tad jāatceras, ka tā tas jau noticis gadu simteņus. Visai prātošanai par krieviem punktu pielika semināra dalībnieks no Latvijas: *"Krievs nav mainījies, par to jūs variet būt droši!"*

Nobeidzot, dažas personīgas domas. Tas bija vienreizējs savā temā, izkārtojumā un plašā atsaucībā. Arī no Kanadas. Bez šo rindu rakstītāja vēl piedalījās plkvlt. Sigurds Andersons no Otavas un Elma Miniāte no Gvelfas. Daudz bija sveštautiešu. Visi ļoti ieinteresēti par Latviju un tās virzīšanu uz NATO. Bija vairāki viesi no Latvijas. Pēc ātra aprēķina, varēja spriest, ka dalībnieku skaits nebija tālu no simta.

Vienreizēji labu iespaidu atstāja rīkotāju enerģija, no teiktība un lielais gribas spēks darīt ko labu Latvijas nākotnes nodrošināšanai. Tā arī augstais profesionālais līmenis, sagatavojot Latvijas aizsardzības pārorganizēšanas plānu - LDRA. Atmiņā paliek kapt. Ilmaŗa Krasta teiktais: *"Mēs nedrīkstam teikt, ka nevaram! Ja pieņemam tādu domu, tad mums nav nozīme šodien šeit būt."* Ceru, ka to ievēroja visi semināra dalībnieki.

Semināra notikumus un debates nevar sīkāk aprakstīt dažu simtu rindās. Ceru, ka esmu parādījis to lielo darbu, kādu rīkotāji bija ielikuši seminārā un kāds labums no tā varētu tikt Latvijai. Kā iepriekš jau minēju, nākamais seminārs notiks šo pavasari Latvijā. Darba darītāji atlidzību nemeklē, to viņi dara tēvzemes mīlestības dēļ, bet ir daudz un dažādi citi izdevumi. To segšanā mēs varam palīdzēt finansiāli, lai seminārs Latvijā būtu tikpat pilnvērtīgs kā tikko Vašingtonā aizvadītais. Cerēsim, ka Latvijas valdība pieņems bruņoto spēku pārorganizēšanas plānu un līdz ar to nolīdzinās Latvijas ceļu uz NATO.

Ja atrodiēt par iespējamu palīdzēt, ziedojuma čeku rakstiet uz "Baltic Institute" un nosūtiet **Dr. Olgertam**

Kārķļņam, 11301 Hawhill End, Potomac, MD 10854, USA.

Varimants Plūdons,
DV priekšnieks

*****

IGAUNĻJA - pēdējā Eiropas izbīdītā robeža

Dažas dienas pēc 16. jūlija Eiropas komisija Briselē apstiprināja kā kandidātes uz Eiropas savienību Poliju, Ungāriju, Čekiju, Slovēniju, Igauniju un Ķipru. Tā viena no bijušām Padomju republikām atstāj, t. s., "pelēko zonu", kas atdala Rietumeiropu no krievu kontinenta. Vēl "pelēkā zonā" paliek 5 bij. Padomju republikas (...). Lūk, kādas ar to rodas problēmas Igaunijai. Pirmā problēma ir tās izolācija iepretim pārējām Baltijas valstīm, kuŗas paliek ārpus Eiropas savienības un kopīgās NATO aizsardzības viņu drošībai. Otra problēma ir tās 1,5 milj. iedzīvotāju, kuŗu vidū 35% ir krievi (...). Interviju deva Igaunijas ārlietu ministrs H. Ilves, kas dzimis Stokholmā, uzaudzis ASV - jaunās paaudzes simbols, kas cēlies no emigrācijas pēc 39.- 90. gadu sovjetizācijas. Viņš sacīja: "Briseles izvēle mūs kā kandidāti uz Eiropas savienību balstās uz atzinību par mūsu demokrātijas un ekonomijas attīstību, kas mūs dara lepnus. Tomēr mēs apzināmies mūsu delikāto situāciju, kuŗā mēs atrodamies sakarā ar vairākiem faktoriem. Krievija saka, ka tā ir labvēlīga Igaunijas integrācijai Eiropā, bet mēs konstatējam, ka patiesībā viņa mums neuzticas, nepaliekot pat indiferenta... Ideāli būtu, ka mūsu inkorporāciju Eiropā pavadītu NATO garantijas, bet mēs jūtam, ka tas var rast nepārredzamas krievu reakcijas (...). Bez tam mēs konstatējam, ka mūsu aizmugurē nestāv kompakta Eiropa. Skandināvu valstis ir dalītas. Somija ir labvēlīga mūsu ieiešanai Eiropas savienībā, Zviedrija - ne visai. Tā kā mēs tikām izvēlēti starp Latviju un Lietuvu, tas radīja zināmu opozīciju Baltijas valstu starpā, kaitējot mūsu sabiedrībai (...). Ja viss ies labi, mūsu integrācija Eiropā ilgs 3-5 gadi; starplaikā mēs paliekam "pelēkā zonā", ko krievi vēlas noturēt kā Rietumu robežu. Mēs paliekam padoti iespējamiem Maskavas manevriem, kuŗus tā var organizēt pret Baltijas valstu neatkarību. Mēs vēlamies, lai Krievija un ASV atrisina NATO problēmu bez Eiropas sadalīšanas 2 blokos."

LATVIJA - pazemota un apvainota no Krievijas un no Eiropas

Bijušā padomju republika Latvija ievainota no daudziem pazemojumiem, tika izslēgta no tās kandidātu grupas, kas privilēģēja Igauniju. Latvija jūtas ievainota, apvainota un nospiesta (...). Cerība atrisināt viņas grūtās problēmas ar Eiropu kļūst bezcerīga, tāpēc ka tā paliks atstāta "pelēkā zonā" ar tās negatīvām iezīmēm, kas to nomāc:

1. tās tauta ir visvairāk rusificēta no visām Baltijas valstīm.
2. ekonomiskā izaugsme tikai 3%, kas stipri zemāka par Igauniju un Lietuvu, kuŗai ir 5%.
3. sabiedrība, kas rada 80% nabadzīgos ļoti ātras un ļoti drastiskas pārejas dēļ uz tirgus saimniecību, kas uzspiesta vairāk no tirgziņiem nekā no politiķiem.
4. korupcija, kas izsauca vairāku ministru demisiju.
5. mafiozās kriminalitātes pastāvīgais pieaugums ar krievu mafijas atbalstu.
6. etniskais spriegums tiši uzkurināts cilvēku tiesību vārdā.
7. konflikta situācija ar Maskavu, kas kavē noslēgt robežu jautājumu un dara krievu ieguldījumus Latvijā aizdomīgus, kuŗi ieņem otro vietu pēc dāņiem un aiziet priekšā amerikāņiem (...).

Ministru prezidents G. Krasts: "Eiropas komisija radija mums grūtu situāciju, izslēdzot mūs no tās, un es esmu norūpējies tāpēc, ka šī diskriminācija var saraut labo sadarbību starp Igauniju un pārējām Baltijas valstīm, kuŗas jau ilgu laiku gājušas uz priekšu uz koptirgu." (...)

Ārlietu ministrs V. Birkavs mēģināja mazināt problēmas: "Es labi apzinos, ka Eiropas izvēle vājinās mūsu stāvokli iepretim Krievijai un pastiprinās mūsu izolāciju iepretim Igaunijai. Es apzinos, ka Briseles lēmums bija politiska kļūda, bet es ticu, ka nevajaga to drāmatizēt. Problēma nenāk no Eiropas komisijas. Tie esam mēs, kas nespējam labi un efektīvi kārtot lietas, un tāpēc mēs paliekam pelēkā zōnā. Cerams, ka pēc 7 vai 8 gadiem Eiropas robežas pārvietosies un mēs arī tiksīm iekļauti. Tas ir fakts, ka "pelēkā zōna" mūs tur kā gūstekņus un tā ir pastiprināta pēc Eiropas komisijas lēmuma. Katrā gadījumā, pēc ilgāka laika, kas būs atkarīgs no ASV un Krievijas attiecībām, bet ne no Krievijas un Latvijas, vai Latvijas un Eiropas attiecībām, Eiropas robeža iekļaus arī mūs." Ar citām intervētām personām mūzika mainās. Saeimas priekšsēdis A. Čepānis man pēkšņi saka: "Neiespaidojaties no šīm skaistām pasakām. Igaunija ir pieņemta Eiropā tāpēc, ka tā ir Somijas aizbildniecībā. Mums nav tādu aizbildņu un daži eiropieši spēlējas mūsu aizmugurē ar Krieviju. Piemēram, es turu aizdomās neseno Kōla un Jeļcina tikšanos. Krievija un Vācija ir sacījušas: atrisināsim mēs Baltijas problēmu, atstāsim to "pelēkā zōnā". Pēc šīs tikšanās ir radusies jauna ideja, kuŗas autors ir Krievija. Improvizriski pieņēma šo cieto līniju, balstoties uz polemiku, kas saistās ar krievu minoritāti Latvijā, apvainojumiem uz cilvēku tiesībām, stingrībā muitas jautājumā un nelokamībā attiecībā uz NATO. Tāpēc mums iesākās daudz grūtāka fāze. Mēs ticējam, ka Austrumi un Rietumi meklēs starpniekus Baltijas valstīs, bet notika pretējais - mēs atklājām, ka viņi kārtu lietas tieši - pāri mūsu galvām. No visa tā mēs konstatējam, ka šī "pelēkā zōnā", kur mēs atrodamies, bipolarizācija nav nekad beigusies." (...) Bij. ārlietu ministrs, kreisi noskaņotās "Saskaņa" partijas vadītājs J. Jurkāns man saka: "Mūs Eiropa izslēdza sakarā ar smagām problēmām, ar kuŗām mēs sastopamies, un es ticu, ka mūsu sabiedrībā ir daudz tumšu problēmu. Mēs nerunājam par neatrisinātām morāles problēmām, par korupciju, par mafiju, kas dominē privatizācijā un nopērk visu, ko valsts pārdod."

Sociāldemokrātu vadītājs un Latvijas Univ. Internacionālā institūta dir. J. Bojārs (bij. čekas virsnieks) un cilvēktiesību biroja dir. O. Brūvers (baptistu mācītājs) saka: "Demokratija un privātais tirgus atnesa Latvijai daudz posta, nabadzības un netaisnības. Korupcija ir tik liela, ka krievu mafija dara šeit visu, ko grib. Tā pērk visu, kas šeit ir privatizējams, iefiltrējas pārvaldes iestādēs, virza partijas, darījumus, tirgu. Tā izlieto veco komunistu nomenklatūru, lai tirgotos ar ieročiem. Mēs runājam tik daudz par Maskavas briesmām, ka tā grib sagrābt Baltijas republikas, bet aizmirstam, ka Maskava jau sākusi ar Mafijas palīdzību, kas izplatās vairāk un vairāk, saņem mūs savās rokās." (...)

LIETUVA, lielā zaudētāja, kas joprojām baidās no lielā lāča

Parlamenta prezidents Landsberģis man saka: "Mēs esam valsts, kas, sakarā ar mainīgo politiku, zaudējam laiku. Mēs zaudējam 4 gadus sakarā ar komunistu augšamcelšanos 1992. gadā, un patreiz, kas lai zina, cik laika zaudēsim sakarā ar izslēgšanu no Eiropas savienības. Tiešām, šai izslēgšanā nav vainojama politika, bet smagās ekonomiskās problēmas, kas nestimulē ieguldītājus, lai tie nāktu pie mums, turpreti Igaunijā investīcijas augs. Mēs

joprojām cināmies ar komunistu nodarītajiem zaudējumiem, kas atnāca 1992. gadā atkal pie varas: korupciju, lokālu klanu radišanu, vecās padomju sistēmas paturēšanu, krievu mafijas iefiltrēšanos. Tagad mums jāveic cīņa izolācijā bez Eiropas palīdzības, paliekot "pelēkā zōnā", kas ir pa prātam Maskavai, kā Eiropas Austrumu robeža." Tad Landsberģis pāriet uz krievu problēmu un saka: "Maskava nevar celt iebildumus pret mums, kas saistās ar teritoriālām prasībām, manevrējot ar etniskām problēmām attiecībā uz minoritātēm. Tomēr es esmu pārliecināts, ka Maskava stingri pieturas pie Jaltas pozīcijām. Maskava nav samierinājusies ar mūsu neatkarību: jāieslēdz "pelēkā zōnā", gaidot dienu, kad varēs mūs atgūt. Tā ir vācu - krievu draudzības atdzimšana baltiešu lietā. Patreizējā - drošā realitāte ir: krievu mafijas iefiltrēšanās. Teritoriālā iespaidu zōna ir pārvērtusies par mafijas zōnas iespaidu. Tāpēc mums jābaidās no mafijas, kas draud pārņemt kontroli Krievijas politikā." Ministru prezidents Vagnorius saka: "Brisele izvēlējās Igauniju, bet mēs nedrāmatizējam stāvokli, kaut gan mūsu diskriminācija nav pareiza. Nebija nekādu tehnisku pamatojumu mūs izslēgt, kaut arī mēs nerespektējam dažus Mātrichtes parametrus. Lēmums bija, galvenokārt, politisks, lai nekaitinātu Krieviju, kas jau tā ir noskaitusies sakarā ar NATO izplešanos uz Austrumiem. (...)

♦ Itāļu laikraksts "La Repubblica" 1997. g. 23., 26. un 30. oktobra numuros sniedza analīzes un intervijas par trim Baltijas valstīm. Augstāk iespiestie teksti ir svarīgākie izvilkumi latviskā tulkojumā. Materiālu aprūpējis prof. St. Jerumanis.

KLINTONA LĪGUMS AR BALTIEŠIEM

ASV prezidents Klintonš 16. janvārī parakstīja līdzdalības dokumentus ar trim Baltijas valstu prezidentiem. Padomju Savienības valdīšanas laikā šīs valstis bija "apspiestās nācijas". Tagad Klintonš apsolija Amerikas atbalstu, lai Igaunija, Latvija un Lietuva iekļūtu NATO. Līdzdalības dokumentā pasvītrots, cik tālu šīs trīs nācijas ir nonākušas. Tās vairs nebūs apspiestās nācijas, bet nākamās NATO locekles.

Baltā nama Austrumu istabā, Vašingtonā, ASV prezidents Klintonš norādīja Igaunijas prez. Lenartam Meri, Latvijas prez. Guntim Ulmanim un Lietuvas prez. Algīrtam Brazauskam viņu cenšanos pievienoties NATO. Gandrīz pirms 7 gadiem Baltijas valstu iedzīvotāji cīnījās ar krievu tankiem, lai atgūtu savu neatkarību, bet tagad demokratija ir atradusi pamatu. Dokuments negarantē sastāvēšanu NATO, bet piedāvā Vašingtonas atklātu atbalstu Baltijas valstīm cīnīties, lai tās varētu piedalīties NATO. Amerika ir izšķirusies radīt apstākļus, lai kādu dienu Igaunija, Latvija un Lietuva varētu iet caur šim durvīm. Amerikas drošība ir saistīta ar Eiropu, un Eiropa nejutīsies pilnīgi droša, ja par Baltijas valstu drošību būs jāšaubās.

Dokumenti norāda, ka Amerikā ir ista, dziļa un izturīga interese šo 3 valstu drošībai un neatkarībai un viņu pievienošanās organizācijām, kā Eiropas savienībai un pasaules tirdzniecības vienībām. Bez ASV solījuma aizstāvēt Baltijas valstis, šis dokuments izteic morālu un politisku uzticību viņu neatkarībai, patstāvībai un teritorijas neaizkaramībai un rada Līdzdalības komisiju, lai izveidotu demokrātiskas un tirdzniecības reformas.

Amerikas NATO sabiedrotie, baidoties aizvainot Maskavu, dodot NATO tiesības agrākām Padomju Savienības locekļēm, uzsveŗ, ka dokuments atspoguļo NATO galīgo atbildību, izvēloties jaunus biedrus. Biedru tiesības nav

tikai Baltijas valstu interesēs, tām jākalpo visām stratēģiskām Savienības interesēm.

Latvijas prezidents G. Ulmanis norāda, ka šis dokuments būs kā atslēga nākamam gadsimtam. Tas radīs sabiedrotos.

Krievi Baltijas valstis pievienoja 1940. g., bet Vašingtona nekad šo pievienošanu neatzina. Klintonš norādīja, ka 50 gadus Lietuvas, Latvijas un Igaunijas amerikāņi sapņoja par baltiešu brīvību. Nesen ievēlētais Brazauskas pēctecis, Lietuvas prezidents Valdas Adamkus, kā padomnieks, aizbēga no Padomju Savienības uz Ameriku un aizgāja pensijā 1996. g. kā augstāks vides aizsardzības aģentūras darbinieks Čikāgā. Ar neatzišanas politiku Amerika bija patiesi baltiešu draugs istā brīdī. Igaunijas prezidents Meri piemetināja, ka tas bijis kā gaismas stars ilgos, tumšos un aukstos padomju okupācijas gados.

NATO palielināšana Baltijā būs nākamais lielais projekts, bet istā pārbaude ir Madrides drošību pārdomas par NATO galotņu tikšanos pagājušā gada jūlijā, kad savienība piekrita uzņemt Poliju, Ungāriju un Čehu republiku.

Sagaidāms, ka ASV senats šo pavasari balsos par NATO paplašināšanos. Baltijas valstu piedalīšanās varētu būt apstrīdama. Amerikas valdības pārstāvji ir brīdinājuši Baltijas valstis negaidīt, ka tās varētu uzņemt otrajā paplašinājumā 1999. g. Baltieši ir mudināti darīt iespējamo, lai stingrāk pamatotu un nostabilizētu attiecības ar Krieviju un apieties ar etniskiem krieviem viņu zemēs ar cieņu un uzmanību.

Amerikāņi norāda, ka krievu reakcija uz šo dokumentu bijusi "pārsteidzoši mierīga". Maskava ieteikusi Baltijas valstīm pieņemt Somijas neitrālo stāvokli ārpus NATO, bet tās noraidījušas katru brīvības ierobežojumu pievienoties Eiropas drošības vai sadarbības organizācijai. ASV steidzina Eiropas savienību pieņemt Baltijas valstis pēc iespējas ātri, lai sagādātu kādu citu "mikstu drošības" formu. Liekas, ka Igaunija būs pirmā iespējamā kandidāte Eiropas savienībā vēl pirms gadsimta beigām, bet Latvija ir vājākā. □

● Saisināts tulkojums no New York Times.

Vk. I.

☒☒☒☒☒☒

FORUMS: vērojumi, pārdomas, piezīmes

DZĪVE UZ KURIENI?

Par dzīvi, notikumiem un sekām ir daudz jautājumu. Latviešiem ir grāmatas - "Ap dzīves lielo miklu" un "Dzīves māksla". Lebaniešu rakstnieks un mistiķis Kahils Gibrans arī radīja dziļdomīgas pārdomas par dzīvi un cilvēku lomu tajā. Zenta Mauriņa vienmēr tiecās pēc "dzīves jēgas". Gandrīz visu tautu literatūrā autori parāda cilvēku dzīvi ar problēmām: iespaidotu ar likteni, apstākļiem, fiziskiem, morāliem trūkumiem. Citreiz dzīves eksistence cilvēku izveido ar vajībām, kā augstprātību, nemākulību, egoismu, vai pakļautību. Jānis Rainis savā iztēlē un vizijā cilvēcei un tautām nosprauda cēlus mērķus - ar līdzvērtīgu darbību - varonībā, pašzailiedzībā un atdevē. Vai arī reālais cilvēks visā pilnībā ir savas brīvības un izvēles noteicējs un dzīves un nākotnes veidotājs?

Atbildes uz dzīves jautājumiem nav vienkāršas, jo dzīve tiek iespaidota un vadīta tik dažādi. Arī Šekspīrs rakstīja: Cilvēki dzīvē spēlē lomas. Nozīmīgu lomu cilvēces un sabiedrības attīstībā un audzināšanā spēlē Bībele, sevišķi Vecais Testaments. Katras kultūras un sadzīves izveidošanā ir vajadzīgi likumi, principi un morāles vērtības, kas nosaka un veido labo un ierobežo jauno. Dieva Vārds caur Mozus mācību un Praviešiem to Izraēļu tautai mēģināja

panākt. Līdz Bībeles laikmetam, un bieži cilvēki tagad, tikai seko un vadās no dabas - cilvēciskiem likumiem. Ja pareizi darišu to - izsargāšos no slimībām, iegūšu pārtību, vai apgūšu kādu māku. Tāpēc vienmēr rodas grāmatas un informācija: "kā ko sasniegt un panākt?" Vai šis būtu dzīves virziens un ceļš?

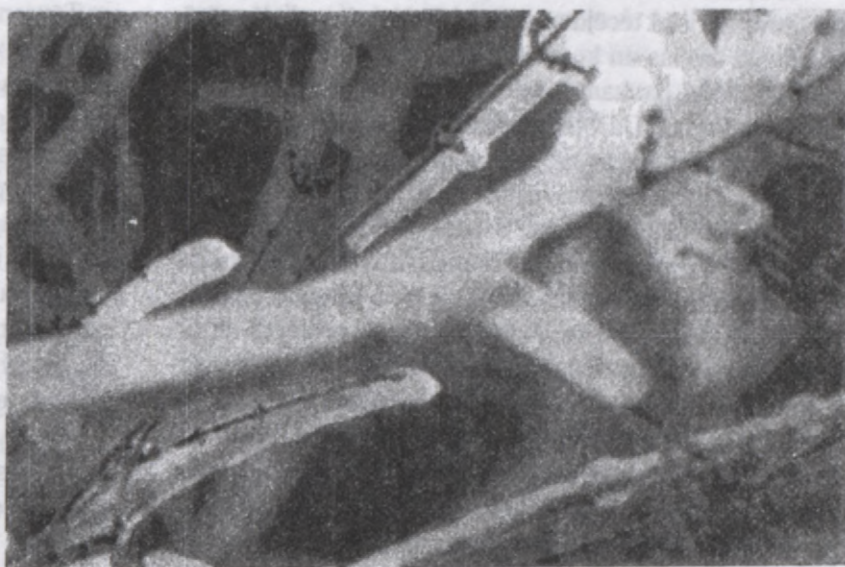
Redzot dzīvē daudz nepilnību, pašu cilvēku izraisītu problēmu un ļaunumu, ir jādomā, ka tie ir nonākuši pie neapzinīgas dzīves, kas bieži, pa laikam, izveidojusi neapzinīgu sabiedrību, valsts iestādījumus un nespēju negatīvo pārvērst pozitīvā. Kas uz to vēl ir novedis? Cilvēku dzīves ir attālinājušās no Dieva principiem. Tos aizstājis materiālisms, zinātne un māksla. Pēdējos trīs tagad bauda un pielieto, lai 'mācītos' un vadītos par dzīvi. Dieva principi tomēr ir primāri. Kāpēc? Cilvēki arvien vairāk dzīvo ar apziņas trūkumu par ļaunuma sekām, kā šeit, tā mūžībā. Kāpēc baidīties no Dieva tiesas? Nav jābistas - viss atļauts! Bet ko saka Bībele? "Tev būs savu Dievu milēt un būties no visas sirds." Daudzi no tā atsakās. Dievs ir dusmīgs un spriež tiesu. Tikai cilvēkiem tas atļauts. No šī baušļa trūkuma bieži izzūd arī pirmā daļa cilvēku dzīvēs. Ir daudzi, kas neprot un negrib milēt savu ģimeni, sievu, vīru, bērņus, nemaz nerunājot par kaimiņu un tuvāko. Tālais, nepazīstamais Dievs kļūst svešs kopā ar tuvcilvēkiem. Vai tāpēc pasaule kļuvusi tik sekulāra?

Ļoti nozīmīgs pagrieziena punkts cilvēces vēsturē bija Jēzus piedzimšana un Viņa mācības nodošana tālāk. Ar Viņu grēks tika dzēsts, bet cilvēkam vajadzēja Dieva likumus tagad ierakstīt pašu sirdīs - kas vestu viņus dzīves pareizībā. Jēzus mācība dzīvē ir dzīvošana ar uzticību un padevību Dievam. Jēzus saka: "Esiet priecīgi, bet lūdziet Tēvu vajadzībās un manā vārdā." Dzīve kļūst caurstrāvota ar Jēzus gaismu un cerību mūžībā. Ari te vajaga apziņu, ticību, pašlavību, un dzīve ar darbiem - kas nes plauju, sniedz žēlastību, pazist mīlestību un nenovēršas no Dieva Tēva. Vai cilvēki par to domā, pēc tā tiecas ar uzticību uz apsolīto no Kristus?

Tanī vietā modernais cilvēks tagad saskarās ar daudziem un dažādiem apstākļiem, dzīves viļņojumiem un virzītājiem. Tāpēc jājautā: kas dzīvē cilvēku iespaido? Kam viņš tic un piekrist, vai nepiekrist? Kas pieder pie labās, vērtīgās dzīves, vai nepieder? Kas uz to veicina, vai ierobežo?

Daži dzīves nosacījumi un faktori ir, piemēram: jūtas, īpaša darbība, ticība, motīvi, ideālisms, cilvēciski paraugi, sabiedriskā iekārta, valdības sistēma, metode, process, materiālās vērtības, iedomas, aizspriedumi un vēlmes pašā un citos. Vai cilvēki no šiem dzīves rosinājumiem, iespaidiem, vai žņaugiem nevadās un neiespaidojās? Tā arī veidojas dzīve, vienam labāka, otram sliktāka. Ari pats cilvēks pārveidojas sevi. Personiskā izvēle un darbība izvēlē, ricībā un sekās lielāko tiesu skaņu pašu un dažus. Vairākumam reaģējot līdzīgi un masveidīgi, tiek izveidotas pārmaiņas uzskatos, dzīvēs, sabiedrībā, kultūrā un valsts mērogā. Izveidojas arī lielāka dažādība cilvēkos - labās un sliktās personalitātes, vai attīstība paliek uz vietas. No vēstures zinām, ka tā izveidojās daudzās partijas, organizācijas un ideoloģijas, kā komūnisms un nacisms. Cilvēkam vadoties šaurirdīgi, tikai no dažiem dzīves faktoriem, atbilstoši viņa interesēm un patikai - tiek ignorētas citas dzīves vērtības. Rodās savtīgums. Cilvēks ieliek sevi cietumā ar nepareizu izvēli, vai viņu tur iebīda pastāvošā vara, apstākļi, uzskati, mode vai līdzskriešana. Vienīgi gars var cilvēku atbrīvot un stiprināt. Bet to nedod pasaules gars. Tas tikai atbrīvo cilvēku, bieži nepārdomātā brīvībā un izvēlē. Dieva Gars atpestī un nes pilnību un apziņu par labo.

(Turpinājums 16. lpp., lai varam nākamajā lpp. iespiest Jaana Raudseppa foto montāžu par janvāri aizvadīto ledus lietus vētru.)

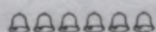

Sašķeltība un konflikti starp cilvēkiem, tautām un kultūrām vēsturiskā tecējumā tāpēc izveidojušies, lielā mērā, kā cilvēki izvēlas un ko savā dzīvē uzskata par nozīmīgu, piemērotu vai patīkamu. Pretējais tiek nesaprasts, nosodīts un apkarots. Daži piemēri: komunistiskais pret Rietumu pasauli; reliģiskās ticības un dogmas iepreti kristietībai, etniskie ķīviņi nacionālos nogrupējumos, baltie un melnie pašnoteikšanās cīņā, nabadzīgie konfliktā ar bagātajiem. Šie dzīves lieli piemēri un konflikti norāda, ka kopēji pieņemtas mērauklas cilvēku izvēlē un izvērtējumos tiek pielietotas nepareizi. Ar katru paaudzi pretējais un savādākais tiek atdzīvīnāts un veicināts tālāk. Modernā Izraēla mieru meklē ar uzvaru.

Filozofija ir apskatīta 5 iespējas, kā cilvēki izvērtē un izvēlas labo no sliktā, vai vienkārši reaģē uz patīkamo. Tās ir: iedomāts un abstrakts ideālisms; iecerēta dzīves harmonija; vadoties no pieņemtām kultūras vērtībām; izšķiroties ar paša intuīciju; vadoties ar ekstenzialisma ideju un neierobežotu brīvību. Kaut kur malā paliek cilvēciskā loģika. Visas augšminētās iespējas un izvēles cilvēces kultūrā nav nesušas paliekošus uzlabojumus cilvēku dzīvēs, apziņā un attiecībās - drīzāk vilšanos un nepilnību. Vietā nācis zinātnisks progress.

Cilvēciskā nespēja vadīties, vai ietekmēties ar pareizu vērtēšanu izvēli un dzīvošanu, viņu bieži ievēdusi dzīves izpratnes un nozīmes sajukumā. Ar to dzīvē vēl vairāk ienāk cilvēciskā šausirdība, konflikti un nesaskaņas, kas cilvēci vienmēr vedusi kaŗa darbībā un pasaules jaunumā. Vai ir kāds nāktone ceļš un iespējas uz uzlabojumiem pašā cilvēkā, viņa darbos, iestādījumos - saskarē ar citiem - tuvu un tālumā? □

**Modris Zandbergs,
Sarnijā, Kanadā**

PAR NĀKAMAJĀM SAEIMAS VĒLĒŠANĀM

Intervija ar Dzirdu Tomsoni Rīgā, bijušo LNNK partijas valdes locekli un tagadējās TB/LNNK apvienotās partijas revīzijas komisijas darbinieci un šīs partijas arhivisti. Dz. Tomsons nav tikai vien no LNNK partijas, kas dzima 1988. g. augustā, dibinātājām, bet viņas paspārnē visā klusībā tika kārtis arī šīs partijas šūpulis, laikā, kad vēl viss bija aizliegts un sodāms. Dz. Tomsons ir arī Tautas daiļamata meistare aušanā, piedalījusies visās Latvijas mēroga izstādēs ar labiem panākumiem, aužot dvieļus, segas, lakatus, galdautus, spilvenus un arī citu. Čaklā audēja un Latvijas nacionālpolitikas aktīva darbiniece neauz savus darbus pārdošanai, bet vienīgi, lai caur krāsām un rakstiem izteiktu sava latviskā gara jūtas, savas tautas sāpes un cerības. Nav divu vienādu darbu. Aušanu Dzintra sāka jau 1974. g. Ka ābols nekrit tālu no ābeles, to pierāda viņas meita Ilona, kuŗai Mākslas akadēmijas diploms keramikā, un māte - Ausma Andersone, kas ir 2. novada gaiŗdu vecākā.

Dzintru Tomsoni (Dz.) ņe intervē Skrastiŗu Indulis Rīgā - (Sk.):

Sk.: Kāds ir Jūsu maizes darbs, kur strādājat un kā iztiekat ar darbā nopelnīto naudu?

Dz.: Strādāju pilsētas valdē. Mana alga Ls 135, nodokļi Ls 37, dzīvoklis maksā Ls 55, paliek pārtikai un pārējam Ls 43. Esmu pieradusi ar to iztikt tīri labi, bet ja man būtu mazs bērns...?

Sk.: Kam veltat savu brīvo laiku pēc darba. Aušanai vai politikai. Cik ilgi jau darbojaties politiskā laukā?

Dz.: LNNK iestājos jau pašā sākumā, kad tā vēl bija nelegāla, 1988. g. 14. nov., un politika kļuva par daļu no manas dzīves. Tajā laikā biju jau ņķirusies. Virs "sāpinās" ar krievieti un es to viņam nevarēju piedot. Manā dzīvokli

izveidojās LNNK aktivistu pulcēšanās vieta. Lidz LNNK un Tēvzemei un Brīvībai apvienošanai pildīju gan nodaļas vadītājas, oficiāli vietnieces, gan sekretāres pienākumus. Tad arī darbojos LNNK padomē un Rīgas nodaļas apvienībā sabiedriskā fonda "Tauta, zeme un valsts". Lidz 1997. g. martam Rīga skaitījās LNNK rokās. Būdamā visus ņos gadus kopā ar dažādiem cilvēkiem, bija iespēja iepazīt esošos deputākus, gan politiķus, gan arī dažādās situācijās. Skumji, bet lielākai daļai ņo cilvēku interesē tikai personīgie labumi, kas skairi redzams patreizējā situācijā, kad Rīgā mainījās vara.

Sk.: Kāpēc izvēlējaties LNNK partiju un kas Jūs aicināja tajā iestāties?

Dz.: LNNK dzima 1988. g. augustā kā vienīgais spēks, kas sevī apvienoja nacionāli domātājus cilvēkus, un mēs izvedām Latvijas pilsoņu reģistrāciju un pilsoņu kongresa vēlēšanas. Tas bija liels un iespaidīgs spēks, tā tad arī bīstams, un sākās dalīšanās un ņķelšanās, lidz beidzot nodibināja partiju "Tēvzemei un Brīvībai", bet es seviņķi viņiem neuzticos. Es savā sirdī pagaidām tomēr palieku pie LNNK un jaunajā partijā pagaidām iesaistīties negribu.

Sk.: Kāds bija apvienošanās iemesls un ko ar ņo apvienošanās ieguvusi LNNK un Tēvzemei un Brīvībai?

Dz.: Apvienošanās iemesls bija tāds, ka pēc daudzu biedru izslēgšanas no LNNK partijas, arī viņu uzskatu atbalstītāji no tās aizgāja un LNNK nākamajās Saeimas vēlēšanās varētu arī balsis neiegūt. "Tēvzemei un Brīvībai" mēs (LNNK) esam vajadzīgi tikai kā vēlētāji, bet ne kā lidzvērtīgi partneri. No malas skatoties, tagad ir izveidojusies ļoti spēcīga nacionāla partija, kuŗa pēc statistikas pašlaik ieņem 1. vietu Latvijā, bet partijas iekņejos gaitēnos nevienas netiek ielaists, jo citādi "vecie", jau silti iekārtojuņies, "snaudoņie" kadri tiks pabīdīti malā. Ir gan dzirdamas skaistas runas, bet darbi nekust no vietas. Kad tiks izveidoti jauni saraksti, tad bez ņēlastības ir jāsvītro visi tagadējie deputāti un to vietā jāvēl par jauniem, enerģijas pilniem cilvēkiem un jaunām idejām, bet gan no Tēvzemei un Brīvībai/LNNK sarakstiem.

Sk.: Cik, pēc Jūsu vērtējuma, apvienotai TB/LNNK partijai ir biedru un vai tādi ir arī ārzemēs?

Dz.: Paņlaik apvienotā partijā ir 1900 biedru un ārzemēs ir gan grupas ar mazu biedru skaitu.

Sk.: Kā var kļūt par apvienotās vai tagad jaunās TB/LNNK partijas biedru tie latvieņi, kas dzīvo ārzemēs?

Dz.: Ja kāds vēlas iestāties TB partijā, esmu ar mieru izsūtīt iestāšanās anketes, kas būs jāizpilda un jāņūta atpakaļ, vai arī tās dabūjamas tieņi birojā, Kalēja ielā 10, Rīgā.

Sk.: Kas ir Jūsu personīgais mērķis un uzdevums ņis partijas darbībā un, pēc Jūsu ieskats, ņis partijas uzdevums Latvijas atdzimšanā?

Dz.: Esmu izvēlējusies vienu noteiktu mērķi ar devīzi - Par brīvu un latvisku Latviju! Diemžēl, ņi Latvija kļūst ar katru dienu krieviskāka un arī tur es vainoju mūsu deputātu bezzobainību. Tika pieņemts valodu likums, bet Rīgas dome iznīcināja visas valodas inspekcijas. Persona, kas man reiz teica: "Nu, ko tu ar to valodu, liecies mierā, kam tas vajadzīgs", ievēlēta un strādā Izglītības ministrijā. Tā ir Baiba Pētersone. Lūk, kādi ir mūsu partijas biedri!

Sk.: Vai domājat, ka nākamajās Saeimas vēlēšanās ņi apvienotā TB partija būtu spējīga iegūt vairākumu un nodroņināt pārsvaru krēslu skaitā?

Dz.: Domāju, ka vēlēšanās varētu iegūt daudz vairāk vietu, kaut gan ir daudz, kas negrib vēlēšanās piedalīties, un tas ir zaudējums. Jāmēģina ievēlēt svaigus spēkus!

Sk.: Kā mēs, ārzemēs dzīvojoņie latvieņi, varam palīdzēt Jūsu apvienotai partijai iegūt vairākumu. Kas mums būtu darāms?

Dz.: Jūs varat palīdzēt piedaloties vēlēšanās pēc iespējas lielākā skaitā, izvēloties kandidātus, jaunus spēkus no šīs apvienotās partijas un par tiem balsot. - Jums jāpārliecina tautieši, ka "Latvijas ceļš" un "Saimnieks" ir bijušie komunisti un komjaunieši. Arī zigeristi ir ļoti apšaubāma organizācija.

Sk.: Nākot pie varas, resp., Saeimas vairākuma, kas būtu Jūsu apvienotās partijas galvenās prioritātes, lai paceltu latviešu tautas dzīves līmeni?

Dz.: Uzskatu, ka nākot pie varas, vispirms ir jānodrošina Latvijas pilsoņu dzīves apstākļu uzlabošana, pilsoņu tiesību aizsardzība, jāaptur paātrinātā krievu integrācija, jāattīsta vietējā ražošana, jāatbalsta latviešu zemniecība un obligāti jāpaaugstina izglītības, zinātnes un kultūras līmenis.

Sk.: Kāds ir Jūsu apvienotās partijas biedru materiālais stāvoklis, cik tur ir "biezo" un cik "plāno"?

Dz.: Te varu teikt, ka ap 90% ierindas biedri ir, t. s., "plānie", un tie, kas jau spējuši izsisties līdz "siltām" vietām, jau sāk veidoties par "pusbieziem" vai "bieziem".

Sk.: Kuŗa paaudze Jūsu apvienotajā TB partijā ir pārsvarā - vecākā, vidējā vai jaunākā?

Dz.: Pārsvarā ir vecākās paaudzes biedri, kaut gan ir izveidota arī jaunatnes nodaļa. Liela daļa ir pensionāru, ir arī atsevišķa represēto un kuŗavīru nodaļa, bet ir vidējās paaudzes biedri - juristi un spēcīgi ekonomisti, kas varētu ieņemt atbildīgas vietas nākošajās Saeimas vēlēšanās, ja tikai tie netiks nobidīti malā.

Sk.: Kādas kļūdas ir pielaidusi patreizējā valdība Latvijā un, kā liekas, turpina tās pielaiest vēl arvien?

Dz.: Mūsu valdība ir tik koruptēta un, kas tur iekļūst no malas, ir spiests vai nu pieņemt spēles noteikumus un vienkārši viņu ieteikumi netiek apstiprināti. Tā ir atbilde tam, ka mūsu tauta ir novesta galīgā nabadzībā. Ja pie mums būtu tāda kārtība, kā pie Jums vai citās zemēs, tad vismaz ap 30% no valdības un Saeimas locekļiem būtu jāstājas tiesas priekšā. Arī 3 miljonu latu vainīgo nebūs...

Sk.: Tā saucamie, "biezie", kas tie ir, kur viņi nāk un kā tie radās?

Dz.: Latvijas "biezie" lielāko daļu ir krievi vai bijušie komunisti, kas atmodas sākumā atradās dažādos vadošos amatos un, sākoties privatizācijai, visu izlaupīja un piesavinājās (personīgi privatizēja), un tā radās pirmie "biezie". Un ko nevarēja nozagt, to izdemolēja, jo, kā jau minēju, likumi ir tādi, ka notiesāt nevienu nevar.

Sk.: Latvijas laikā pārtikušie bija dažādo profesiju pārstāvji, bet tagad, šķiet, viss ir mainījies un tie nav turīgāki par nabaga pensionāriem. Kāpēc?

Dz.: Latvijas laikā pārtikušie, galvenokārt, bija mūsu tautas inteliģence, kuŗa pašlaik tiek apzināti iznīcināta, nekā agrāk ar sūtīšanu uz Sibīriju, bet daudz rafinētākā veidā - iedzenot tautu postā un nabadzībā. Vai pieļaujat tādu stāvokli, ka ārste nevar samaksāt par dzīvokli, vai skolotāja nevar nopirkt grāmatu, par teātri vai operu nemaz nerunājot?

Sk.: Vai Jūs piekritat Andreja Egliša bridinājumam, ka "turiet savu zemi ciet, zeme taisās projām iet"?

Dz.: Andrejam Eglītim piekritu visā pilnībā, bet domāju, ceru un ticu, ka tā nenotiks. Nobeidzot gribu teikt, ka tas viss, ko šajā intervijā Jums minēju, ir mans personīgs vērtējums un viedoklis, un sakarā ar partiju apvienošanu un Rīgas nokļūšanu komunistu rokās, ir iestājies nogaidīšanas periods visā sabiedrībā. Es tomēr ceru un pat ticu, ka tauta vēlreiz celsies un teiks savu vārdu un, pretēji manam šodienas pesimismam, tad atkal celšos un metīšos visā iekšā ar sirdi un dvēseli. Pašlaik Latvijā ir tāds klušums, kā dažreiz dabā pirms negaisa. Es ceru, ka šis ne-

gaisis būs un aizskalos visus "mēslus" un beidzot izmainīsies un nostāsies. Pār Latviju uzausis istā Brīvības saule. Ja mani nebūtu šis ticības, tad nebūtu vērts dzīvot. Lai tas notiktu ir jāsaliedējas visiem pasaules latviešiem. □

☒☒☒☒☒☒

LATVIJAS KAĶA SKOLAS 78. GADA SVĒTKOS

Sveicu Jūs šovakar Latvijas Kaŗa skolas dibināšanas atceres vakarā. LVAK ir noturējusi šādu atceres vakaru ik gadus jau vairāk kā 40 gadu. Sākuma gados stalti jauni virsnieki, vairums vecumā no 30 - 40 gadiem, stāvēja 2 rindās, no sienas līdz sienai, lielajā zālē. Gados vecākie bija lāčplēši, kalpakieši un vecie strēlnieki.

Šis nu ir vēsturisks vakars, jo ir pēdējais šāda veida sarikojums ārzemēs. Latvijā nu aug jauna virsnieku saime. Priecājamies redzēt mūsu vidū viņu pārstāvjus - Latvijas Aizsardzības Akadēmijas priekšnieku plkv. Valdi Matisu, plkv. Kārli Krēslīņu, kpt. Armandu Frīdrihsonu un vltņ. Sergeju Pinderu.

Starp mums ir arī Latviešu Nacionālās Apvienības Kanadā priekšnieks Tālvāldis Kronbergs un Daugavas Vānagu priekšnieks Varimants Plūdons.

Programmā noturēsim tradicionālo Jundu, turēdāmies, cik vien šajos apstākļos iespējams, pie vecām priekškaŗa tradīcijām. Lūdzam arī mūsu viesus - virsniekus piedalīties. Pēc Jundas es isos vārdos pastāstīšu par LVAK darbību pagājušā gadā, nolasišu dažus apsveikumus, kuŗiem sekos iss plkv. Silgaila vēstījums, ko uzņēmu filmā viņa 101. dzimšanas dienā, viņa dzīves vietā Ošavā. Pēc tam kāds no viesiem vēlēšies arī ko teikt. Sekos kla-vieŗu priekšnesums mūsu mākslinieka Pēterļa Zariņa izpildījumā ar sekojošu saviesīgu dzīvi un vakariņām.

Šīnī vasarā bija Latvijā, kur nodevu LVAK ziedojumu \$ 100.- Okupācijas mūzejam un līdzīgu ziedojumu LVA Latvijā trūcīgo veco virsnieku aprūpei. Piedalījos LVA kopsapulcē Rīgā, Varoņu piemiņas dienā Brāļu kapos un vecā strēlnieka Evalda Valtera pieminekļa atklāšanā Krusta kazarmēs. Pēc tam ar isu runu apsveicu vecos Latvijas virsniekus Ridzenes viesnīcā, kur bijušā Armijas Ekonomiskā veikala pašreizējie īpašnieki bija sarīkojuši tiem banketu, tādā veidā atzīmējot latviešu virsnieku priekškaŗa finānciālo ieguldījumu šīnī veikalā.

Banketa runās dzirdēju apsveikumus un nacionālpolitisku temu risinājumus. Sevišķi izcila bija kādreizējās Latvijas zemūdenes "Ronis" komandieŗa Legzdiņa diezgan gaŗā runa. Legzdiņš, kaut 90. gadu otrajā pusē, deva kontroversiālu vērtējumu par stāvokli Latvijā laikā īsi pirms Latvijas okupācijas 1940. g. Viņš asi kritizēja prezidenta Kārļa Ulmaņa politiku tajā laikā, kad bija jau redzams, ka Latvijas okupācija ir nenovēršama. Legzdiņš prezidentam Ulmanim ziņojis, ka "Ronis" noenkurots netālu no krasta un viņš bez grūtībām varētu prezidentu aizvest uz Angliju. Prezidents no tā atteicies un pavēlējis nodot zemūdeni bez pretošanās Sarkanarmijai. No Legzdiņa runas varēja secināt, ka Ulmanis ar savu slaveno "Es palikšu savā vietā, jūs paliekat savā vietā!" ne tikai pats sevi negribot padarījis par rīku okupantu rokās, bet arī aizcirtis durvis izcilām nacionālām personām, kas būtu paglābušās no Sibīrijas nāves nometnēm un kas ārzemēs varētu daudz ko darīt Latvijas labā. Ārzemju pases arī esot ar rīkojumu padarītas nederīgas.

Dodoties mājup domāju par toreizējiem notikumiem. Tā laika mana paaudzes neatcerējās 1919. gada sarkanā terrora notikumus, jo ap to laiku tikko bijām dzimuši. Skolās mums mācīja par vācu nodarījumiem mūsu tautai un prātojām, ka, ja tiešām kaŗš būtu neizbēgams, mēs labāk vēlētos kaŗot krievu nekā vācu pusē. Ulmanis taču bija vismaz par vienu paaudzi vecāks par mums, kas tikko bi-

jām atstājuši skolas solus. Ulmanis pie tam bija labāk informēts par Staļina terroru viņa paša zemē. Padaridams sevi par rīku Staļina rokās, Ulmanis apstiprināja Maskavas ielikteņu Saeimu, kas nu skaitījās it kā legāli ievēlēta un kas pieprasīja Latvijas pievienošanu Pad. Savienībai. Varbūt, ka pat Ulmaņa vārdā viņa pavēles parakstīja kāds čekists ar viltus parakstu. Tas stāvokli negroza, jo Ulmanis, tani laikā atradams Latvijā, bija par to atbildīgs.

No Legzdīņa runas secināju, ka Ulmanim bijušas 3 iespējas, no kurām viņš izvēlējies sliktāko.

Otra iespēja bija, pirms došanās uz Angliju, izdot pavēli Latvijas bruņotiem spēkiem nolikt ieročus un bez pretestības padoties okupantiem. Tas ir, ja viņa nodoms bija tautas dzīvā spēka taupīšana. Tad Latvijas okupācijas fakts tomēr būtu starptautiski dokumentēts.

Ja Ulmanis izvēlējās palikt Latvijā, tad viņam atlika tikai trešā iespēja, sekot savam bieži lietotam sauklim: "Labāk stāvus mirt, nekā uz ceļiem dzīvot!". Oskars Perro savā "Dvēseļu cietoksni" raksta: "Taču šī dzīvā spēka saglabāšanas doma nepalīdzēja kaut vai tiem 35,825 latviešiem, kurus deportēja 1940./41. g. Kā būtu, ja šie paši 35 tūkstoši paceltu ieročus pret uzbrucējiem un, ja vajadzīgs, kristu kaujā par taisno Latvijas lietu?"

Sakarā ar to tagad liekas, ka pat Latvijas valdībai nav istas skaidrības par to, vai Latvija 1940. gadā tika okupēta, vai nē. Ilgai Kreitusei par to nebija šaubu. Gods par to un mūsu pateicība nu pienākas viņai. Ar to beidzas manas pārdomas par mūsu zemūdenes komandiera runu Rīdzenē.

Komandiera runa bija par pagātni. To nevar grozīt un tā jāpieņem tāda, kāda tā ir. Plānot var tikai nākotni. Rodas jautājums, vai latviešu tauta kā Fēnikss (Phenix) varēs pacelties no pelniem jaunam lidojumam.

Pēc kara esmu bijis Latvijā vairāk kā 20 reizi. Liekas, ka tautas dvēsele ir saslimusi. Vai tauta atraisīsies no alkoholisma, prostitūcijas, narkotikas, naudas raušanas ļaunuma un noziegumu žņaugiem. Vai cilvēks ieskatīsies savā dvēselē un redzēs, ka nevar sasniegt laimi pārejošās baudās, kas aiz sevis atstāj nelaimes sajūtu un pagiras. Par ieskatīšanos paša dvēselē un pašanalīzi Rainis saka:

Ap mani klusums izklāj klaju telpu,

Sirds pēkšņi līdz klust, tik bail top,

Ak sirds, tev pašai sevi jāstāp.

Manuprāt, ģimenes paspārnes svētums un savas dzīves vienreizējās sūtības atziņa ir ceļš uz laimīgu dzīvi. Jāizdara dzīves vērtību pārvērtēšana un pacelšana (The scale of values). Ja cilvēkam ir mazvērtības sajūta un uzskats, ka viņš ir tikai ķimisku vielu veidojums, tad viņa dzīves vērtību skala ir zema. Latvijā tauta izmirst, ja abortu ir vairāk kā dzemdību. Problēmas risinājums sarežģīts. Dzīves apstākļu uzlabošana arī nelīdzēs. Vērtīgāks liksies jauns auto modelis nekā pieaugums ģimenē. Še vietā vērtību pārvērtēšana. Jāatdzimst baznīcām, skolām un jaunatnes organizācijām. Še iemīļotais teiciens: "Family, that prays together, stays together", varbūt noderētu arī Latvijā.

A. Švābe ielicis mutē kādam no mums, kas, klīdams pa Vācijas degošām pilsētām, teicis:

"Bet bērna smaidis man deva tādu spēku, ka drošs es staigāju caur ugunsgrēku." Šāds dvēseles spēks izvadīja mūs svešās zemēs caur trūkuma un sāpju gadiem. Toreiz Kanadā un Amerikā nebija sociālās apgādes, ne brīvas ārstēšanas, ne vecuma pensijas. Sākuma gadus, valodu mācīdamies un strādājot smagu fizisku darbu, mēs paši gādājām par saviem līdzpaņemtiem vecākiem un bērniem. Ģimenes siltums un svētums bija vienīgais patvēruma un spēka avots. Šāds ģimenes patvēruma Pad. Savienībā tika noārdīts. Ja sarkaniem pionieriem par paraugu un varoni

bija zēns, kas nodevis čekai savu tēvu, kas tā varēja būt par ģimeni?"

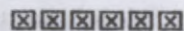
Ticu, ka latviešu tauta, kas gadu simteņos pārvarējusi grūtības un spaidus, atkal no jauna atdzims un celsies pretim jaunam ritam, kas, kā Rainis saka: "Jau šalkās trīs". Es ticu - tas nāks un tauta to vedīs.

Pagājušā gadā apciemoju vplkv. Silgaili viņa dzimšanas dienā Ošavā. To bija sarīkojusi korporācija Fr. Imantiņa, kur viņš bija goda biedrs. Silgailis stāsta par saviem politiskiem uzskatiem. Varētu sagaidīt no tik veca cilvēka un karavīra, kas ciniņies frontē, jau sastingušu politisku domu, vai "tunnel vision", latviski tulkojot - "pirts lodziņa perspektīvi". Bet viņš mūs pārsteidz ar plašu vēriena reālpolitiku, kas dažiem liksies visai pieņemama.

Apmēram, 5 minūtēs gribu parādīt viņa reliģiskos uzskatus, kurus viņš stāsta prāv. A. Ozolam, kas še bija ieradies no Ņujorkas. Še ir tikai mazs izvilkums no viņa garākas runas, bet kopsummā viņa doma ir, ka Dievs nav aptverams cilvēka prātam, bet izpaužas vēstures un dzīvās dabas mērķtiecīgā attīstībā, jeb evolūcijā, kur saskatāma augstākā inteligence, vai augstākā vara. Sevišķi lielu un citādi neizskaidrojamu inteligenci saskatot kukaiņu pasaulē. Dažādu reliģiju veidi, kas izpaužas rituālos, rakstos, mākslā u. c., ir simboli saskarsmes meklēšanai ar šo augstāko inteligenci, vai augstāko varu, kas stāv aiz šiem simboliem.

Vēlāk par plkv. teikto domājot, saskatu kaut ko līdzīgu arī Marksa mācībā, kas nosaka vēsturei (it kā Dieva) priekšnoteiktu paredzamu, nenovēršamu gaitu no primitīva tribalisma uz feodalismu un tālāk uz industrializāciju un kapitalismu. Še Markss ieteic cilvēkam pašam pārņemt tālāk vēstures attīstību revolucionārā ceļā. Šāda vēstures evolūcijas izpēšana no dabiskās attīstības noveda pie Staļina un Hitlera valdīšanas tragiskām sekām. Tajā pašā laikā Eiropā un tagad arī Kanadā un Ziemeļamerikā evolūcijas ceļā radās sociālistiskas valstis, kas Marksam pat sapņos nerādījās. □

J. Beldavs

ATSKAITE

par 1997. g. paveikto darbu un līdzekļu izlietojumu NDV lauku saimniecībā "Apneri".

Visu gadu turpinājās dzīvojamās mājas un saimniecības ēku kapitālais remonts. Tā rezultātā organizācijas rīcībā tagad ir labs 2 istavu dzīvoklis mājas pirmajā stāvā. Pilnībā kapitāli atremontētas 2 istabas otrajā stāvā un 2 telpās paveikti vairums remontdarbi. Daļēji izremontēts pirmā stāva koridors. Mājas iekšienē pilnīgi pabeigta kanalizācijas sistēmas iekārtošana, uzstādīta vanna un daļēji ievilkts ūdensvads. Remontdarbus atsāksim pavasarī un gribam visu māju pilnīgi izremontēt līdz DV 3. salidojumam jūnijā. 31. decembrī tika pabeigta akas rakšana, kas izmaksāja Ls 300.-. Pārbūvēts elektrības pieslēgums uz 17 kW.

1997. gadā par NDV labvēļu ziedojumiem iegādājām: rotējošu nažu ecešas, parastās zirgu ecešas, minerālmēslu sējmašīnu, kartupeļu rokamo mašīnu, elektrisko zāģi un cirkulāro zāģi remontdarbiem, graudu maļamo mašīnu (elektriskās "dzirnavas"), pārnesamu miglojamo aparātu, lāpstas, dakšas un citus rokas darba rīkus talcīnieku vajadzībām.

Laboti saimniecības teritorijā esošie ceļi, uz tiem izvedot un izlīdzinot pāri par 240 kubikmetru grants. Ceļu remontā ieguldīti ap Ls 200.-.

1997. g. pavasarī ar rokām apsējām 2 hektārus auzu, no kurām rudenī novācām 4 t graudu. Ar rokām apstādījām 0,6 h kartupeļu. Sēklu saziņoja organizācijas biedri.

No izaudzētās ražas atbērām sēklu un 22 organizācijas biedriem tika 2 t kartupeļu. Rudeni iesējām rudzus 5,5 h platībā.

Ābeļdārzā iestādījām 32 augļu kociņus, bet saimniecības mežā - 100 bērzus. "Apneru" mežā aizvadītajā gadā sagatavojām vairāk nekā 30 kubikmetrus malkas mājas apkurināšanai un leģionāru un kaņavīru atraitņu atbalstam. Ap 40 kubikmetrus koksnes sazāgējām dēļos un būvkokos "Apneru" remonta un celtniecības darbu vajadzībām. Par pārdotajiem kokmateriāliem iegādājāmies jaunu Latvijas tīršķirnes ķēvi (Ls 485.-), veicām remontu un iegādājāmies riepas NDV mikroautobusam un traktoram, norēķinājāmies par organizācijas biroja telpu irēšanu. Aizvadītajā gadā mežizstrāde "Apneros" organizācijai deva Ls 2700.-

Kopējā ziedojumu summa saimniecības attīstībai 1997. g. - Ls 5616,40. No tās lauksaimniecības tehnikas un darba rīku iegādei izlietoti Ls 2141,25, minerālmēslu un sēklas iegādei - Ls 357,14, par dīzeļdegvielu samaksāts Ls 486,07. Transporta pakalpojumi, zemes nodoklis, mērnieka darba apmaksā, zemes grāmatas izsniegšana un veterinārārsta pakalpojumi kopā sastāda Ls 1300.- lielus izdevumus. Ls 2517,97 izlietoti remonta un celtniecības darbu meistarū, traktorista un mežstrādnieku darba apmaksai. Prāvi līdzelji izlietoti arī remonta un celtniecības materiālu iegādei.

Algoto darbinieku veikums kopā ar daudzo NDV biedru - čaklo talcinieku ieguldījumu krietni pāvirzījis uz priekšu NDV lauku saimniecības atjaunošanu un jaucelmi. 1998. gadā jau plānojam sabalansēt saimniecības izdevumus ar ieņēmumiem. Attīstot kokapstrādi kā palīgrāžošanas nozari "Apneros", jau 1999. gadā no savas saimniecības varēsim iegūt reālu peļņu NDV darbības atbalstam.

• Šo ziņojumu parakstījuši NDV priekšnieks R. Kovtunenko, NDV vicepriekšsēdis A. Kalvāns, NDV vanadžu priekšniece un NDV CV kasieris.

☒☒☒☒☒☒

KANADAS LATVIEŠU PALĪDZĪBAS APVIENĪBA

Tās kodolu veido 1995. g. no DV Toronto nodaļas valdes un komitejas "Palīdzība Dzimtenei" aizgājušie locekļi. Tā sekmīgi nobeigusi savu otro darbības gadu. Izmantojot brīvprātīgus darbiniekus, pagrabu telpas un sūtīt palīdzības saiņus adresātiem tieši, vai arī ar NDV LA nodaļu starpniecību, apvienība ir spējusi ietaupīt noliktavu un biroja telpu ires, algas un citus administratīvus izdevumus, spējusi ziedotos līdzekļus maksimāli izlietot tieši palīdzības darbam. Darbība ir bijusi, apm., pagājušā gada līmenī un publiska ziedojumu vākšanas akcija nav bijusi nepieciešama. Pietiekoši daudz līdzekļu ienākuši no darbiniekiem pašiem un mūsu uzticīgiem ilggadīgiem atbalstītājiem Paldies!

Daudzbērnu ģimenēm nosūtīti 46 saiņi ar drēbēm, apaviem, rotaļlietām, un saņemtas daudzas pateicības vēstules. Nacionālo DV Latvijas Apvienībai un nodaļām nosūtīti 48 saiņi ar drēbēm un apaviem, kafiju, cukuru, video lentām un viens invalidu braucamais krēsls. Drēbju sūtīšanai mēs lietojam standarta 3,0 kubikpēdu kastes. Apneru saimniecībai - 18 saiņi ar gleznām grāmatām, traukiem darba rīkiem un A. Selgas personīgais dāvinājums - kartupeļu rokamā mašīna. NDV vanadzēnu vajadzībām - viens drēbes baķis (100 m) formas tērpiem un 300 formas krekli.

V. Cinis ir personīgi financējis (§ 2,285.-) 13 saiņus daudzbērnu ģimenēm, divu skolu apgādi ar vitamīnu tabletēm un mācību piederumiem, Zemessardzes štābu ar dažādiem piederumiem un divus Zemessardzes bataljonus ar izolētiem ziemas zābakiem.

Visi ar apvienības starpniecību sūtītie naudas līdzekļi, kā arī saiņi, ir nonākuši adresātu rokās bez problēmām un zudumiem.

Noslēgumā es pateicos kanadiešu draudzēm, kas mūs apgādāja ar drēbēm u. c. mantām, daudzajiem darbiniekiem, ziedotājiem un atbalstītājiem finansiāli, gan morāli, firmai 'Nordland Express' par pretimnākšanu, atsaucību un priekšzīmīgu transporta izkārtojumu, Nacionālo Daugavas Vanagu Latvijas Apvienībai un nodaļām par sadali uz vietas un atskaiti. Kā pēdējā, bet vislielāka pateicība pienākas Ainaī Selgai, mūsu dzinējspēkam, bez kuņas neizsikstošās enerģijas un nelabojamā optimisma daža laba iecerēta lieta būtu palikusi neizdarīta.

Turpmāk mēs plānojam daudz lielāku ievēribu pievērst tieši NDV jaunatnes atbalstam, jo tā tur savās rokās mūsu nākotnes atslēgu. ☐

Z. Akots

☒☒☒☒☒☒

MEŽAPARKA ATTĪSTĪBAS BIEDRĪBA

Lai pievērstu uzmanību Mežaparka vides sakopšanas un kultūras pieminekļu aizsardzības jautājumiem, lai ar izglītojošu kultūras un citu pasākumu palīdzību veicinātu šī savdabīgā Rīgas rajona attīstību, kas saglabātu tā esošo kultūrvēsturisko un dabas mantojumu, iedzīvotāju vidū radās doma izveidot Mežaparka Attīstības biedrību, kuŗa oficiāli reģistrēta 1997. g. 26. septembrī. Biedrību vada literāturzinātniece Saulcerīte Viese. Visi valdes locekļi strādā bez atlīdzības, jo saskaņā ar statūtiem biedrībai nav peļņas iegūšanas nolūks un raksturs. Pateicoties biedrības biedru lielajai atsaucībai un vēlmei darboties, neilgā laikā padarīts ievērojams darbs. Oktobrī notika rakstnieka Ādolfa Ersa ģimenei veltīts vakars, bet novembrī - Kārļa Skalbes atcere, kuŗā ar priekšnesumiem piedalījās Mežaparka sākumskolas audzēkņi. Sarīkojuma dalībnieki varēja apskatīt bērnu zīmējumu izstādi. Trešais sarīkojums bija veltīts izcilajai spēļu deju dejojājai Martai Alberingai, kuŗa, neskatoties uz savu cienjamo vecumu, skatītājus iepriecināja ar straujajiem dejas ritmiem un interesantām atmiņām. Jāpiezīmē, ka šo sarīkojumu laikā bija izstādes, veltītas attiecīgo personu dzīvei un darbam.

Rūpējoties par pareizu vides sakopšanu, notikušas praktiskas apmācības sētniekiem un Rīgas galvenā dārznieka A. Zvirgzda referāts par koku un vides kopšanu rudenī.

Biedrības biedri piedalījās Latvijas Nevalstisko organizāciju Forumā, sākusies sadarbība ar Rīgas Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un citām iestādēm, jo tagad, laikā, kad daudzi bijušie namīpašnieki atguvuši savus īpašumus un tos pārdevuši, notiek māju atjaunošana un arī neatļautas pārbūves. Ar Latvijas Kultūras Fonda palīdzību klajā nācis avīzes "Mežaparks - pirmā dārzu pilsēta Eiropā" otrais laidniens.

Nākotnē biedrības biedrus gaida interesants un intensīvs darbs, lai saglabātu Mežaparku nākamajām paaudzēm, jo patvarīga pārbūve, nevērība pret dabu, pieaugošā transporta kustība pa galvenajām ielām, plānotais Rīgas apvedceļš starp Meža kapiem un Mežaparku, kanalizācijas trūkums, jau šodien nodara lielus postījumus.

Vajadzīgi naudas līdzekļi vienīgās vēl palikušās Grāves muižas ēku restaurācijai, kuŗa atrodas Saules dārza teritorijā.

Biedrības darbā aicināti piedalīties arī ārzemju tautieši, kuŗiem interesē Mežaparka saglabāšana un kādreiz šeit dzīvojošo cilvēku piemiņa. Rakstīt Saulcerītei Viesei, K. Vatsona ielā 10-4, LV-1014, Rīga - 14.

Saulcerīte Neilande

☒☒☒☒☒☒

Vai esat pabijuši šajā viesnīcā? Kur tā atrodas? Protams, Vecrigā, Kalēju ielā 9/11 - pašā senākajā pilsētas daļā, kvartālā starp Kalēju, Kaļķu, Skārņu ielām un Jāņa sētu. Netālu no tās kādreiz atradusies pirmā Zobenbrāļu ordeņa pils un dominikāņu klosteris. Tieši te meklējami paši pilsētas pirmsākumi. Vēlāk uz šejieni pārceļas Svētā Gara hospitālis, bet kopš 1330. g. šī vieta pazistama kā Konventa sēta. Šādu nosaukumu saglabājuši arī tieši pirms gada 14. dec. atklātā 3 zvaigžņu viesnīca, kas ir neatkarotājams, ļoti savdabīgs no 9 dažādām viduslaiku ēkām sastāvošs arhitektūras komplekss, kam grūti atrast līdzīgu visā arhitektūras vēsturē.

Latvijas - Vācijas kopuzņēmums "REHO" veiksmīgi veicis laika gaitā nolaisto, pēdējos gados neapdzīvoto veco ēku restaurāciju, izveidojot viesnīcu un modernu pakalpojumu centru ar veikaliņiem, mākslas salonu un restorāniem, kas pieejami arī pilsētas iedzīvotājiem. Latviešu arhitektiem sadarbibā ar vācu kolēģiem izdevies radīt iekšēju un ārēju sintēzi starp vēsturisko vidi un modernajam komforta prasībām.

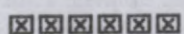
"KONVENTA SĒTA" ir lielisks papildinājums jau labi pazīstamajai 4 zvaigžņu viesnīcai "HOTEL DE ROME", pārņemot tās pieredzi un labu pakalpojumu tradīcijas. Abas viesnīcas darbojas jau minētā kopuzņēmuma vadībā, ko 1989. g. dibinājuši Rīgas pilsētas un sadraudzības partneres Brēmenes tirgziņu (biznesa) pārstāvji, saņemot no Brēmenes Zemes bankas savu nodomu realizēšanai nepieciešamo kredītu.

Daudzām Konventa sētas ēkām saglabāti to kādreizējie senie nosaukumi: "Melnais balodis", "Raibais balodis", "Stallis", "Pelēko māsu māja" un "Kampenhauzens", pārējām arhitekti centušies piemeklēt un pielāgot tām vairāk vai mazāk atbilstošus nosaukumus: "Pie mūra", "Smēde", "Dārza māja" un "Pie klostera vārtiem".

Ar "KONVENTA SĒTAS" vēsturi var iepazīties mājas "Pie mūra" pagraba stāvā izvietotajā ekspozīcijā, kur atspoguļota tās restaurācijas gaita. Te redzams visa arhitektūras kompleksa makets un apskatāma ēkas "Melnais balodis" vēl no viduslaikiem saglabājusies emblēma. Savdabīgo ekspozīciju papildina pagraba un pirmajā stāvā segtais pilsētas nocietinājuma mūris, kas labi iederas viesnīcas senatnīgajā atmosfērā.

Gadu laikā savdabīgo gaisotni, laipnību, viesmīlību un jauko apkalpošanu jau izbaudījuši tūkstošiem Rīgas pilsētas viesu - gan tūristi, gan darijuma cilvēki, gan daudzu un dažādu profesiju pārstāvji. Ari Jūs vienmēr būsiet laipni gaidīti milīgajā viesnīcā "KONVENTA SĒTA"!

Laima Stauvere

VIENTŌJI UN ŖKĒLĒJI

Pēdējā laikā arvien biežāk lasām savos latviešu laikrakstos, kā šeit, tā arī dzimtenē, dalāmies domās un spriedumos par Nacionālo Latvijas Daugavas Vanagu, dažu vadītāju ierosinājumā jaundibināto partiju "Namejs". Spriedumi par tās lietderību un aizspriedumi par tās piedzimšanu netaikā, vairāk kā 9 mēnešus par agru, neizdomājot līdz galam, vai vispār tāda šajā brīdī bija pasaulē laižama, ir sadalījusi Daugavas Vanagus, ne tik vien dzimtenē, bet jo vairāk ārpus Latvijas, nežēlīgos nažu sviedējos un šķēpu metējos. Neapdomīgā pasākuma rezultātā, jaunās partijas dibināšanas idejas aizstāvji ir sagājuši nažos ar tiem, kas redzamā vairākumā, ar pamatotiem aizbildinājumiem, noliedz jaundibinātās partijas nepieciešamību pašreizējā situācijā Latvijā, kad partiju skaits jau tā ir pārmērīgi liels, kas vēlēšanu laikā novedīs vēlētajus pie grūti atrisināma

jautājuma, par kādu latviski nacionālu partiju tad isti balsot?

Otrs, vēl arvien neatbildēts jautājums, ko neviena no jaundibinātās partijas vadītājam personām, nedz arī viņu uz ātru roku salasītajiem adjutantiem, nav spējusi vai grībējusi atbildēt ir: kāpēc domas par jaunās partijas veidošanu radās tieši tajā laikā, kad apvienošanos vienā paziņoja divas izteikti nacionālas partijas - TB un LNNK? Bridinājumi un neskaitāmi padomi tika doti jaunās partijas "Namejs" iniciatoriem; nesteigties, nogaidīt, necensties pēc kaut kā jauna un nezināma, bet pievienoties un atbalstīt apvienoto latviski nacionālo TB/LNNK. Diemžēl, neskatoties uz visu to, vēl tajā laikā mazā, dažu stūrgalvīgu cilvēku grupa, nekādi nebija pārliecināma, nedz iespaidojama atteikties no savām nepārliecinātājām idejām, nejautājot, kā tas viss var beigties.

Sāpīgi un nepiedodami, ka arī Latvijas Nacionālo DV nodaļas, nedz arī viņu valdes par šādas jaunās partijas dibināšanu nekā nezināja. Tā izauga kā sēne nakti pēc lietus, pārsteidzot ne tikai pašus LNDV biedrus, bet visu globālo DV organizāciju.

Ja tas tā nebūtu noticis, tad šodien latvieši, kam savas tautas intereses un Latvijas nākotne jo tālu pārsniedz savu personīgo "es", varētu lepoties ar vienu lielu un spēcīgu nacionālu vienību, kurai nākamajās - 7. Saeimas vēlēšanās, balsu skaita ziņā, būtu iespēja izvirzīties pirmajā vietā, iegūstot pārliecinošu vairākumu. Tas būtu sākums patiesam un gaišam Latvijas saullēktam. Diemžēl, maz par to domāja jaunās partijas iniciatori!

Tā šodien esam nostādīti neiedomājami smaga jautājuma priekšā. Ko esam panākuši vai sasnieguši ar savu maldīgo, neapdomīgo rīcību? Savstarpēju naidu, nožēlojamu ķengāšanos un līdzī tam, paši sev izrakstījuši vecuma, stulbuma un nespēka apliecību. Apvainojumi, draudi, aizbildinājumi, skaidrošanās, pārliecinoša vai apšaubāma, krit no gaisa kā lietus pēc pērķona negaisa. Un rezultātā, mēs vairs necināmies pret mūsu tautas kopīgi atzīto ļaundari, mūsu dzimtenes 50 gadīgo okupantu, bet atklāti viens pret otru. Katra puse, ar tās labi redzamiem, bet iedomīgiem, nepārliecinātiem un spītīgiem sabiedriskiem darbiniekiem, bez jeb mazākās bijības sajūtas, bez jeb kādas cieņas un respekta, ne tikai vienam pret otru, bet ignorējot arī savu latviešu tautu un tās dzīvības intereses, apzināti virzas pretīm pašu radītai tumsai un pazūšanas nesējai nākotnei. Vārdi - vienotība, iecietība, kopība, brālība jau gadus pazuduši no kādreiz cildenās "Daugavas Vanagi, SASAUKSIMIES" vārdnīcas.

Šie, paldies Dievam, nedaudzie, ne vienotības un izlīdzinātības ceļa gājēji, nedz arī šāda ceļa meklētāji, negoda un posta nesēji savai organizācijai, būtu no tās izslēdzami uz mūžīgiem laikiem un izslēgšanas iemesli paziņojami atklāti visai latviešu tautai, lai tā zina, kas to šķēla un kas meklēja vienotības ceļu. Un lai šo rupjo un nepiedodamo kļūdu atcerētos mūsu jaunās audzes, mūsu meitas un dēli, rādot, cik aklī un naidīgi bija viņu tēvi savās vecuma dienās, kaut kur labi pazīstama purva malā varētu uzcelt šiem māla pieminekli ar ierakstu: "Seit pazemē guļ tie, kas mūs šķēla un ārdīja mūsu Daugavas Vanagu organizāciju un nodeva svešām interesēm savu tautu un tēvu zemi Latvijā. Vēstures skatījumā viņu vārdi būtu ierakstāmi jaunās Latvijas vēstures grāmatās, līdzīgi to vārdiem, kas par Latviju un savu tautu atdeva savas jaunās dzīvības. Vēstures spoguļi neviena seja nav aizmirstama.

Kādreiz kopīgi pavadītie seno dienu, kaujas un cīņu atspulga mirkļi, kopīgi vadītie dzīves ceļi krievzemes, vāczemes un mūsu pašu mīļās Kurzemes kauju laukos sen pieder pagātnei. Tie pieder mūsu toreiz jauno dzīvību skaidram un gaišam saprātam, no kā šodien palicis pāri

Ādolfā Sprūdža sūtņa Alfreda Bilmaņa piemiņai izdotajā krājumā "Res Baltica" (Leyden: A. W. Sijhoff, 1968).

Nozīmīgi ir U. Ģermaņa rakstu kopojumi par Latvijas vēstures problēmām un notikumiem Latvijā pirms un pēc neatkarības atjaunošanas, ko izdevis "Memento" apgāds Zviedrijā: "Zināšanai. Raksti par mūsu un padomju lietām" (1985); "Ceļā uz Latviju. Raksti par mūsu vēsturi" (1990); "Izvērtēšanai. Par mūsu vēsturisko pieredzi" (1993), "Jaunie laiki un pagātnes ēnas. Fakti un vērtējumi 1991-1995" (1995). Šie krājumi ir obligāta lasāmviela visiem tiem, kas grib izvērtēt padomju un tagadējās Latvijas politisko un kultūras dzīvi un tās promineču darbību. Plašu vēribu trimdā guva viņa agrīnās Latvijas ceļojuma apraksts "Zili stikli, zaļi ledi. Rīgas piezīmes" ("Grāmatu Draugs", 1968-1969, divi iespaidumi.).

Septiņdesmitajos gados Ģermani aicināja viesoties ar priekšlasījumiem par Latvijas vēsturi un sakariem ar padomju Latviju latviešu centros ASV un Austrālijā. Viņa ceļojuma aprakstus, ar nolasīto referātu tekstiem, Ņujorkā publicēja apgāds "Grāmatu Draugs": "Tā lieta pati nekritis. Amerikas piezīmes." (1971) un "Tālu tālumā, lielā plašumā. Austrālijas piezīmes" (1977). Amerikas ceļojuma gramatu visā drīzumā jaunā iespaidumā klajā laidīs "Memento" apgāds sadarbībā ar Rīgas apgādu "Zinātne".

Ģermaņa trimdas sākumā rakstītie dzejoļi, kas lielā skaitā publicēti Stokholmas laikrakstā "Latvju Ziņas", krājumā nav sakopotī. Pats autors teicis: "Varbūt kādreiz tos savāks mans nezināmais biografs un ievietos manos kopotajos rakstos." Stāsti, kas balstās viņa Zviedrijas sākumu gadu pieredzē, izdoti 1987. g. ar nosaukumu "Divi portreti. Īsa proza." Plašāka apmēra literārs sacerējums "Pakāpies tornī", kas lielā mērā ir autobiogrāfiskas dabas un apraksta autora kaŗa ziņotāja gaitas, sākotnēji publicēts laikrakstā "Laiks". "Pakāpies tornī" pirmo sējumu publicēja "Grāmatu Drauga" apgāds 1987. g., otro - "Memento" apgāds 1991. g.

Nora Valtere, recenzējot Ģermaņa grāmatu "Zili stikli, zaļi ledi" ("Laiks", 1968. g. 30. nov.) rakstīja: "Viena no īsta rakstnieka pazīmēm ir patika un prasme rīkoties ar valodu, t. i., veidot personīgu stilu, kas vislabāk atbilst paša būtībai un tēlošanas nolūkiem. Uldim Ģermanim ir savs īpašs, nesamaināms stils." Ģermanim, tiešām, tāds ir, bieži ar humoru, sarkasmu apdvēsts - gan viņa vēsturnieka, gan publicista, gan arī daiļliteratūras darbos.

Uldis Ģermanis bija piederīgs vienīgajai paaudzei, kas visu savu pamatizglītību ieguva neatkarīgās Latvijas laikā, un par neatkarīgo Latviju, sevišķi tās demokrātisko variantu, viņš liecināja un cīnījās līdz savam pēdejam bridim. Pie tam, bieži citējot sava cienītā romiešu dzejnieka Vergīlija teikto: "Felix, qui potuit rerum cognoscere causas" (Laimīgs, kas spējis izprast lietu cēloņus). Ar Ulža Ģermaņa aiziešanu latviešu tauta gan trimdā, gan dzimtenē ir kļuvusi daudz nabagāka. □

● Laikrakstā "Laiks", 1997. g. 27. dec. Publicējam ar autora atļauju.

Jānis Krēsliņš

+ + + + +

APSKAUSTAIS ULDIS ĢĒRMANIS

Jau vairāk nekā 5 gadus Milda Grīnfelde savā Annīmuīžas mitekli rīko, kā pati saka, Solnas grāfa dzimumdienu, protams, dzimumdienu, jo mājasmāte un jubilārs - abi ir Endzelina skolnieki. Tieši 4. oktobrī, uzsverot, ka ir Svaru zīme un Dievs mūs sveŗ, vai esam Ģermaņa vērti, Aleksandra Čaka dāvinātā Venēcijas šķīvi ir meitas Ievas maģiski ziesta maize. Viesi ne vienmēr vieni un tie paši, tomēr gandrīz allaŗ starp tiem ir tēlniece Mirdza Lukaŗa, Liepājas gleznotāja Skaidrite Elksnīte, Linarda Laicena

mazmeita Anna Laicena, un es arīdzan. Šoruden ieradots, kad dāmas jau sēdēja pie galda un uz tā dega tradicionālā zaļā svece, bet man bija jāvēstī bēdīgā vēsts par jubilāra kundzes pēkŗņo šķirŗanos no ŗis jaukās pasaules. Un visi nu ir neziņā - vai dzīvības sveci drikst ar piemiņas liesmiņu vienot. Ārsts būdams, mierīnu, drusciņ pats sevi arī nomierinādams, un dāmām pēc atmiņas citēju pāris rindu no Raiņa "Gala un sākuma": "Galam būtības nav - būtība gaitai vien, nāve dzīvei tik veids - sastrēgu sārņus kliest". Bet mākslinieces un literātes ar manu deklāmatora talantu nav mierā un prasa detaļas, kuŗu man pašam nav, galvenais - nevaru atbildēt uz jautājumu, kā visu pārcieŗ Uldis Ģermanis. Es jau nevaru līdzīgi Raiņa dzejoļim citēt publicista vēstuli, kuŗā man sacīts, ka rakstītājs ir satricēts vislielākajā mērā un neŗūt vairs dzīves prieka. Gan Mūldai Grīnfeldei rodas doma ar kādu pasūtīnātu mākslas darbu mierināt noskumuŗo, un Jelgavas grafiķei Lolītai Zikmanei vēlāk tiek lūgts piemērots oforts, bet, ak Dievs, īpaŗi darinātā lapa it drīz jāliek zem skaidu spilvena tam, kam tā domāta sirdsmiera doŗanai!

Uldi Ģermani daudzīnām esmu dzirdējis Misiņa bibliotēkā, Mākslas literatūras bibliotēkā, neŗauŗās sarunās uz īclas, seviŗķi - ja sastopu Astrīdu Aļķi, un it visur mēs, lai runātu par publicistu ko runādami, jūtam tādu kā draudzīgu skaudību, ka viņŗ ir tik asi redzīgs, kādi mēs neŗaudājam būt. Kad Jakubāna un Hānberga Stokholmā uzturētā Sandra Veinberga pavēŗstīja, ka Ģermanis apskauŗot viņu, mēs traģiskam bridim nepiemēroti smējamies tāpat kā savulaik ziemeļvidzemnieki, ka Veinbergas viratēvs Maŗiņŗ, Vidagas kolhoza priekŗsēdis, visdīŗenākajā Vīreŗu ainavā iebūvēja cūkkūti, lai apliecinātu sociālistiska celtniecības un komūnisma uzvaru. Šāds Veinbergas ģistas skaudības pavēŗstījums skanēja kā ziņa no senlaikiem, ka Richards Vāgners apskaudis Rīgas vācu teātra bīleŗu kontrolīeri.

Milda Grīnfelde, kas gauŗi netīko asuma, asumus gana pieredzējusī izsūtījumā uz Taiŗentu, ar stāstiem par priekŗkaŗa Rīgu un Nacionālo teātri klieŗē drūmo jūtoņu, kad atkal esam kopā un kad ir jau ziņa no Zviedrijas, ka Uldis Ģermanis, smagi slims, guļ klīnikā. Čaka šķīvis tāpat ir uz galda, ja tā drikst teikt, mūŗības skarts, un skan rindas par Jukumu Vācieti, jo Ģermanis nule ir ŗēloŗies, ka jūtas parārdnieks pulkvedim un 1918. gadam, ko neesot pietiekami plaŗi atspoguļojis savās zinātniskajās publikācijās, lai gan Jukumam Vācietim ir velŗta doktora disertācija un grāmata "Pa aizputīnātām pēdēm". Kembridŗas tautsaimniecei Katrīnai Petersai, kas Rīgā strādāja divus gadus, Ģermaņa grāmata tā iepatīkās, ka lūdza, lai es savu eksemplāru atdoŗu viņai, ko dariju zobus sakodis, lai angļi neteiktu, ka latvieŗi ir skopi. Kad es Ģermanim par grāmatas "Oberst Vācietis un die lettischen Schützen" aizceļoŗanu uz Britu salām vēŗtīju, zinārdnieks savā ironiskajā veidā cildīnāja mani par kalpoŗanu dāmām, bet - vajagot tomēr apdomāt savas kalpības galu, jo viņam pašam arī neesot vairs neviena eksemplāra. Disertācijas jau vajag ar varu uzspīest, lai kāds ŗemtu pretī, vismaz Padomju Latvijā tā bija, un es savas disertācijas autorreferātus varētu izdalīt ŗeit kā proklamācijas, ja būtu cerība, ka jūs apjūkat un sākat pacelt balsi par neŗēdzībām Ulmaņa krievu kŗazistē, vismaz pēc Hamleta parauga. Ģermanis ar savu disertāciju patieŗām satricīnāja sabiedrību - ŗe un trimdā, jo neviens jau negrib atŗit, ka ir bijis kāds varonīgāks par viņu. Kā Jukums Vācietis beigās biedēja gan neatkarīgās Latvijas, gan Padomju Savienības ģenerāļus, tā Ģermanis biedēja gan ŗeŗjenes, gan trimdas vēŗsturniekus, un viņa grāmatu "Latvieŗu tautas piedzīvojumi" ko īgauŗi jau pārtulkoŗuŗi un nule klajā laiŗ arī lciŗi Renātas Zajančkauskaites tulkoŗumā, mūsu vēŗstures dīŗspecīālisti Saeimā liedza

skolām, paši nejaudādami atšķirt gadsimtus un vēsturiskus jēdzienus, par ko ikviens var pārliecināties skolām domātajā Saeimas deputātu vēstures grāmatā. Ģērmani Dievs bija apveltījis ne vien ar spēju izziņāt notikumu būtību, bet arī jaudāt tos atstāstīt saistošā veidā, tā ka ir visas viņa grāmatas lasāmas ar tādu interesi, kādu amerikāņi tagad parāda Nesaules "Sievietei dzintarā". Kad nule Lietuvā iespieda Ģērmaņa grāmatas "Pakāpies torni" tulkojumu par Drēzdenes bumbošanu, no Kauņas skanēja profesoru balsis, ka tas ir labākais Otra pasaules kara tēlojums, kāds jebkad par šo tematu lasīts.

Un šovakar Vilnis Zaļkalns, nesavtīgs Ģērmaņa grāmatu izdevējs, liek no jauna mums priekšā jau agrāk iespiesto darbu "Tā lieta pati nekritis". Jūs zināt, ka tas ir Kronvalda teiciena fragments un pilna rinda skan: "Lai arī mēs šai kaŗā kristum, tomēr tā lieta pati nekritis". Mākslinieces un literātes, kas Anniņmuižā pulcējas Ģērmaņa jubilejā, savulaik, uz Solnu aizsūtīja Jāņa Strupuļa medaļu, veltītu Kronvaldu Atim, ar pazīstamajiem vārdiem: "Modies, celies, strādā!" Vēsturnieku šī velte gauži aizkustināja, un viņš atsaucās ar vārdiem no Kronvalda vēstules skolotājam Damberģim: "Tādēļ strādāsim - strādāsim latviski! Strādāsim, kamēr dzīvojam! Jo, kad būsīm smilšu kalniņā, tad jau necinisīsimies par tautu." Bet nu mums klājas atzīt, ka saucējs, jebšu apgūlies Solnas granīta kalnā, turpina un nemitēdamies turpinās cīnīties par tautu ar saviem vārdiem, kas mums paliek kā mūžīga vērtība. □

Jānis Liepiņš

- Runa 23. janvārī, Kaŗa mūzejā.

Mūžībā aizgājis

mūsu izdevuma čaklais līdzstrādnieks

ULDIS ĢĒRMANIS.

Pateicībā viņu piemin

MLB Ziņotāja redaktors
un redakcija

VIESTURS HŪNS

ATMIŅU FRAGMENTI

**Nāvei nav pār viņu varas,
Kas no nāves nebaidījās.**

Raiņa vārdi. Pilnā mērā attiecināmi uz Viesturu Hūnu. Nāvei acis skatījies, nāves ēnā dzīvojis, bet visnotāj saglabājis savu asprātību un smaidu, un savu labestību un izpalīdzību šķīdījis uz visām pusēm. Kuŗš vēl no mums to spētu?

Viens no montrealiešiem, kas kaut cik tuvāk Hūnus pazina, varētu būt Alberts. Vācijā esot bijuši vienā nometnē.

Mana pirmā saskare ar Hūniem notika Anglijā. Nebiju vēl precējies, bet ar Albertu jau gājām "steady". Man bija tā laime, ka vienīgā brīvā diena nedēļā iekrita sestdienā, par ko daudzi darba vietā mani apskauda. Vienā tādā brīvdienā nolēmām izbraukt uz netālu populāru tūristu pilsētu. Tur klaiņojot un kāpelējot, Alberts ieminējās, ka labprāt apmeklētu savus kādreizējos paziņas, kas te apmetušies. Hūnus. Adrese viņam esot.

Pilsētiņa nebija liela, bet kur atrast vajadzīgo ielu, nācās pajautāt kādam no pretimnācējiem. Bija jāiet tādā kā puskalnā. Ielu un māju atradām gan. Arī Hūnu pašu, kas mitinājās, cik atceros, mēbelētā istabā. Dzīvokļus mūsu izpratnē angļu mazpilsētas nepazīna. Ja arī būtu, kuŗš dipītis to spētu samaksāt? Janis Hūns, gaŗš virs, tikai nesen bija pārnācis no darba. Šiem abiem, protams, bija daudz ko pārrunāt: kopējās gaitas pagātnē, līdzīga tagadne un nezināma nākotne. Es biju pieklidenis. Svešs cilvēks. Man

bija tāda sajūta, ka sevišķi augstu viņš mani nevērtēja. Es par to uztraucos. Man viņš bija tikpat vienaldzīgs, kā es viņam.

Alberts apjautājās arī par viņa dēliem. Viesturs esot Škotijā, raktuvēs, Jaunākais dabūjis darbu tepat. Pametis acis pulksteni, piemetināja, ka nu jau drīz vajadzētu būt mājā. Kad kāpām lejā, kaut kur pa ceļam mums ar velosipēdu preti brauca jauneklis. Ieraudzījis Albertu, smaidīja jau pa gabalu un apstājās. Hūna jaunākais dēls. Esot viens no Alberta skolniekiem, kad viņš, ja nemaldos, Flensburgas nometnes latviešu skolā mācījis matemātiku.

Kad bijām Montrealā jau apsildījuši degunu, ieradās arī Hūni. Dzīvoja aiz kalna, Gārlandes rajonā, netālu no Kārtjērvilles tramvaja. Katrs kaut kur bija atradis darbu. Viesturs vēlāk bija ticis pie lietotas mašīnas. Esot nepieciešama braukšanai uz darbu. Kādreiz abi ar sievu atvīzināja mūs mājā. Vēlāk latvieši bija tik tālu noorganizējušies, ka varēja tikties dažādās sanāksmēs un sarīkojumos.

Par savu operāciju Viesturs stāstīja post factum. Kaut kas sakarā ar sirds vārstuļiem. Jau no dzimšanas. "Caurums sirdī", pats smējās. "Asinis tek atpakaļ." Toreiz sirds operācijas vēl nenotika. Tas nāca vēlāk. Un nemaz nebija jābūt ārstam, lai saprastu, cik bīstami ir ķerties sirdij klāt. Bet stāvoklis bija tāds, ka vienīgi operācija varētu līdzēt. Ja tā izdotos, Viesturs būtu glābts. Vismaz uz laiku. Ko darīt? Riskēt? Lika prātus kopā un nolēma riskēt. Uztraukušies bija visi. Gunārs pat atvaļinājumu papēma šai laikā. Domas vairs nebija pie darba.

Paldies Dievam, operācija izdevās. Cik atceros, ārsti Viesturam deva vēl 6-7 gadus. Tie pagāja un vēl pa virsu. Viesturs teica: "Skaties, esmu nodzīvojis jau trīsreiz tik ilgi, un vēl turos!"

Bet viss nolietojas. Arī salāpītā sirds vairs nebija "tikpat kā jauna". Bija vajadzīga jauna operācija, šoreiz daudz sarežģītāka. Operācijas laikā sirdi aizstāja mašīna. Kad to ielika atpakaļ, pagāja vairākas dienas nesamaņā, līdz tā pamazām ieslēdzās sistēmā. Un nebija jau vairs tas pats. Trūka jaudas. Vajadzēja piepalīdzēt ar biežu asins pārliešanu. Ar to arī Viestura fiziskā darba mūžs bija galā.

Bet nebija jau sirds viņa vienīgā problēma. Tai pievienojās artritis, ko bija mantojis kaŗa un bēgļu gaitās. Sevišķi drēgnās dienās teica, ka sāpes esot grūti panesamas.

Kaŗš Viesturam bija noskaudis skolas. Bet viņam bija gaiša galva. Viņš bija apguvis dažādas praktiskas mākas. Tās viņš lika lietā nevien savām vajadzībām, bet pakalpodams daudziem citiem. Vismaz man nav zināms gadījums, kur Viesturs kādu būtu noraidījis vai pret kuŗu būtu bijis neatsaucīgs, ja vien tas viņam bija iespējams.

Viesturam bija tieksme visu vai pēc iespējas visu saprast un izskaidrot, kaut pats atzina, ka bieži attiecīgā nozarē nav pietiekoši zināšanu. Bet tas neliedza daudz ko saprast pēc sava prāta. Gunāram ne katrreiz viņa teorijas bija pieņemamas, bet Viesturs bija pārliecināts, ka viņam taisnība, savas domas dedzīgi aizstāvēdams.

"Par ko jūs strīdaties?" es reiz iejautājos.

"Mēs nestrīdamies.. Mēs debatējam," bija Viestura atbilde.

Viesturs milēja bērņus, un bērņi viņam bija atsaucīgi. Kad pats vairs nestrādāja, vāca sava brāļa mazbērņus, kamēr vecāki darbā, un izvārija pusdienas, kad tie pārnāca. Reiz viņš man saka: "Es nezīnu, bet man, laikam, būs kas jādara. Bērņi man pieķērušies vairāk kā savam tēvam. Un tas nav normāli." Bērņi paliek bērņi. Tie kādreiz neklausa, iespītējas. Vecākiem jāpaceļ balss. "Es nesaprotu, kā tas var būt? Man nekad nav jāpaceļ balss. Es mierīgi pasaku, un bērņi visu izdara bez kavēšanās."

Parasto lauku ēdienu gatavošanās Viesturs, laikam varēja sacensties ar jeb kuŗu latviešu nama māti. Cik vēroju,

viņš nebija vienīgais no Hūniem, kas to darija. Šajā ziņā, laikam, bija īsts kurzemnieks. Kāpēc es to saku?

Nāk prātā epizode no Pirmā pasaules kara laikiem, kad es vēl biju knauķis. Dzirdēju lielos runājam, ka Kurzemes bēgļi (Netiku gan nevienam redzējusi) vidzemniekus nosaukuši gandrīz vai par slepkavām: viņi bendējot savas sievas! Liekot tām strādāt laukā un mājā. Acimredzot, te bija runa par darbu dalīšanu "vīriešu darbos" un "sieviešu darbos". Kurzemnieki bija novērojuši, ka te vīri, pārnākuši no darba tirumā vai pļavā, noliekas diendusā, kamēr sievas steidzas apkopt lopus un izvārit pusdienas. Kurzemniekiem vīri strādāja druvā, sievas šiverējās pa māju. To tiešām novēroju, kad savā laikā pati biju Zemgalē.

Viesturs, laikam bija viens no vissabiedriskākajiem latviešiem Montrealā. Pat kad vairs nestrādāja, kamēr vēl varēja, šad tad aizbrauca uz sanāksmēm paklausīties, kas tur notiek. Bet vienreiz sašutumā teica: "Man pietiek! Dažas organizācijas nodarbojas ar līdzekļu vākšanu pašas vākšanas dēļ. Pricējās, ka daudz savākts. Un uzkrāj. Kam tad mēs tos līdzekļus vācam? Frančiem? Līdzekļus vāc, lai tos dotu tālāk tur, kur tie nepieciešami. Latvijā ir tik daudz vajadzību un tik daudz derīgu pasākumu, kam vajadzīgs atbalsts. Tur mēs nedodam. Beigās tik un tā franči visu paņems."

Ne ar mazāku sašutumu Viesturs šķendējās par latviešu organizācijām, kas rikojojot sanāksmes ievērojamos centros un apmetoties lepnos hotelos. Tēlojot lielus kunģus. Kas par to maksā? Dilstošā latviešu sabiedrība. To visu varot darīt taupīgi, lai atliktu līdzekļi spiedīgām vajadzībām.

Viesturam bija, t. s., "zaļais pirksts". Viss, ko viņš lika zemē, auga, lai tas bija stāds vai sēkla. Kad nespēja rušīnāties, apmierinājās ar sēšanu. Lai jaunie rikojas tālāk. Un viņa dzīvokli, cik man prātā, vēl pagājušo vasaru, teica, ziedot dažādu krāsu alpu vijolītes. Ar aukstā laika sākšanos gan izbeidzīs.

Māte dēliem līdzī bija devusi spēka vārdus, par kuriem dzirdēju vairākkārt. Vairāk tie bija iesēdušies sen jau mājā. Neprasīju, bet iespējams, ka mantojums no senčiem. Pavisam vienkārši vārdi:

"Kad trauciņš pilns..."

Neuztraucies. Neraizējies. Nebaiļojies. Dzīvo mierīgi un pašāvīgi. Kad trauciņš pilns, tad zini: tev jāiet. Tava dzīve ir piepildīta. □

M. Krievs

+++++

VIESTURS HŪNS, MANS ONKULIS UN DRAUGS

Viesturu Hūnu pazīt ir bijis gods, un būt viņa krustmeitai ir bijusi dāvana. Viņš mani lutināja un, kaut gan dažos brīžos es viņu neklausīju, viņš mani mācīja, kā dzīvot pilnīgu dzīvi. Es lasīju sēru pilnās kartiņas, kas nāca pa pastu, vai bija man iespīestas rokā viņa bērēs, un sapratu, ko viņš mums visiem nozīmēja:

"Viestur, tu dāvāji prieku, smaidus un sirsnību tautiešiem ik dienas, kā dārgas pārles..."

"Viesturs bija pirmais Hūns, neskaitot manu tēvu, kurš es satiku, kad man bija 16 gadi. Viņš kā viesulis ienāca mūsu mājā. Ar apkampiem, smiekliem un lielu troksni, viņš atvēra durvis jaunam virzienam manā dzīvē. Es iepazīnos ar mana tēva ģimeni..."

"Mans labvēlis - godīgs, taisnīgs latvietis - dusi Dieva klēpī!"

Es ar šaubām uzņēmos darbu sakārtot Viestura dzīvokli, bet nemierīgā sajūta bija atvītieta ar viņa tuvumu un siltumu, salokot viņa kamzolu, šķirstot foto albūmus un atrodot atmiņas - ar rakstāmmašīnu sarakstītas lapas, par karu, par jaunību, par mīlestību, par Asites pagastu.

Tās bija kārtīgi saliktas, lai mēs tās kādu dienu atrastu, lai viņš mums varētu pateikt to, kas bija grūti pateikt ikdienā, ko mēs varbūt negribējām dzirdēt vai klausīties. Es pavadīju rītu ar tējas krūzi, lasot, raudot un smejojot - vēl viens rīts kopā ar manu mīļo onkuli. Tad es sēdos pie savas rakstāmmašīnas - es atstāju viņa gramatiku, ieliku šur tur kommatas un pasniedzu jums šo saīsinājumu. Viņš mums visiem pietrūks.

Mana dzīve, ikdienas rūpes un domas.

Karš - svētdienas rīts Austrumu baznīcā. Visi uzkavējās, kā parasti, līdz Žanis ar riteni lielā steigā ierodas un saka, ka sācies karš, un onkulim jābrauc satikt vāciešus. Viņš saka, lai es ņemu māsas riteni un braucu līdz. Tā bija, ne bailes, ne apjukums - nezināšana...

Iesaukšanas komisija 1943. g. novembrī, aizgāju darba dienestā 1944. gadā. Liepājā - karaostā: 8 stundas - soļošana, griešanās, papēžu sišana. 6 stundas - kliegšana, komandas...

Aizbraucām apturēt krievu uzbrukumu, sāka šaut, vācu armija bēga, mēs arī griezāmies atpakaļ. Atstājām tankus un soļojām uz tiltu, bet vācieši acu priekšā tiltu uzspridzināja, atstājot mūs otrā pusē. Ko darīt? Upe, ne cik plata, aizsaluse. Lēnām, izretināti, sākām iet pāri, bet tūlīt arī krievu lielgabali, kā čūskas, mums virsū. Salauza ledu, mēs ūdeni. Atminos - bijām trīs, viens otru vilkām, krastā atradamies. Es un abi Žaņi, dancojām un smējamies, viens otru apsveicām par labu peldēšanu, ko nepratām neviens. Drēbes slapjas, sasala un izžuva mugurā, un arī šķīrāmies...

Atkāpšanās zem lielgabala bumbām. Sasniedzām jaunu prieku malu ar dzeloņdrāšu žogiem, jau sašauti. Devamies tālāk, priekšā bezgala daudz baraku. Pienākot klāt, es saku, visi tiešām sastinga, redzot to skatu. Grāvji, lauki pilni ar liķiem Dzīvie, neticami, neiedomājami, ka tie ir visi cilvēki. Koncentrācijas nometne. Lēnām virzījamies uz priekšu, visi ejot kā uz karstām oglēm, vai plānu ledu. Tāds nedabīgs klusums, tikai sevi domāju: Kas ir tas cilvēks, kāds ir tas cilvēks, kas spēj to darīt, kas var atbildēt, vai kad?...

Leģionārs, kad sauca, gāja, cinījās un krita, kas neizpirkā, kam nebija pazišanas dabūt brīvbiļeti, muļķīši, karu zaudēja, kas palika dzīvs, laimīgs? "Dzērāji, nacisti, jums nav vietas mūsu vidū, ne telpās!" Jā, leģionāri pazist ciešanu sāpes. Brālēns Fricis vienā mierā, es biju jauns un karsts, neapmierināts. "Ko tu uztraucies," viņš teica. "Vai neredzi tos gudros, tiem vairāk netirumu aiz nagiem, kā sirds apziņa un prāts galvā!"...

Diena gāja, un Kanadā citas rūpes, plāni, steiga, viena slimnīca un otra, jāmaksā, parādi krājas, strādā, pelni, maksā ar prieku, kā būs, tā būs. Bija ticība un Gladis klātbūtne... Esmu arī viņas parādnīks. Kā viņai atmaksāt, bieži domāju, tikai ticība kaut kur un kaut kā. Sapņos redzu viņu gaidot, bet laiks steidzās un pāiet. Cerība un ilgas. Drīz vien mēs tiksimies, jo tā bija mīlestība...

Darbā, ar prieku bija sasniegts un padarīts daudz, nekad nepelnot lielas algas, bet pietika. Savā mūža nebija laika sākt darbu, kas nepatika, nebiju spējīgs atmest to, ka man tikai šodiena droša. Blakus esmu uzdzīvojis, dzēris, pipojis, priecājies, dzīvojis savu dzīves veidu, gadus garus un daudz...

Sāpes, bieži neciešamas, bet esmu atradis atvieglinājumu sabiedrībā: strādājis, priecājies, neesmu centies lieļos postņos, ne arī daudz uzklusīts, varbūt kādreiz uzskatīts kā muļķītis, to neredzējis, jo atradis visu kā vislabāko atvieglinājumu sāpēm un tumšām ikdienas domām, vienmēr zinājis mēru, nekas nav bijis svarīgāks par paša veselību un prieku...

Esmu mācīts bērnībā: strādāsi, tevi atalgo; milē, tu tiks milēts; palidzi, tu saņemsi palīdzību; cieni otru, tu tiks cienīts; neklausies, neaizraujies tukšās runās; nemeklē ne taisnību, ne vainas, jo tava sirdsapziņa vienmēr atbildēs. Beidzot varu teikt, neesmu vilies, esmu ieguvis un baudījis visu, ko esmu vēlējis un vairāk, saprasmams savas spējas, ko varējis dot pasaulei, atmaksāts daudzkārtīgi, tādēļ pateicos Dievam ikdienu. Dzīve un dzīvot nav bijusi viegla, nekad juties cietējs vai sodīts. Esmu sapratis manu likteni, manu izredzēto dzīvi. Man dzīvot, rīts pienācis, aizgājis, gadi un daudz, ciešanas, sāpes, prieki un bēdas, vērtīga, bagāta pārsteigumiem, pārdzīvojumiem, brīnišķīga, visu, ko spēju ar savu sirdi izteikt. Paldies par visu... □

**Inta Hūns, Viesturs Hūns,
radi un draugi**

+++++

VIESTURA HŪNA ATCERE

Daudz skaistu, labu un siltu vārdu tika veltīti tikai pirms 6 nedēļām otrajā saulē aizgājušam, mūsu vietējās sabiedrības iecienītam un milētam **Viesturam Hūnam** šā gada 31. janvārī piemiņas dievkalpojumā Lajolas koledžas dievnāmā. To vadīja ev.-lut. Trisvienības draudzes mācītāja Rasma Caune. Piemiņas brīdī bija ieradušies ap 90 Viestura un viņa gaitu atceres brīža dalībnieki. Tā kā Viesturs bija liels dziesmu draugs, mācītāja bija izvēlējusies 4 korāļus, kuņģus pavadīja Andrejs Vitols, bet saksofoniste Debora Samerlin atskaņoja skaisto "Amazing Grace".

Tērvetes nometnes vārdā atvadījās Jānis Mateus, Montreaļas Latviešu Biedrības - Roberts Klaiše, Montreaļas latviešu kreditsabiedrības - Alberts Caune, ev.-lut. Trisvienības draudzes - Miervaldis Peize, Montreaļas latviešu sabiedriskā centra - Augusts Pušpurs, pensionāru apvienības - Jūlijas Metums, kā arī piemiņas brīža dalībnieki.

Pie ģimenes piederīgo, Sabiedriskā centra un DV nodaļas dāmu komiteju sarūpētiem cienasta galdiem Centrā turpinājās Viestura darba un dzīves gaitu atcere. Par saskari ar aizgājēju pastāstīja Roberts Kalniņš, par viņa dziesmoto garu - Inta Hūns. Atvadu vārdus centrā teica DV Montreaļas nod. valdes priekšsēdis Bruno Innus, uzsverot viņa neatvietojamu darbu, labās domas un gaišās idejas nodaļas dzīvē. Saņemto telegramu, veltītu Viestura piemiņai, nolasīja Mārtiņš Ozoliņš. Par savām gaitām ar Viesturu vēl pastāstīja Milda Ozola un vanadžu priekšniece Ērika Vitiņa, pārējiem klusībā pie sevis atceroties viņa laipno smaidu un kopā pavadītos gan priecīgos, gan arī skumjos dzīves brīžus.

Es ticu, ka dziedot vienu no aizgājēja mīļākajām dziesmām - "Dažu skaistu ziedu...", tur augšā no viņsaules atskanēja arī Viestura balss, bet viņš pats tak bija mūsu vidū, pilns priecīga prāta un gaišu domu, pilns labestības.

Mūžam atmiņā, Viestur, paliks Tavi vārdi, un mūsu sirdis Tava pārliecība, ka tad, kad mūsu darbs šajā saulē būs beidzies, mēs vēl tiksimies Tavējā, labākā un gaišākā. Pagaidi, pagaidi, mēs tiksimies vēl... □

Skrastiņu Indulis

*****

PAPILDINĀJUMS

DV Montreaļas nod. paziņojumā, kas bija publicēts iepriekšējā MLB Ziņotāja numurā, par ziedotājiem 1997. g. Ziemsvētku ziedojumu vākšanas akcijā izlaista \$ 35.00 grupa - E. Krūze, I. Frišmanis, Valentina Laikucs, P. Zujevs, O. Kreišmanis un Antoņina Kupcis, kamēr V. Ozols ziedojs \$ 60.00 (nevis \$ 50.-). Lūdzam piedot šo kļūmi, ko nebijām pamanījuši korektūru lasot. **Redakcija**

MLB Ziņotājs, 1998. gada februāris

PATEICĪBA

Viesturs Hūns

Izvadīts uz pēdējo dusu 1998. gada 31. janvārī, Montrealā

Izsakām dziļu pateicību mācītājam Rasmai Caunei par Dieva vārdiem, ērģelniekam un saksofonistei Debijai Summerlin par dievkalpojuma kuplināšanu, par ziediem, izjustajiem atvadu un līdzjūtības vārdiem - organizāciju pārstāvjiem, ģimenēm un individuālām personām.

Miļš paldies visām čaklajām darba rokām, kuņģus piedalījās bērnu mielasta izkārtošanā, sagatavošanā un pasniegšanā.

Sirsniņi pateicamies Viestura draugiem, paziņām un katram vienam, kas ar savu klātbūtni šini grūtajā brīdī darija mums šķiršanos no Viestura vieglāku.

Viestura piemiņu skaistu paturēs Montreaļas saimes sirsnīgā izvadīšana un Priekules slimnīcai novēlētie ziedojumi.

Sērās,

Hūnu ģimene

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA

NAUDAS PĀRSŪTĪJUMI UZ LATVIJU

Latviešu Kreditsabiedrība Toronto caurmērā pārsūta
\$200,000 katru mēnesi pa visu Latviju

Likmes:

\$100-499 \$8.00 ASV/\$10.00 CAN; \$500-9,999 \$16.00
ASV/20.00 CAN; \$10,000 un vairāk \$40.00 ASV/50.00 CAN

Informācija - lūdzu zvaniet (416) 922-2551
jeb rakstiet Latvian Credit Union
491 College St. Toronto, ON, Canada M4G 1A5
Kreditsabiedrības birojs slēgts pirmdienās

KONSTANTĪNAM ČAKAM 70

Nebūs, laikam, neviena tāda Montreaļas latviešu sabiedrībā, kas nepazitu Konstantīnu Čaku, mūsu skaistās Ezerzemes dēlu, pretimnācēju, izpalīdzīgu, darbīgu un čaklu, bet reizē arī spītīgu radījumu, kas savā ievērojamā vecumā vēl nespēj atturēties no jaunu puiku niķiem - gaŗgabalu skriešanas. Tā pirms dažiem mēnešiem viņš piedalījās 42 km maratona skrējienā Tusonā, Arizonas pavalstī, ASV. 65.-70. gadīgo klasē starp 70 dalībniekiem viņš ierindojās otrā vietā, saņemot medaļu (Par viņa panākumiem MLB Ziņotājā rakstīts jau arī agrāk. Red.). Piedaloties gaŗgabalu sacīkstēs viņš arvien cenšas pasaulē daudzīnāt Lāvijas vārdu, skrējienos tērpjoties ar Lāvijas ģērboni rotātā sporta krekļā. Viņš šo sporta veidu piekopj kopš 1979. gada. Šajā laikā viņš piedalījies pāri par 200 dažādās sacīkstēs (no tām 20 maratonos), noskrējis pāri par 6000 km un ieguvis 160 godalgu. Kad iejautājos Konstantīnam, ko gaŗajās distancēs ir grūtāk pārvarēt - fizisko pārpūli vai gaŗīgo pagurumu, atbilde izrādījās citāda, kādu biju sagaidījis - gaŗīgo pagurumu. Kājas jau vēl kustoties, bet prāts taisoties skriet savu ceļu! Tā nu jācinoties ar "melno", kas bieži vien piemētoties gaŗajos skrējienos. Nu, pie Konstantīna bērnības un jaunības gadiem.

Konstantīns piedzimis 1927. gada 12. decembrī, Rēzeknes apriņķa, Bērzgales pagasta "Apšos", sīkzemnieka ģimenē, kā tas Latgalē bija parasts. Kad muižas sāka dalīt, tēvs par piedalīšanos Latgales atbrīvošanas cīņās dabūja 3,5 ha pleķīti zemes. Tēvs, kā jau bijušais virsnieks, bijis

Ļoti stingrs un vienmēr sagaidījis tūlītēju un bezjautājumu uzdevumu izpildīšanu. Māti viņš zaudējis agrā bērnībā. Viņa un brāļa, kas bijis 6 gadus vecāks, audzināšana bijusi krustmāšu rokās, kuŗas pratuŗas arī palutināt, cerot, ka no jaunā Konstantīna iznākŗot baznickungs, kas Ezerzemē ģimenei bija liels pagodinājums. Lai kā centies, Konstantīns nekad neesot varējis mēŗit "grubuļainos" ceļus uz brāļa pretalkoholiķu līgu, kādas toreiz bija noorganizētas katoļu baznicās. Viņa brālis kritis 1944. g. nov. vienā no 6 Kurzemes leilkaujām. Kad 1943. g. gribējis pieteikties Latvieŗu leģionā, saņēmis atbildi, ka ganu zēnus viņiem nevarjagot. Uz to atbildējis, ka bez viņa jau nu kaŗu neuzvarēŗot. Tā arī notika. Lai tomēr kaut ko darītu savas dzimtenes labad, atradis citu ceļu, kā iesaistīties kaŗotāju rindās. 1944. g. kopā ar savu vienību atsūtīts uz Kurzemi, kādu laiku pavadījis arī Igaunijā, tad atkal Liepājas robežas tuvumā pie Liepājas, kur būvējuŗi bunkurus. Pēc tam uz Oderas fronti, caur Rotenbergu uz Berlīni, kur sabijis līdz 2. maijam, Berlīnes kapitulācijai. Nakti izbēguŗi no krievu ielenkuma un laimīgā kārtā sasnieguŗi amerikāņus, kur viņa vienība gandrīz vai badā nomēŗdēta. Vēlāk nokļuvis Putlosas gūstekņu nometnē. 1946. g. maijā visi atlaisti un 3 mēneŗus kļīduŗi kā čīgāni pa Vāciju, līdz beidzot atraduŗi apmeŗšanās vietu Gēŗstates bēģļu nometnē.

Tur nodibinājis kopā ar citiem rovero nodaļu un uzsākuŗi rovero apzināŗšanu un skautisma audzināŗšanu. 1947. g. aizbraucis uz Angliju. Pēc pāŗis mēneŗiem lauku darbos sācis strādāt ogļraktuvēŗs Bitinghamŗīrā, iestāŗies DV Mansfildas Forest Taun nodaļā.

Pēc ieraŗšanās Kanadā 32 gadus vadījis katoļu draudzes skautu nodaļu. Pirmajos gados strādājis uz būvēm, arī par ŗoferi, bet pēc radio-televīzijas kursu beigŗšanas atradis darbu pie Norterna un bijis par inspektoru radara nodaļā, bet neilgi vēlāk atradis darbu vietējā pilsētas pāŗvaldē un stādājis gan par inspektoru, pilsētas plānotāju, iepircēju un vēlāk par lielu sabiedrīsku uzņēmumu izvērtētāju, nocenotāju. Tā 37 darba gados pilsētas pāŗvaldē satīcis daudz un dažādus cilvēkus un trīs reizes arī tādus, kas viņam piedāvājuŗi brīvu dzīvokli 6 pēdas pazemē, bet Dieva ŗēlastība bijusi lielāka kā citu biedi.

Vēl būdams Anglijā, Konstantīns beidzot nācis pie atziņas, ka vienam dzīvot nav vieģli. Lai no vientulības izvairītos, laimīgi ar savu otro tikmetu - motocikletu iebraucis, kā viņŗš pa reizei izpauŗ, laulības ostā. Saņēmis lielu atbaltu no savas dzīves drauga, arī labas pamācības un brīdinājumus. Piedaloties sacīkstēs, viņam vienmēr nākusi līdz arī sieva ar saviem uzmundrinājumiem un izteiktu lepnumu, ka, lūk, tur skrien mans vīrs - latvietis! Laulībā izaudzinājuŗi 2 dēlus, kas abi ieguvuŗi augŗtāko izģlitību un atraduŗi labus darbus. Sievu zaudē 1987. g., bet ar visu to nav vientuļŗš un atstāts; aizģģēŗas vietā aug 2 jaunas atvasītes, un viņiem visiem pāŗi gulstas skaīstās Ezerzemes līdzņemtā Dieva svētība un mīlestība.

ŗeit, Montrealas sabiedrībā, nav tādas biedrības, kuŗai viņŗš nebūtu atdevis savu sirdi, labestību un izpalīdzīgo dvēseli.

Vēlam visi vēl daudz baltu gadiņu Tavai labajai dvēselei! □

Skrastiņu Indulis

*****

DEVIŅDESMITGADNIECE

1998. g. 7. februāŗi uz aizvadītiem 90 dzīves gadiem atskatījās **Anna Fromholde**. Dīzajā jubilejā viņu ar zīdiem sveica ev.-lut. Trīsvienības draudzes Dāmu komīteja, ģimenes locekģi un tuvākie draugi.

Anna Fromholde ir cēsīniece. Dzimusi Cēsīs, kur pāŗiet arī viņas skolas gadi. Pēc skolas beigŗšanas prāts nesas

uz tīrdzniecību. Vairākus gadus pirms izceģoŗšanas viņa strādā Cēsīs kā veikala vadītāja. Bēģļu gaitās Vācijā pāvada Eichŗstates (Eichstadt) un Rēģensburgas nometnēs. Pēc tam kopā ar ģimeni dodas uz Zvīdriju, kur pāŗis gadus Stokholmā kopā ar meitu strādā tekstīlrūpniecībā.

1950. g. ieceģo Kanadā un apmetas uz dzīvi Montrealā, kur līdz aizieŗšanai pensijā strādā "Avon Cosmetics" firmā. Pēc tam kopā ar vīru iegādājas lauku īpaŗumu Jaunglazgovas (New Glasgow), Kvebekā, tuvumā, kur nodzīvo līdz 1986. g., kad viņas dzīves biedrs Kāŗlis Fromholds aiziet mūŗībā. Viņa likvidē savu lauku īpaŗumu un pāŗceļas uz dzīvi pie meitas ģimenes Dollard-des-Ormeaux, kur vāda savas vecuma dienas. Viņa ļoti iemīģojusi Tēŗveti, kur pāvadija vairākas pēdēģās vasaras. Ģarā viņa vēl moŗa, tik kājas negrib vairs klausīt un tādēģ ir grūtības ar pāŗvie-toŗanos.

Laika īsināŗšanai viņa daudz lasa, ir liela rokdarbniece, arī glezno, risīna dažādas mīklas un skatās "ziepju operas".

Vēlam spīrgtajai gaviņniecei labu veselību, Dieva svētību un vēl daudz baltu dieniņu. □

-ŗ

Montrealas Latvieŗu Biedrība

riko

1998. gada 28. martā, plkst 16:30,

Latvieŗu centrā, 3955 Provost ielā, Laŗīnā,

50 GADU PASTĀVēŗŠANAS SVēTKUS

Programmā: svētku akts, koncerts un sīltas vakariņas.

Dalības maksa - \$ 15.00 no personas

Dalīniekiem iepriekŗ jāpīeteīcas pie

pie Anītas Porīetes-Bedard, ☎697-6624

Gaidām ikvīenu mūŗu vidū!

Visus laipni ielūdŗ

MLB valde

♥ **18. zīemas spēģu olimpiādā**, kas ŗobrīd (no 7.-21. februāŗim) notīek Nagano, Japānā, līdz ŗīm labākos Latvījas komandas panākumus ieguvuŗi divvietīgo ragaviņu braucēģi. ŗajās sacīkstēs laikus mēŗi ar elektronīku(Lāzeru), kas var atzīmēt sekunģu simtdaģas. Četros nobraucīenu laiku kopsummā atŗķīrība starp 1. un 10. vietu bija tikai 1,51 sekundes! Latvieŗu braucēģi raga-vīņās Latvija 1 - Sandis Prūŗis un Jānis Elŗīņŗš īeguva 5. vietu ar koplaiķu - 3:38.24. Zelta medaģu dalīģa Kanadas un Itāģijas braucēģi ar īdentīsku koplaiķu 3:37.24! Tātad - tikai par 1 sekundi ātrāķ 4 nobraucīenos kā mūŗēģie! Kas par varenu sasnieģumu! Latvija 2 (Rodģers Lodzīņŗŗš un Māŗis Rozentāģ) ar koplaiķu 3:40.75 palīķa 18. vietā. Bīģa liels gandariģjums skatīt mūŗēģo snīģumu televīzīģā.

Pavisam kopā Latvīģu pāŗstāvēģa 32 sportīsti, no kuŗiem 25 bīģā vīrieŗi, 7 - sīvietes (pēc Interneta zīģām), ģūŗtot dažādus panākumus.

Pateīcamīes vīņiem visīem par Latvīģas krāŗu aizstāvēŗšanu!

"ST. PATRICK DIENAS DANCIS

seŗtdīen, 15. martā, plkst. 18:00,

Latvieŗu centrā, 3955 Provost ielā,

ar Jonas deģu mūŗīķu, Laimoģa gatavoto

fīrikadeģu zupu un pankūķām.

Ieeģa: \$ 10.-

Lūdŗam apmekģēt!

Laiņni lūdŗam nokāŗtot dažādos maksāģjumus MLB!

Izmantoģiet nāķamajā lappusē īespiesto pasūtināģjuma zīģi!

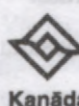
**Goliger's
Travel**
SINCE 1955

Kravis Travel Services Ltd.

- Ceļojumi uz Latviju
vīzas, lidojumi,
auto īre un viesnīcas
- Jūsu ceļiņiem no Latvijas
kārtotam lidojumus
- Ekskursijas pa Latviju
sadarbībā ar Latvia Tours

Jūsu pārstāvis Jānis Kravis
(416) 924-6328

Cumberland Court,
99 Yorkville Ave.
Toronto, Ont. M5R 3K5
Fax (416) 924-5954

 LATVIA TOURS
Kanādas un Amērikas pārstāvji

1-800-268-7442

COLLINS CLARKE
MACGILLIVRAY
WHITE

Funeral Directors

- 5610 Sherbrooke St. W.,
Montreal — Business Office
514 - 483-1870

FLOWERS
by
Laryanna

Tagad Rīgā!

**Hotel
MĀRA**

Kalneciema ielā 186, Rīga, Latvija LV-1046

Telefons: 011 371 7901316

Fakss: 011 371 7901315

- * 24 modernas istabas
- * Restorāns un bārs
- * Konferenču telpas
- * Lidostas busiņš

Rezervācijas Kanādā:

613/521-7100 (telefons, vai fakss)

epasts: mara@mailbox.riga.lv

tīmeklī:

www.bestwestern.com/thisco/bw/91301/91301_b.html

Esot Rīgā šo sezonu, ieteicams iegādāties biļetes uz Moljēra "Skopuli", ko izrāda Dailes teātri, kā arī uz K. Ludviga komēdiju "Aizdodiet man tenoru", turpat. Abas lugas iestudējis mūsu pašu māju režisors **Gunārs Vereņiks**. Dailes teātris viņu tā iemūļējis, ka arī šoruden viņš dosies uz Rīgu, lai iestudētu vēl vienu lugu. Par izrādes laikiem variet uzzināt uz vietas. □

Lūdzam lasītājus nokārtot izstāvējošās abonementu maksas!

MLB ZIŅOTĀJS / ISSN 0227-2433

FAKSA NUMURS 514-457-3496

IZDEVĒJA: Montrealas Latviešu Biedrība, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfe, Quebec, Canada H9X 2R2, ☎ 514-457-9832

REDAKTORS: Mārtiņš Štaubers, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfe, Quebec, Canada H9X 2R2, ☎ 514-457-9832

ADMINISTRĀTORE: Anita Poriete-Bedard, 113 Highgate Avenue, Pointe Claire, Quebec, Canada H9R 2X5

EKSPEDĪCIJA: Velta Ozols. DARBINIEKI: Elmārs Bārdiņš, Jānis Birze, Konstantīns Čaks, Imants Freibergs, Uldis Lūsis, Valdis Ozols, Aina Paegle, Voldemārs Paegle, Anna Skujiņa, Vilma Ulmane un daudzi citi.

MLB ZIŅOTĀJA ABONEMENTA MAKSA: \$ 35.00 gadā, MLB biedriem, pensionāriem un kaŗa invalīdiem - \$ 30.00 gadā, gaisa pasta piemaksa uz ASV - \$ 6.00, uz citiem kontinentiem \$ 20.00 gadā; atsevišķas burtnīcas maksa - pret \$ 3.00 ziedojumu. PAZIŅOJUMU LAPPUŠU SLEJU MAKSAS: mazākais paziņojums \$ 20.00, 1/4 lpp. - \$ 30.00, 1/3 lpp. - \$ 35.00, pilna lpp. - \$ 65.00; paziņojumu sagatavošanas izdevumi - \$ 20.00; Čeki rakstāmi uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda.

MLB ZIŅOTĀJS iznāk ik mēneša sākumā. Vasaras mēnešos vai neparedzētos gadījumos iespējams dubultnumurs. Materiāli tekošajam numuram iesūtāmi vai nododami redakcijā līdz ik mēneša 15. datumam. Par izdevumā publicēto rakstu saturu atbild to autori. Redakcija var rakstus isināt. Raksti un vispārējas ziņas nepauz ne MLB valdes, nedz redakcijas, nedz tās darbinieku ieskatus iztirzātos jautājumos. Rakstu autoriem jāuzdod vārds un uzvārds, pilna adrese, telefona numurs un jāparakstās. Redakcija iesūtītos materiālus neuzglabā un nesūta atpakaļ. Anonimus rakstus neievēro.

MONTREAL LATVIAN SOCIETY
ASSOCIATION LETTONE DE MONTREAL

FEBRUARY 1997 FEVRIER

MONTHLY BULLETIN MLB ZIŅOTĀJS
BULLETIN MENSUEL MLB ZIŅOTĀJS

Envoyé par la Association Lettone de Montréal; Sent by Montreal Latvian Society, 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfe, Qué., Canada H9X 2R2. ☎514-457-9832